

C.S. LEWIS

A mű eredeti címe: THE MAGICIAN'S NEPHEW
©1955 C. S. Lewis Pte. Ltd.

Fordította:
K. NAGY ERZSÉBET

Lektorálta:
VIDOR MIKLÓS

A rajzokat készítette:
DÓNTI KÁROLY

A VARÁZSLÓ UNOKAÖCCSE

(Narnia – 6.)

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
az Apostoli Szentszék Könyvkiadója
Budapest

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

ISBN 960 360 859 7

© Hungarian translation: K. NAGY ERZSÉBET
SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
1053 Budapest, Kossuth Lajos u. 1.
Felelős kiadó: DR. ÁKOS GÉZA igazgató
Készült: 8.2 A/5 ív terjedelemben
az ócsai Sansz Kft. nyomdájában
Felelős vezető: FÖLDINÉ HAJDÚ ANNA üv. igazgató

1. fejezet

A téves ajtó

Réges-rég esett meg ez a történet, tán még nagyapátok gyerekkorában. Igen fontos történet, mert elmondja, hogyan is kezdődött a sűrű jövés-menés a mi világunk és Narnia országa között.

Azokban a napokban Mr. Sherlock Holmes még javában a Baker Street-en élt, és Bastables-ék belemerültek a kincskeresésbe a Lewishem Road-on. Akkoriban a fiúk kötelező mindennapi viselete a keménygallér volt, s az iskolák bizony komiszabbak voltak, mint manapság. Ám az ételek finomabbak; s ami a nyalánkságokat illeti, azzal már nem is fájdítom a szíveteket, milyen olcsók és nagyszerűek, mert elcsordulna menten a nyálatok tőle. Élt abban az időben Londonban egy kislány, Polly Plummernak hívták.

Egy hosszú utcában lakott, a házak szinte egymáshoz ragadtak. Egy reggel épp kinn volt hátul a kertben, mikor egy fiú kapaszkodott föl a szomszéd kertkapuhoz s bekukucskált a fal fölött. Polly nagyon meglepődött, mert addig nyomát sem látta más gyereknek a házban, csak Ketterley úr, az öreg agglegény lakott ott, vénkisasszony hűgával, Miss Ketterleyvel együtt, így a kislány kíváncsian nézett föl az ismeretlen fiú piszkos arcára. Akkor sem lehetett volna mocskosabb, ha előbb a földet markolássza, aztán jól kisírja magát, majd sáros kézzel dörgöli szárazra a képét. Voltaképp csaknem így esett a dolog.

— Szia — szólt rá Polly.

— Szia — mondta a fiú. — Hogy hívnak?

— Pollynak. Hát téged?

— Digorynak.

— Fura egy név — mondta Polly.

— Feleannyira sem, mint a Polly.

— Dehogyis! — mondta Polly.

— Dehogynem!

— Én mindenesetre meg szoktam mosni az arcomat — felelte Polly.

— És neked sem ártana, pláne azután, hogy... — s azzal elhallgatott. Már a száján volt: „Azután, hogy bögtél”, de úgy érezte, ez túlságosan nyersen hangzana.

— Hát jó, bögtem — kiáltotta Digory dacosan, mint aki oly nyomorultul érzi magát, hogy füttyül rá, ha megtudják is, hogy sírt. — Te tán nem sírnál — folytatta —, ha egész életedet vidéken töltötted volna, saját pónilóval, folyóparton, tágas kertben, s aztán idehoznak, ebbe az ócska odúba?

— London nem ócska odú — utasította vissza Polly. De a fiú olyan kétségbeesett volt, hogy rá sem hederített, csak fújta a magáét:

— És ha apád Indiában volna, téged meg idezsuppolnak a nagynénédhez meg a bácsikádhoz, aki a tetejében őrült (ez hogy tetszene neked?), és mégis muszáj, mert ők viselik gondját az édesanyádnak, mert az édesanyád beteg, és az is lehet, hogy... igen, az is lehet, hogy meghal — s ekkor arca eltorzult, mintha a könnyeit akarná mindenáron visszatartani.

— Ezt nem tudtam. Bocsáss meg — mondta alázatosan Polly. Majd, mert hirtelenében nem tudta, mit mondjon, meg hogy Digory gondolatait derüesebb tárgyra terelje, megkérdezte:

— Ketterley úr igazán őrült?

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Igen, vagy örült — mondta Digory —, vagy másvalami rejtély van mögötte. A dolgozószobája fönn van a legfelső emeleten, és Letty néni megtiltotta, hogy betegyem oda a lábamat. Már ez is gyanús, nem? Aztán van itt még valami. Ha a bácsi az asztalnál szólni próbálna hozzám, mert a nővérével sosem beszél, a néni azonnal belefojtja a szót. „Hagyd békén ezt a fiút, Andrew” mondja, vagy „Nekem elhiheted, hogy Digory hallani sem akar arról”, vagy épp „Digory, nem akarsz inkább kimenni a kertbe játszani?”

— Mit akar ilyenkor mondani a nagybátyád?

— Fogalmam sincs. Sosem jut tovább. De van még valami más is. Egyik este, épp tegnap volt, lefeküdni indultam, és a padláslépcsőn fölfelé menet, esküszöm, hogy sikoltást hallottam.

— Talán van egy örült felesége, és oda zárta be.

— Igen, ez nekem is eszembe jutott.

— Vagy talán pénzt hamisít.

— Vagy esetleg kalóz volt, mint az az ember a Kincses szigeten, és a hajdani kalóztársai elől rejtőzik.

— Csuda izgalmas! — mondta Polly. — Nem is sejtettem, hogy ilyen érdekes ház a tiétek.

— Te talán érdekesnek találsz — mondta Digory —, de csöppet sem örülnél, ha ott kellene aludnod. Hogy tetszene neked, ha az ágyadban ébren fülelnéd Andrew bácsi lépteit, amint elcsoszog a szobád előtt a folyosón? És a két szeme, az aztán hátborzongató.

Így ismerkedett meg egymással Polly és Digory; és ez épp a nyári vakáció kezdetére esett. S mivel egyikük sem ment abban az évben nyaralni a tengerhez, szinte naponta találkoztak.

Kalandjaik főképp azért kezdődtek el, mert ez volt évek óta a legesősebb és leghidegebb nyár. Az időjárás jóformán foglyul ejtette őket, rájuk kényszerítve a négy fal közti fölfedező utakat. Csodálatos dolog, hányféle kutató kalandra indulhatsz egy szál gyertyacsonk világánál egy nagy házban, vagy inkább házsorban. Polly már korábban rábukkant házuk padlásán egy szűk rejtekajtóra. Ha kinyitotta, megpillantotta a víztartályt s mögötte a sötét helyiséget, ahová némi óvatos igyekezettel bekúszhatott. Akár valami hosszú alagút, egyik oldala téglafal, másik a ferde tető. Annak a hasadékaiban, a cserepek közt itt-ott bevillan a fény. Ennek a padlásjáratnak nem volt padlózata: csak gerendáról gerendára lépkedhetett, a vakolatréteg között. Ha rámerészkedik, keresztülzuhan az alatta lévő szoba mennyezetén. Polly a víztartály melletti szűk járatot afféle csempészüregnek használta. Odahordta régi ládák maradványait, tört konyhaszékek ülőkeit s efféle holmikát, elhelyezte őket a gerendákon, így pótolta a padlót. Itt tartott egy régi pénzesládát, benne kincseivel, aztán egy maga írta történet füzetlapjait meg néhány almát. Gyakran megivott egy-egy palack gyömbérsört is a padlásodúban: az üres üvegek még inkább csempészbarlangnak tüntették föl. Digorynak megtetszett a rejtekhely (a kéziratot nem mutatta meg neki a kislány), de jobban izgatta, a fölfedező munka.

— Nézd csak! — mondta Digory. — Meddig fut tovább ez az alagút? Úgy értem, a házatok végén ez is megszakad?

— Nem — felelte Polly. — A falak nem érnek a tetőn túl, de a járat tovább vezet. Nem tudom, meddig.

— Akkor végigmehetnénk az egész házsor hosszán.

— Az ám! — mondta Polly. — És akkor tudod mit?

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Nos?

— Bejuthatnánk a többi házba is.

— Hogyne, hogy betörőknek nézzenek bennünket! Azt már nem!

— Ne légy már olyan óvatos duhaj! Csak a ti házatokon túlra gondoltam.

— Mért, mi van azzal?

— Mert az az egy üres. Apu azt mondja, mióta itt lakunk, egy lelket sem látott oda belépni.

— Akkor annál inkább bekukkanthatnánk — mondta Digory.

Sokkal izgatottabb volt, mint ahogy a hangja elárulta. Mert persze az járt a fejében, akár ilyenkor bárki másnak, ugyan mi oka, hogy az a ház oly régóta lakatlan. Polly is ezen töprengett. De egyikük sem mondta ki a szót: netán kísértetek? S egyszeriben mindketten úgy érezték, ha már fölsejlett bennük, gyávaság volna visszariadni.

— Vágjunk neki most mindjárt? — kérdezte Digory.

— Ahogy akarod — mondta Polly.

— Ha meggondoltad, nem muszáj.

— Benne vagyok, ha te is — mondta a kislány.

— Honnan tudjuk majd, hogy a legközelebbi házban járunk?

Elhatározták, hogy visszatérnek a padlásszobába, nagy léptekkel végigaraszolják egyik gerendától a másikig, így megtudják, hány gerenda jut egy szobára. Azután még vagy négyet mérnek ki a Pollyék két padlásszobája között járatra, s ugyanannyit a cselédszobára, mint a raktárhelyiségre. Ebből fölbecsülhetik egy ház hosszát. Ha megtették ennek a dupláját, elérik Digoryék házáét. S a legközelebbi ajtón túljutva ott vannak az üres ház padlásán.

— Csak abban nem vagyok bizonyos, hogy az a ház tők üres — mondta Digory.

— Mért, mit gondolsz?

— Szerintem valaki titokban lapul ott, csak éjszaka jár ki-be, lefödött lámpással. Esetleg elszánt bűnözőbandát leplezünk le s még jutalmat is kapunk érte. Ostoba mendemonda, hogy egy ház évek óta lakatlan, hacsak valami titok nem rejlik mögötte.

— Apu szerint csak a csatorna lehet — vélte Polly.

— Ugyan! A felnőtteknek nincs fantáziájuk — mondta Digory.

Most, hogy a manzárszoba napvilágánál beszélgettek s nem a csempészbarlang gyertyafényénél, egyre kevésbé látszott valószínűnek, hogy az elhagyott házban szellemek tanyáznának.

Miután fölmérték a padlást, ceruzát vettek elő s papiroson végezték el a számításokat. Először mindketten más eredményre jutottak, de még ha egyezett is a dolog, egyáltalán nem bizonyos, hogy helyesen számoltak. Lázasan hajszában voltak, alig várva, hogy nekivágjanak a fölfedező útnak.

— Zajt ne verjünk — suttozta Polly, amint ismét bemásztak a víztartály mögött.

Az ügy fontossága megkövetelte, hogy mindegyiküknél külön gyertya legyen (Pollának jókora gyertyakészlete volt a raktárában).

Nagyon sötét volt, mindenütt por, éles huzat, amint gerendáról gerendára lépkedtek, szó nélkül, kivéve, mikor odasúgták egymásnak: „Most a ti padlásszobáttal szemben vagyunk”, vagy „Félúton járhatunk a mi házunktól”. Egyikük sem botlott meg, a gyertyák sem aludtak ki, s végre megpillantották a szűk ajtót a téglafal jobb felén. Külső oldalán se retesz, se kilincs, hiszen arra szolgált, hogy

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

bejussanak a padlásra, nem kifelé a kamrába; de volt rajta egy zárnyelv, amilyen a szekrények ajtajának belső felén szokott lenni, s bizonyosak voltak benne, hogy sikerül majd kibillenteni.

— Kilökjem? — kérdezte Digory.

— Én benne vagyok, ha te is — felelte Polly éppúgy, mint az előbb. Érezték, hogy a játék komolyra vált, de egyikük sem fordult volna vissza. Digory némi erőlködéssel eltolta a nyelvet. Az ajtó lódulva kitérült, hunyorogniuk kellett a hirtelen napfényben. Majd riadt ámulattal észlelték, hogy amit látnak, az nem a kopár padláskamra, hanem bútorozott szoba. Noha elég üresnek hatott. Halotti csönd volt benne. Pollyn erőt vett a kíváncsiság. Elfújta a gyertyáját és belépett a különös szobába, oly nesztelenül, mint egy egérke.

Alakjára persze hamisítatlan padlásszoba volt, de berendezése akár valami nappalié. A fal minden tenyérszerű helyét polcok takarták, könyvekkel megrakva. A kandallóban égett a tűz (említettük, hogy szokatlanul hűvös, esős nyár volt az évben), s a kandalló előtt

háttal magas támlájú karosszék. A szék és Polly között, a szoba közepét csaknem elfoglalva nagy asztal, mindenféle holmival elborítva. Könyvek, jegyzetfüzetek, tintatartók, tollak, pecsétviasz meg egy mikroszkóp. De a legelső, amit észrevett, egy ragyogó piros fatálca, rajta néhány gyűrű. Párosával helyezték el őket, együtt egy sárga meg egy zöld, utána csekély hézag, s utána ismét sárga egy másik zölddel. Nem nagyobbak a rendes gyűrűknél, és muszáj volt rájuk feledkezni, oly fényesek. A leggyönyörűbb, csillogó kis ékszerek voltak, amelyet csak a képzelet kíván. Ha Polly csak egy csöppet kisebb, menten a szájába vette volna őket.

A szobában akkora volt a csönd, hogy hirtelen meghallották az órakettyegést. Időbe telt, míg Polly rájött, hogy voltaképp nem is tökéletes a csönd. Halk — nagyon, nagyon halk — zúgás hallatszott. Ha azokban az időkben már fölhalálták volna a porszívót, Polly azt hihette volna, annak a zaját hallja nagy messziről — ki tudja hány szobával arrább, hány emelettel lejjebbről. De a porszívónál szebben hangzott, zeneibb árnyalattal; oly finoman, hogy alig volt észlelhető.

— Minden rendben, nincs itt senki — mondta a válla fölött Polly Digorynak. Most nem is suttogott.

És Digory utánament, hunyorogva és iszonyú piszkosan — mint Polly maga is.

— Itt valami hézag van — mondta a fiú. — Ez a ház egyáltalán nem lakatlan. Gyerünk innét, mielőtt valaki betoppan.

— Mit gondolsz, mik azok? — mondta Polly a színes gyűrűkre mutatva.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Ej, gyere már — mondta a fiú. — Minél előbb...

Már nem fejezhette be, ebben a pillanatban történt valami. A magas támlájú szék a kandalló előtt hirtelen megmozdult és fölemelkedett belőle — akár valami pantomim figura, aki besurrant a csapóajtón — Andrew bácsi riasztó alakja.

Nem az üres házban voltak, hanem Digoryékében, a tiltott dolgozószobában!

— Ó-ó-ó — tört ki a két gyerekből, mikor észrevették rettentő tévedésüket. Úgy érezték, rá kellett volna jönniük, hogy még közel sem jutottak ahhoz, amilyen távol szeretnének lenni innét.

Andrew bácsi hórihorgas és póznavékony ember volt. Arca hosszú, simára borotvált, orra éles, szemében félelmetes ragyogás, nagyra nőtt, kócos haja ősz.

Digoryba belefagyott a szó, mert Andrew bácsi most ezerszer ijesztőbbnek hatott, mint eddig bármikor. Polly még nem riadt meg annyira, de csakhamar annál jobban.

Andrew bácsi első dolga az volt, hogy átvágva a szobán az ajtóhoz ment, becsukta és kulcsra zárta. Majd megfordult, villogó szemét a gyerekekre szögezte és valahány fogát megmutatva elvigyorodott.

— Így la! — mondta. — Most legalább nem kaparinthat meg benneteket az a bolond nővérem!

Iszonyatosan másképp hangzott ez, mint amit egy felnőttől elvárhatna az ember. Polly szíve a torkában vert s Digoryval együtt hátrálni kezdett a szűk ajtó felé, amelyen át bejutottak. Andrew bácsi sebesen elébük vágott. Odaugrott, becsukta az ajtót és elállta útjukat. Aztán összedörzsölte két kezét, ujjperceit ropogtatva. Igen hosszú, szép, fehér ujjai voltak.

— Kapóra jöttetek — mondta. — Épp két gyerekre volt szükségem.

— Kérem, Ketterley úr — szólalt meg Polly —, nekem haza kell mennem. Legyen szíves, eresszen el bennünket.

— Majd ha itt lesz az ideje — felelte Andrew bácsi. — Ezt a ritka alkalmat nem szalaszthatom el, kisasszony. Éppen két gyerekre volt szükségem. Láthatod, fontos kísérlet kellős közepében vagyok. Egy tengerimalacon már kipróbáltam, és a dolog sikert ígér. Csakhogy a tengerimalac nem tud beszélni. És azt is hiába magyarázom neki, hogyan jöhet vissza.

— Nézze csak, Andrew bácsi — fogott bele Digory —, ebédidő van, minden percben kereshetnek bennünket. Ki kell engednie.

— Kell? — csodálkozott Andrew bácsi.

A két gyerek egymásra bámult. Meg sem mertek mukkanni, de a pillantásuk ezt üzenté: „Hát nem rettenetes?” és „Ki vagyunk szolgáltatva neki”.

— Ha kienged bennünket ebédelni — kockáztatta meg Polly —, utána visszajöhetnénk.

— Ohó, de honnét tudhatom, hogy úgy is lesz? — kérdezte Andrew bácsi ravasz mosollyal. Majd úgy látszott, meggondolja magát.

— Jó, jó, ha valóban mennetek kell, hát elhiszem, a muszáj nagy úr. Hogyan várhatnám el két gyerkőctől, hogy nagy szórakozásnak találják eltársalogni a magamfajta vén madárijesztővel. — Fölsóhajtott, s mondta tovább: — Sejtelmetek sincs, milyen egyedül vagyok néha. No, mindegy. Menjetek csak ebédelni. De mielőtt elmentek, hadd ajándékozzalak meg valamivel. Nem mindennap toppan be egy kislány

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

az én ócska dolgozószobámba; különösen, ha szabad azt mondanom, ilyen bájos fiatal hölgy.

Pollyn átvillant, hátha ez a bácsi egyáltalán nem örült.

— Nem volna kedved egy gyűrűre, kedvesem? — fordult hozzá Andrew bácsi.

— Azokra a sárga meg zöld gyűrűkre gondol? — kérdezte Polly.

— A zöldre nem — mondta Andrew bácsi. — Sajnos, azt nem adhatom oda. De a sárgák közül egyet, szíves örömet. Gyere, próbáld föl valamelyiket.

Polly most már szikrányit sem félt s meg volt győződve, hogy az öregúr nem lehet örült. És volt valami ellenállhatatlan varázserő azokban a fénylő gyűrűkben. Odalépett a tálcához.

— Nohát! Szavamra! — kiáltott föl. — Az a zümmögő zaj itt hangosabb. Olyan, mintha a gyűrűk okoznák.

— Micsoda különös képzelődés, kedvesem — mondta nevetve Andrew bácsi. Egészen természetes nevetésnek hatott, de Digory rajtakapta a mohó, csaknem kapzsi vonást arcán.

— Polly! Légy észnél! — kiáltotta a fiú. — Hozzá ne nyúlj!

Elkésett. Amint megszólalt, abban a szempillantásban a kislány kinyújtotta kezét az egyik gyűrűért. És azon nyomban, se lobbanás, se nesz, se bármilyen figyelmeztető jel, Polly sehol sem volt többé. Digory és nagybátyja ketten maradtak a szobában.

2. fejezet

Digory és nagybátyja

Mindez oly hirtelen és semmi máshoz, még lidérces álmaihoz sem hasonlítható borzalommal töltötte el Digoryt, hogy fölsikoltott. Andrew bácsi tenyere máris a szájára tapadt.

— Egy hangot se! — sziszegte a fiú fülébe. — Ha lármát csapsz, anyád meghallja. És magad is tudod, mi érheti az ijedségtől.

Ahogy Digory később bevallotta, ettől az iszonyú aljasságtól, hogy így fojtják belé a szót, csaknem rosszul lett. De persze meg sem nyikkant többé.

— Ez már más — mondta Andrew bácsi. — Különben nem is tehetsz róla. Aki először éli át, hogy a szeme láttára tűnik el valaki, mintha fejbe vágnák. Magam is belékápráztam, mikor múlt éjjel a tengerimalaccal esett meg.

— Hát Andrew bácsi volt az? — kérdezte Digory.

— Ohó, hát te hallottad? Mi? Csak nem kémkedtél utánam?

— Azt már nem — felelte Digory méltatlankodva. — De mi történt Pollyval?

— Gratulálhatsz hozzá, fiacskám — mondta Andrew bácsi kezét dörzsölve. — Sikerült a kísérletem. A kislány eltűnt, szőrén-szálán huss, ki a világból!

— Mit csinált vele?

— Elküldtem, az ám, valahova máshová.

— Ezt hogy érti? — kérdezte a fiú.

Andrew bácsi leült s így szólt:

— Ha kíváncsi vagy rá, elmondom neked. Hallottál már az öreg Lefay néniről?

— Nem nagyanyám nővére volt, vagy efféle? — vélte Digory.

— Nem egészen. Az én keresztanyám volt. Ott lóg a képe a falon.

Digory fölneézett a megfakult fényképre: főkötős öregasszonyt ábrázolt. S most halványan emlékezett rá, hogy egyszer már látott egy fotót ugyanerről az arcról még régi vidéki otthonukban egy ódon fiók mélyén. Mikor megkérdezte édesanyjától, kicsoda, látszott, hogy semmi kedve beszélni róla. Egyáltalán nem kellemes arc, gondolta Digory, bár az is igaz, mit mondhatna az ember az efféle özönvíz előtti fotográfiákról.

— Volt neki, vagy nem volt neki valami baja, Andrew bácsi? — találgatta Digory.

— No igen — felelte kuncogva Andrew bácsi —, az attól függ, mit nevezel bajnak. Az emberek oly rövid eszűek. Az biztos, hogy idős korára megkeveredett egy kicsit. Bolondos dolgai voltak. Ezért is zárták be.

— Valami menhelyre vagy elmeosztályra?

— Ó nem! Nem, dehogy! — vetette ellene éles hangon Andrew bácsi.

— Szó sincs róla! Csak a börtönbe.

— Húha! Mit követett el?

— Á, szegény asszony — mondta Andrew bácsi. — Egyre ótyagosabb lett. Egész sereg história volt ott. Kár rá zót vesztegetni. Hozzám mindig nagyon jó volt.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— De Andrew bácsi, mi köze ennek Pollyhoz? Azt szeretném, ha...

— Mindennek megvan a maga ideje, fiacskám. Még halála előtt kibocsátották az öreg Lefay nénit, és a kevesek közé tartoztam, akiket utolsó betegsége idején beengedett magához. Ki nem állhatta a közönséges, tanulatlan népséget, hiszen érted, így vagyok vele magam is. De mind a ketten érdeklődtünk bizonyos dolgok iránt. Halála előtt néhány nappal megkért, menjek el otthoni irodájába, nyissam ki a rejtett fiókot és hozzam el azt a kis dobozkat, amit ott találok. Abban a percben, amint megfogtam a dobozt, már az ujjam hegyének bizsergéséből megéreztem, hogy valami nagy titkot tartok a kezemben. Rám bízta és megígértette, hogy amint behunyta a szemét, anélkül, hogy kinyitnám a dobozt, bizonyos szertartások szerint elégetem. Ezt az ígéretemet nem tartottam meg.

— Hát ez aztán pocsék egy eljárás volt magától!

— Pocsék eljárás? — kérdezte Andrew bácsi rejtélyes pillantással. — Aha, értem! Arra gondolsz, hogy a kisfiúknak lelkére kötik: meg kell tartani, amit ígérsz. Szentigaz: igen helyes és való. Aláírom, s örvendek, hogy téged megtanítottak rá. Csak persze be kell látnod, hogy az efféle szabályok, bármily kitűnők kisfiúk meg szolgák, sőt nők számára, és általában az emberek legtöbbször vonatkozóan, képtelenség elvárni, hogy kutatókat, nagy gondolkodókat és bölcseket is kötelezzenek.

Nem, Digory. A magamfajta emberek, akiknek birtokában vannak a rejtett tudományok, mentesülnek a közönséges szabályoktól, ahogy nem vagyunk részesei a közönséges élvezeteknek sem. A mi osztályrészünk, fiam, magasban járó, magányos sors.

Míg ezt elmondta, oly súlyosan, fennköltén és rejtelmesen állt ott, fölsóhajtván, hogy egy pillanatig Digory valóban elhitte, valami rendkívül mély, nagyszerű dolgról hallott. De aztán visszaemlékezett a komisz kifejezésre, melyet a bácsi arcán megpillantott közvetlen azelőtt, hogy Polly eltűnt: és egycsapásra keresztüllátott hangzatos szónoklatán. „Az egész nem jelent mást — gondolta magában —, mint hogy azt hiszi, kénye-kedve szerint elbánhat bárkivel, és amit csak kíván, megszerezheti magának.”

— Persze — mondta Andrew bácsi — a dobozt jó darabig nem mertem kinyitni, hiszen tudtam, roppant veszélyes dolog is lehet benne. Hiszen keresztanyám valóban nem mindennapi asszony volt. Az igazság az, hogy ő volt az utolsó halandó ebben az országban, akinek ereiben tündérvér keringett. (Tőle tudom, hogy az ő idejében még két hasonló élt. Egy hercegnő és egy takarítóasszony.)

Voltaképp lehetséges, Digory, hogy az utolsó olyan emberrel beszélsz, akinek a keresztanyja tündér volt. Jól nézz meg! Érdemes lesz rá visszaemlékezned, mire magad is öregember leszel.

„Fogadni mernék, hogy gonosz tündér volt” — gondolta Digory és fennhangon hozzátette:

— De mi van Pollyval?

— Hogy örökké csak ezen lovagolsz! — csattant föl Andrew bácsi. — Mintha ez volna a legfontosabb. Első teendőm persze az volt, hogy alaposan tanulmányozzam a dobozt. Rettentő régi volt. Már akkori ismereteim alapján megállapítottam, hogy nem görög, sem ó-egyiptomi vagy babilóniai, sem hettita vagy kínai eredetű. Ósibb volt mindezeknél a népeknél. S aztán eljött a nagy nap, mikor ráleltem az igazságra. A doboz Atlantiszról, az elsüllyedt szigetről származott. Ez pedig azt jelentette, hogy évszázadokkal régebbi mindazoknál a kőkorszaki

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

maradványoknál, amelyeket Európában kiásnak. És ráadásul nem afféle durva, primitív darab, mint amazok javarésze. Mivel Atlantisz már az idők korahajnalán hatalmas város volt, palotákkal, templomokkal és tanult emberekkel falai között.

Egy percnyi szünetet tartott, mintha arra várna, hogy Digory is megszólal. De Digory percről percre utálatosabbnak érezte nagybátyját, s így semmit sem szólt.

— Eközben — folytatta Andrew bácsi — megtanultam egy sereg dolgot sokféle forrásból (gyerekfejjel ezt úgysem értenéd meg), ami a varázslatról általában tudható, így szereztem végre annyi ismeretet, míg elképzelésem támadt róla, mi lehet abban a dobozban. Változatos vizsgálatokkal vontam egyre szűkebbre a lehetőségeket. Ismeretségbe kellett lépnem bizonyos, igen, ördögien furcsa alakokkal és keresztülmentem jó pár keserves élményen. Ebbe öszültem bele, idő előtt. A varázslás tudományát nem adják ingyen. Végül az egészségemmel fizettem meg. De rendbejöttem. És végtére is eljutottam a tudásig.

Noha fikarcnyi esélye sem volt, hogy bárki is kihallgatja őket, előrehajolt és jóformán suttogva folytatta:

— Az atlantiszi doboz olyasvalamit rejtett, ami egy másik világból érkezett ide, abból az időből, mikor a mi világunk épp csak elkezdődött.

— Micsodát? — kérdezte Digory, mert most már akarva-akaratlanul őt is érdekelte a titok.

— Csupán csak port — mondta Andrew bácsi. — Finom, száraz port. Szemre alig valamicskét. Mondhatnád rá, csekély bér egy életre szóló robotolásért. Az ám, de amint szemügyre vettem azt a port (nagyon ügyeltem, hogy meg se érintsem), az járt a fejemben, hogy valaha minden egyes szemcséje egy másik világhoz tartozott, s ezzel nem valamiféle másik égitestre célok, tudod; hiszen közülük a legkisebb is a mi világunk része, s ha végigutazod ezt a Mindenséget, végül is odajutsz. De valóban másik világra, másfajta természetre, másik világegyetemre gondolok, olyan világra, ahová soha el nem érhet csakis a varázserő. Igen!

S ekkor Andrew bácsi összedörzsölte kezét, hogy ujjpercei úgy ropogtak, mint a tűzijáték rakétái.

— Egyszerre megvilágosodott előttem — folytatta —, hogy aki rábukkan a helyes módszerre, annak ez a por visszaidézná azt a helyet, ahonnet származik. A bökkenő épp az volt, hogyan találjak rá erre a módszerre. Addigi kísérleteim mind kudarcot vallottak. Tengerimalacokon próbáltam ki őket. Néhány egyszerűen beledöglött. Mások szétpukkantak, mint afféle törpebombák.

— Micsoda komisz kegyetlenség — jegyezte meg Digory, hiszen neki is volt valamikor tengerimalaca.

— Ez a mániád, hogy örökösen elrángass a lényegtől? — fortyant föl Andrew bácsi. — Hiszen az állatok erre születtek. Ezért vásároltam őket. Nézzük csak, hol is tartottunk? Tehát: végre sikerült megcsinálnom a gyűrűket. De most újabb akadályba ütköztem. Abban már biztos voltam, ha bármilyen élőlény megérinti a sárga gyűrűt, az eljuttatja arra a másik helyre. De mi hasznom belőle, ha nem hozhatom vissza onnét, hogy elmondja, mit talált odaát?

— És mi történne velük ott? — kérdezte Digory. — Finom kis pácba kerülnének, ha nem tudnának visszajönni!

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Te mindent csak a fonákjáról vagy képes nézni — vágta rá türelmetlenül Andrew bácsi. — Nem érted, hogy a nagy kísérlet a fő? A cél, amiért arra a másik helyre eljuttatok valakit, hogy megtudjam, mi van ott?

— Jó, de akkor mért nem megy oda maga, Andrew bácsi?

Digory még tán világéletében sem látott úgy megdöbbenni, sőt, megbántódni senkit, mint Andrew bácsit ettől az egyszerű kérdéstől.

— Mit beszélsz? Még, hogy én magam? — kiáltott föl. — Ez a fiú megőrült! Hogy valaki az én koromban, megtépázott egészséggel vállalja a kockázatot, a megrázkódtatást, az ezernyi veszélyt, hogy egyszer csak úgy belepottyan egy vadidegen Mindenségbe? Életemben sem hallottam ekkora ostobaságot! Tisztában vagy te vele, mit beszélsz? Átgondoltad, mi az egy másik világ, ahol bármivel, igen, bármivel szembekerülhetsz?

— De Pollyt nyugodt lélekkel elküldte oda — mondta Digory. Arca most lángolt a dühtől. — Hát a szemébe mondom — tette hozzá —, még ha százszor a nagybátyám is, rongy gyávaság elküldeni egy lányt oda, ahová maga nem merne elmenni.

— Csitt, nagyokos! — szólt az asztalra vágva Andrew bácsi. — Nem tűröm, hogy egy koszos kis nebuló így beszéljen velem! Mit értesz te ebből? Én tudós vagyok, varázsló, beavatott, aki végbeviszi a kísérletet. Persze, hogy szükségem van kísérleti alanyokra, akiken kipróbálom. Úristen, még majd a fejemhez vágod, hogy engedélyt kellett volna kérnem a tengerimalacoktól, mielőtt fölhasználnom őket! A végső bölcsességig sosem jutsz el áldozat nélkül. De az az ötlet, hogy én magam menjek oda, ez egyszerűen nevetséges. Mintha egy tábornoktól azt kívánnád, hogy közkatonaként verekedjen a csatában. És ha rámeleg a bőröm, mivé válna akkor az életem munkája?

— Jaj, hagyjuk a szöveget, Andrew bácsi — szólt közbe Digory. — Azt mondja meg, hogyan hozza vissza Pollyt?

— Épp a nyelvemen volt, mikor olyan gorombán félbeszakítottál — felelte Andrew bácsi —, hogy végül megfejtettem azt is, a visszatérés módját. A zöld gyűrűk képesek visszahozni.

— De Pollynak nincs zöld gyűrűje.

— Nincs — felelte gonosz mosollyal Andrew bácsi.

— Akkor nem térhet vissza! — kiáltotta Digory. — Ez pedig épp annyi, mintha meggyilkolta volna!

— Visszatérhet — mondta higgadtan Andrew bácsi —, ha akad, aki érte megy, ugyancsak sárga gyűrűvel és két zöldet visz magával; egyet a saját, másikat Polly visszaújtára.

Digory most egyszerre ráébredt, hogy csapdába ejtették: szótlanul, tátott szájjal meredt Andrew bácsira. Arca viaszszápadtra vált.

— Remélem — csapott rá Andrew bácsi nyomatékos, magabiztos hangon, mintha maga volna az eszményi nagybácsi, aki a bőkezű adomány mellé még néhány jó tanáccsal is szolgál —, nagyon remélem, Digory, nem leszel gyáva legény. Igen fájlalnám, ha családunk egyik tagjáról azt kellene gondolnom, hiányzik belőle a kellő becsületérzés és lovagiasság, hogy segítségére siessen egy izé... fenyegetett ifjú hölgynek.

— Jaj, fogja már be a száját! Ha volna magában egy csöpp becsület, akkor maga menne érte. De tudom, hogy esze ágában sincs. Jó, hát nekem kell. De maga, Andrew bácsi, igazi vadállat. Sejtem, hogy maga

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

sütötte ki ezt az egészet, hogy Pollyt ugrassa be, aki mit sem tud, s aztán nekem kelljen utánamennem.

— Hát persze — mondta Andrew bácsi gyűlöletes vigyorával.

— Gyönyörű. Jó, megyek. De valamit előre meg kell mondjak. A varázslásban én mai napig nem hittem. Most látom, hogy mégiscsak létezik. És ha már így van, akkor a tündérmesék nagyjából igazak. Maga pedig épp olyan gonosz, kegyetlen varázsló, mint azok a mesebeliek. De az is igaz, hogy én meg olyan mesét nem olvastam, amelyikben az ilyenfélék meg ne bűnhődtek volna, és lefogadom, hogy maga is megkapja a magáét. Meg is érdemli.

Mindabból, amit Digory eddig elmondott, ez volt az első, ami célba talált. Andrew bácsi megriadt és arcára olyan borzadály ült ki, hogy akármilyen szörnyeteg volt is, most szinte szánalomra méltónak hatott. Ám egy másodperc múlva már ki is simultak vonásai, s kényszeredett nevetéssel megszólalt:

— Jó, jó, azt hiszem, nincs ezen mit csodálkozni egy gyereknél, pláne olyannál, aki csupa nő közt nevelkedett, mint te. Vénasszonyos mesék, mi? Attól meg ugyan ne fájjon a fejed, hogy engem milyen veszély fenyeget, Digory. Okosabb volna azon rágódnod, milyen veszélyben van a kis barátnőd. Jó ideje elment már. Ha odaát bajba került, bizony vétek lenne csak egy percet is késlekedned.

— Bánja is azt maga — mondta Digory vadul. — De rosszul vagyok már ettől a locsogástól. Halljuk, mi a dolgom?

— Először is tanulj meg uralkodni magadon — mondta hűvösen Andrew bácsi. — Különben olyan leszel, mint Letty néni. És most jól figyelj.

Fölkelt, mindkét kezére kesztyűt húzott és odament a tálcához, amelyre ki voltak rakva a gyűrűk.

— Csak akkor kezdenek hatni, ha közvetlenül érintik a bőrdet. Kesztyűben bátran hozzájuk nyúlhatok, így ni, és nem történik semmi. Ha a zsebedben hordod, semmi hatása: de persze vigyáznod kell, nehogy pusztá kézzel nyúlj a zsebedbe és véletlenül megérintsd. Abban a pillanatban, amint hozzáérsz a sárga gyűrűhöz, eltűnsz ebből a világból. Ha már a másik helyen vagy, úgy gondolom, ez ugyan még nincs kipróbálva, de gondolom, abban a pillanatban, amint a zöld gyűrűt érinted, eltűnsz abból a világból és úgy számítom, újra ebben a világban találod magad. Nos tehát. Fogom ezt a két zöld gyűrűt és belepottyantom a jobb zsebedbe. Jól véd az agyadba, melyik zsebedben vannak a zöld gyűrűk. Könnyű megjegyezned: a zöldek jobbfelől, azok hoznak vissza. Egyik a tiéd, másik a kislányé. És most végy egy sárgát magadnak. A te helyedben ráhúznám az ujjamra. Ott lesz a legjobb helyen, nem ejted el.

Digory már majdnem megfogta a sárga gyűrűt, de hirtelen észbe kapott.

— Várjon csak! — mondta. — Mi lesz édesanyámmal, ha megkérdi, hol vagyok?

— Minél hamarább indulsz, annál előbb érsz vissza — válaszolta derűsen Andrew bácsi.

— De hiszen még arról sem tud biztosítani, hogy visszajutok-e?

Andrew bácsi megvonta a vállát, az ajtóhoz ment, megforgatta a zárban a kulcsot, kitárta és így szólt:

— Tessék, szabad vagy. Ahogy akarod. Menj le ebédelni. Hagyd, hogy a kislányt fölfalják a vadállatok, vagy fulladjon meg vagy pusztuljon

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

éhen a másik világban, vagy nyoma vesszen, ahogy te döntesz. Nekem aztán édesmindegy. Ajánlanám, még nézz át Plummer nénihez és igyekezz tapintatosan tudtára adni, hogy a lányát nem látja soha többé; mert te féltél ujjadra húzni egy gyűrűt.

— A keservét! — szakadt ki Digoryból. — Lennék csak egy kicsit nagyobb, akkorát húznék be Andrew bácsinak!

Aztán begombolta kabátját, mély lélegzetet vett, és fölkapta a gyűrűt. Arra gondolt közben, ahogy ezután mindig is ez maradt a véleménye, hogy a lelkiismerete szerint nem is tehetett volna másképp.

3. fejezet

A világok közötti erdő

Andrew bácsi és dolgozószobája abban a minutumban eltűnt. Majd egy pillanatra minden zűrzavarossá vált. A következő dolog, amit Digory észlelt, hogy enyhe zöld színű fény permetez a magasból, s alatta sötétség van. Úgy rémlett neki, nem áll szilárd talajon, nem is ül vagy fekszik. Mintha nem is érne hozzá semmi. „Azt hiszem, vízben vagyok — vélte Digory —, vagy víz alatt.” Ez megrémítette egy pillanatra, de szinte azonnal megérezte, hogy rohanást emelkedik. Aztán feje hirtelen kibukkant a levegőre s azon kapta magát, hogy kifelé lábál a partra egy tó szélén a sima füves talajon.

Amint megvetette a lábát, fölfedezte, hogy nem csöpög róla víz, nem kapkodja a levegőt, ahogy várná, mikor felszínre ér a víz alól. Ruhája is tökéletesen száraz volt. Kicsiny tó partján állt — alig lehetett háromméternyi széles —, erdő vette körül. A fák oly sűrűn nőttek, s lombjaik oly dúsak, hogy meg sem láthatta tőlük az eget. A leveleken átszűrte fény zöld volt; de fönnt igen erősen tűzhetett a nap, mert ez a zöld színű világosság melegen sugárzott. Olyan nyugalmas volt ez az erdő, amelyet csak elképzelhetett. Nem volt benne se madár, se rovar, se állat, még szél sem. Szinte érezte, ahogy növekednek a fák. Amint kilépett a tóból, már látta, hogy nem az az egyetlen a tájon. Más tavak tucatjait fedezte föl — egymástól néhány méternyire, ameddig csak a szem ellátott. Az az érzése támadt, a fák gyökereikkel isszák föl belőlük a vizet. Nagyon is eleven volt ez az erdő. Ahogy később visszaidézte Digory, így jellemezte:

„Olyan dús táj volt: gazdag, akár egy finom mazsolatorta.” A legfurcsább pedig az volt, hogy mielőtt még körülnézhetett volna, félig-meddig elfelejtette, hogyan is került oda. Egyébként eszébe sem jutott Polly vagy Andrew bácsi, de még az édesanyja sem. Egy szikrányt sem félt, nem volt izgatott vagy kíváncsi. Ha valaki megkérdi: „Hát te meg honnét pottyantál ide?”, minden bizonnyal azt feleli: „Hiszen én mindig is itt voltam.” Ilyesféle érzés töltötte el — mintha mindig is ott élt volna azon a helyen, és bár soha semmi sem történt vele, mégsem unatkozott. Mint jóval később mondta egyszer: „Ez nem olyan hely, ahol történhetne valami. Csak a fák nőnek — ennyi az egész.”

Miután Digory jó ideig körülnézett az erdőben, észrevette, hogy alig néhány méternyire a fa tövében egy kislány hever. Szeme csaknem lezárva, de nem teljesen, épp mintha alvás és ébredés közt lebegne, így figyelte jó darabig szótlanul. Végül a kislány kinyitotta szemét és ő is hosszan bámulta a fiút, ugyancsak némán. Aztán álmos, elégedett hangon megszólalt:

— Azt hiszem, láttalak már azelőtt.

— Nekem is olyan érzésem van — felelte. — Régóta vagy itt?

— Ó, én mindig itt voltam — mondta a kislány. — Legalábbis... nem tudom... de nagyon régóta.

— Én is — mondta Digory.

— Nem, te nem — vetette ellen a kislány. — Láttam, amint épp kijöttél a tóból.

— Aha, persze — mondta Digory zavartan. — El is felejtettem.

Aztán megint hallgattak egy sort mind a ketten.

— Várj csak! — szólt hirtelen a kislány. — Azon tűnődöm, vajon igazán találkoztunk már mi valamikor? Mintha derengene... egy kép rémlik a fejemben... egy fiúról meg egy lányról, akár csak mi... de valahol egészen máshol éltek... és annyi mindenfélét csináltak. Talán csak álom volt.

— Azt hiszem, ugyanezt álmodtam én is — mondta Digory. — Egy fiúról meg egy lányról, aki a szomszédban lakott... és valamiféle gerendákon kúsztak át. Emlékszem, a lánynak maszatos volt az arca.

— Nem zavarod össze? Az én álmomban a fiú arca volt összemaszatolva.

— A fiú arcára nem emlékszem — mondta Digory, majd hozzátette: — Húha! Mi az ott?

— Jé! Egy tengerimalac — mondta a kislány.

És valóban az volt: egy kövér tengerimalac, amint a fűben szaglászott. A törzse körül egy szalag, rákötve egy világossárga gyűrű.

— Nézd, nézd! — kiáltotta Digory. — A gyűrű! És nini, ott az ujjadon neked is egy. És az enyémen is.

A kislány erre fölült, végre igazi érdeklődéssel arcán. Mereven egymásra bámultak, emlékezetükben kutatva. S akkor, ugyanabban a pillanatban Polly fölkiáltott:

— Ketterley úr!

És Digory rá:

— Andrew bácsi!

És most ráébredtek, kik is ők, s egyszeriben eszükbe jutott mindaz, ami történt velük. Néhány percnyi élénk beszélgetés nyomra vezette őket. Digory elmondta, milyen szörnyeteg Andrew bácsi.

— És most mitévők legyünk? — kérdezte Polly. — Fogjuk a tengeri malacot és gyerünk haza?

— Nem olyan sürgős — válaszolta Digory s hatalmasat ásított.

— De bizony jó lenne — vélte Polly. — Túlságosan is csendes hely ez. Valahogy olyan — álmosító. Már te is félig alszol. Ha nem gyűrjük le, mindjárt ledőlünk és elszundítunk örökre.

— Milyen szép itt — mondta Digory.

— Persze, hogy szép — szólt Polly. — De vissza kell térnünk. — Fölkelt és óvatosan a tengerimalac felé lopózott.

Majd meggondolta magát.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Inkább hagyjuk békén a tengerimalacot — mondta. — Hát nem tökéletesen boldog itt? A nagybátyád meg csak valami rémséget művelne vele, ha hazavinnénk.

— Azt lefogadom — felelte Digory. — Hát velünk nem azt tette? Mellékesen, lássuk csak, hogy is kerülünk haza?

— Gyerünk vissza a tóhoz, az a legokosabb.

Elindultak hát együtt, megálltak a tó partján s a sima vizet bámulták. Telis-tele volt a leveles ágak visszaverődő képével; mintha rettentő mély volna.

— Nincs fürdőruhánk — mondta Polly.

— Nem is lesz szükségünk rá, te csacsi — felelte Digory. — Ruhástul belemehetünk. Nem emlékszel, hogy idefelé jövet sem áztatott el?

— Te tudsz úszni?

— Egy kicsit. Hát te?

— Hát... nem nagyon.

— Nem hiszem, hogy úsznunk kell — mondta Digory. — Hiszen lefelé akarunk menni, nem?

Egyikük sem volt elragadtatva az ötlettől, hogy beleugorjanak a tóba, de nem akarták kimondani. Megfogták egymás kezét és számolni kezdtek:

— Egy... kettő... három... rajta! — s azzal ugrottak. Nagy csobbanást ütöttek, s persze behunyták a szemüket. De amint kinyitották, egy helyben állva találták magukat, kéz a kézben, a zöldellő erdő mélyén, a víz épp csak bokájukig ért. A tó szemlátomást néhány centiméternyi mély volt csupán. Visszatocsogtak a száraz partra.

— Mi a csuda történt? — kérdezte ijedten Polly, de korántsem volt annyira megriadva, mint várható lett volna, mert ahhoz az erdőhöz sehogy sem illett a félelem: túlságosan nyugalmas volt a vidék.

— Aha! Tudom már! — szólalt meg Digory. — Hát persze, hogy nem sikerült! Még mindig hordjuk a sárga gyűrűt. Ez csak a kifelé vivő útra szól. A zöldek visznek haza. Gyűrűt kell váltanunk. Van zsebed? Jól van. Tedd a sárga gyűrűt a bal zsebedbe. Nálam van két zöld gyűrű. Itt a tiéd.

Ujjukra húzták a zöld gyűrűt és visszamentek a tóhoz. De mielőtt megpróbáltak volna újra ugrani, Digory elkiáltotta magát:

— Hajajaj!

— Mi baj? — kérdezte Polly.

— Épp most támadt egy ragyogó ötletem — mondta Digory. — Mi lehet a többi tó?

— Mit akarsz ezzel?

— Csak azt, hogy ha ezen a tavon át ugrunk vissza a saját világunkba, nem lehet, hogy a többin keresztül egészen máshova jutunk? Hátha minden egyes tó mélyén külön világ van!

— De hát én azt gondoltam, mi már abban a másik világban vagy másik helyen vagyunk, ahogy Andrew bácsi nevezte a magáét. Hát nem te mondtad, hogy...

— Bánom is én Andrew bácsit! — vágott közbe Digory. — Szerintem gőze sincs az egészről. Soha ide se merte volna tolni a képét. Ő csak egyetlen másik világról mesélt. És ha egész tucatnyi van belőle?

— Gondolod, hogy ez az erdő csak egyik a sok közül?

— Nem, azt gondolom, hogy ez az erdő egyáltalán nem is világ. Azt hiszem, ez csak afféle közbülső hely.

Polly megzavarodva bámult rá.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Hát nem érted? Ide figyelj! Mint az a tető alatti alagút otthon. Hát az sem tartozik a házak közül egyikhez sem. De ha egyszer benne vagy, végigmehetsz rajta és átjuthatsz a házsor bármelyik helyiségébe. Nem lehet épp ilyesmi ez az erdő is? Olyan hely, amelyik egyik világban sincs benne, de ha egyszer rábukkantál, bármelyikbe átjuthatsz belőle.

— Hát, még ha úgy volna is — kezdte Polly, de Digory átbeszélte rajta, mintha nem is hallaná:

— És akkor rögtön minden világos — mondta. — Azért olyan békés és álmos ez a hely itt. Ahol nem történik soha semmi. Akár otthon. Az emberek a házakban beszélgetnek, ezt-azt teszegetnek, ebédelnek, vacsoráznak. A köztes helyeken, a falak mögött, a mennyezeten túl és a padló alatt, vagy a mi alagutunkban sosem történik semmi. De ha kilépsz belőle, egyszerre ott találhatod magadat akármelyik házban. Igenis azt hiszem, erről a helyről bárhová bejuthatunk. Érted? Bárhová! Semmi szükség, hogy ugyanabba a tóba ugorjunk vissza, ahonnet kibújtunk. Vagy legalábbis most még nem.

— A világok közötti erdő — mondta álmodozva Polly. — Olyan szépen hangzik.

— Gyerünk — sürgette a fiú. — Melyik tavat próbáljuk ki?

— Várj csak — mondta Polly. — Én addig ki nem próbálok egyetlen más tavat sem, amíg meg nem győződünk róla, hogy valóban visszajuthatunk a régi világba. Hiszen még az sem biztos, hogy sikerül-e!

— Az ám! — mondta Digory. — Hogy Andrew bácsi markába pottyanjunk, ő meg visszavegye tőlünk a gyűrűket, mielőtt igazán kiélveztük volna a kalandot? Köszönöm, azt már nem!

— Nem mehetnénk le csak egy kicsit a mi tavunkba? — szólt a kislány. — Csak hogy lássuk, hat-e a gyűrű. És ha megy a dolog, akkor visszacseréljük a gyűrűket és újra följövünk ide, mielőtt igazán visszaérünk Ketterley úr dolgozószobájába.

— Megtehetjük, hogy csak egy darabon megyünk le a tóba?

— Miért ne? Egy kis időbe beletelt, míg fölértünk. Valószínűleg a visszaúthoz is kell valamennyi.

Digory előbb akadékoskodott, de végül csak ráállt, mert Polly kereken visszautasította, hogy bármilyen fölfedező utat tegyenek az új világban, míg meg nem bizonyosodtak róla, hogy visszaérhetnek a régibe. Polly éppoly bátran szembeszállt a veszélyekkel (mondjuk a darazsakkal), mint egy fiú, de az már nem érdekelt oly szenvedélyesen, hogy olyasmit kutasson, amiről senki emberfia még nem is hallott. Digoryt viszont olyan fából faragták, hogy mindennek a végére akart járni, s mikor felnőtt, ő lett a hírneves Kirk professzor, aki több más könyvből ismeretes.

Mikor jól kivitatkozták magukat, megegyeztek, hogy ujjúkra húzzák a zöld gyűrűt („A zöld a biztonság, az a jobb — mondta Digory —, csak hogy el ne feledd, melyik melyik”), s aztán kézen fogva ugranak a tóba. De mihelyt úgy látszik, hogy visszaérnek Andrew bácsi szobájába, vagy épp csak régi világukba, Polly elkiáltja magát: „Váltás”, erre lehúzzák a zöld gyűrűt és fölteszik a sárgát. Digory ugyan szerette volna, hogy ő kiálthassa el: „Váltás”, de ebbe Polly sehogy sem egyezett bele.

Fölvették hát a zöld gyűrűt s kézen fogva még egyszer elkezdtek számolni:

— Egy, kettő, három, rajta!

Ezúttal sikerült. Nehéz számot adni, milyen érzés volt, mert minden olyan sebesen történt. Először ragyogó fények húztak el mellettük a sötét égen. Digory mindvégig úgy vélte, csillagok voltak s még meg is esküdött volna, hogy egészen közlelről látta a Jupitert — annyira, hogy a holdjait is megkülönböztette. Majd szinte rögtön háztetők és kémények sora tűnt föl mindenünnen, már fölismerték a Szent Pál székesegyházat, s akkor már tudták: Londont látják. De átláttak a házak falán is. Aztán megpillantották Andrew bácsit, igen halványan és homályosan, de egyre világosabban és élesebben, amint látószögükbe került. Ám mielőtt igazi valójában megjelent volna, Polly fölkiáltott: „Váltás!”, s amint ez megtörtént, a mi világunk elhalványult, mint az álom. Fölöttük a zöld fények egyre erősebben és erősebben sugárzottak, míg csak fejük ki nem bukkant a tó felszínén, s ők a partra kapaszkodtak. Újra ott volt körülöttük az erdő, zölden, ragyogón és békésen, mint előbb. Az egész alig egy perc alatt ment végbe.

— Tessék! — mondta Digory. — Rendben ment. És most jöjjön a kaland. Bármelyik tóval kezdhetjük. Gyerünk. Próbáljuk meg azt ott.

— Várj csak! — szólt rá Polly. — Ne jelöljük meg előbb ezt?

Egymásra bámultak s belesápadtak, mikor rádöbbenek, kis híján milyen szörnyű hibát vétett Digory. Hiszen az erdőben se szeri se száma a tavaknak, és valahány tökéletesen egyforma, ahogyan a fák is megkülönböztethetetlenek. Így, ha elhagyták a tavat — amelyik a mi világunkba vezet — anélkül, hogy megjelölik a partját, az esélyük arra, hogy újra megtalálják száz az egyhez.

Digorynak remegett a keze, mikor kinyitotta zsebkését és hosszú csíkot vágott ki a tóparti gyepről. A finom illatú anyaföld barnásvörös volt és élesen elvált a fű zöldjétől.

— Még szerencse, hogy legalább egyikünknek van egy kis sütnivalója — jegyezte meg Polly.

— Jó, jó, azért hencegni nem kell vele — mondta Digory. — Gyere már, hadd lássuk, mi van egy másik tóban.

Polly csípős kis válasszal viszonzta, Digory meg még csúnyábban replikázott rá. A civakodás jó pár percig pattogott, de unalmas volna részletezni. Ugorjunk át ahhoz a perchez, mikor dobogó szívvel, kissé begyulladtan megálltak az ismeretlen tó szélén, ujjúkon a sárga gyűrű, tartották egymás kezét és újra nekifogtak, hogy „Egy, kettő, három, rajta!”

Platty! S aztán megint — semmi. Úgy látszott, ez a tó is inkább csak kis tócsa. Ahelyett, hogy új világ nyílt volna meg előttük, legföljebb a lábukat fröcskölték be, s aznap reggel másodszer is térdig áztak. (Ha ugyan reggel volt: úgy látszott, a világok közötti erdőben az idő sem mozdul.)

— A fene egye meg! — kiáltott föl Digory. — Most mi ütött belé? Fölhúztuk a sárga gyűrűt. Az öreg azt mondta, az odaútra ez való.

Az igazság az volt, hogy Andrew bácsinak — hiszen mit sem tudott a világok közötti erdőről — tökéletesen téves fogalma volt a gyűrűkről. A sárgák nem „odafelé” tartó gyűrűk voltak, ahogyan a zöldek sem „hazafelé” vivők: semmiképp sem abban az értelemben, ahogyan ő elképzelte. A nyersanyag, amelyből mindkét fajta gyűrű készült, ebből az erdőből származott; a sárga gyűrűk anyagának hatóereje olyan természetű volt, hogy visszavonzzon ebbe az erdőbe; ez az anyag visszakíváncozott eredő helyére, a közbülső térbe. De a zöld gyűrűk anyaga ellentétes irányú, s kifelé igyekszik saját köréből: így a zöld

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

gyűrűk kitörnek az erdőből a világba. Látnivaló, hogy Andrew bácsi olyan dolgokkal mesterkedett, amelyeket maga sem értett igazán. A legtöbb varázslóval megesik ez. Persze Digory sem fogta föl teljesen az igazságot, legalábbis akkor még nem. De mikor a két gyerek megbeszélte a dolgot, úgy határoztak, hogy az új tónál megkísérlik a zöld gyűrűvel, majd meglátják, mi történik.

— Én benne vagyok, ha te is — mondta Polly, de voltaképp csak azért, mert szíve mélyén bizonyos volt benne, hogy egyik gyűrű sem működik, s így nagyobb baj nem fenyegeti őket az új tónál, mint hogy megint befröcskölődnek. Meglehet, hogy Digory is valami efféle gondolt.

Mindenesetre, amikor mindketten ujjukra húzták a zöld gyűrűt és visszatértek a tóhoz, összefogódtak, s jóval derűsebbek és kevésbé ünnepélyesek voltak, mint az első kísérletkor.

— Egy, kettő, három, rajta! — kiáltotta Digory.
És elrugaszkodtak.

4. fejezet

A harang és a kalapács

Ez alkalommal hibátlanul hatott a varázslat. Rohanvást zuhantak lefelé, előbb vaksötétben, majd kavargó, meghatározhatatlan árnyak közt, földerengő fényben. Hirtelen megéreztek, hogy szilárd talaj van alattuk. Még egy pillanat, s minden láthatóvá vált. Körülnéztek.

— Milyen különös hely! — mondta Digory.

— Sehogy sem tetszik nekem! — Polly beleborzongott.

Már az a furcsa fény is. Nem olyan volt, mint a napé, sem a villany- vagy kézi lámpásra, sem a gyertyafényre nem emlékeztetett. Soha életükben nem láttak ilyenfajta világosságot. Tompa, vörhenyes fény volt, csöppet sem biztató.

Sima, kikövezett síkon álltak, körös-körül mindenütt épületek emelkedtek. Egyiket sem fedte tető; mintha csak valamiféle udvarban volnának. Az ég rendkívül sötét volt — kékje csaknem fekete. Aki fölneézett rá, nem értette, honnét támad itt egyáltalán világosság.

— Milyen fura időjárás van erre! — mondta Digory. — Lehet, hogy épp vihar előtt érkezünk? Vagy tán napfogyatkozásra?

— Nekem sehogy sem tetszik — ismételte Polly.

Mindketten öntudatlanul suttogóra fogták. S noha semmi értelme nem volt, hogy az ugrás után még mindig összefogóddzanak, nem eresztették el egymás kezét.

Körös-körül a falak roppant magasba nyúltak ebben az udvarban. Sok nagyméretű ablak nyílt rajtuk, üvegtelen ablakok; semmit sem láttak mögöttük, csak szuroksötétséget. Lejjebb tágas, oszlopos árkádok, feketén ásítottak, mint a vasúti alagutak torka. Kellemetlen hideg volt.

Valamennyi épület köve vörösnek látszott, de lehetséges, hogy a különös fény okozta ezt is. Kétségkívül mind az ősidőkből maradt itt. Az udvar földjét borító lapos kövek jó része repedezett, nem illeszkedtek szorosan egymáshoz, sarkuk megkopott. A boltozatos kapuívек egyikét félig eltorlaszolta a kötörmelék.

A két gyerek forgolódva nézett körül az udvar másrés oldalán. Féltek, hogy épp akkor bukkan föl valaki — vagy valami — egyik ablakban, mikor ők háttal állnak arrafelé.

— Mit gondolsz, laknak itt egyáltalán? — szólalt meg végül még mindig suttogva Digory.

— Aligha — felelte a kislány. — Minden csupa rom. Egy hangot sem hallottunk eddig.

— Maradjunk csöndben, füleljünk egy kicsit — ajánlotta Digory.

Némán hallgatózva álltak, de csak a szívük dobogását fülelték ki. Ez a hely épp olyan csöndes volt, akár a világok közti erdő. Mégis egészen másfajta csönd volt ez. Az erdő némasága dús és meleg (ott szinte hallották, hogyan nőnek a fák), élettel teli; ez halott, hideg, üres csend. Elképzelhetetlen, hogy itt megteremjen bármi.

— Gyerünk haza — szólalt meg Polly.

— Hiszen még nem is láttunk semmit! — felelte Digory. — Ha már itt vagyunk, legalább nézzünk körül.

— Szerintem itt az ég világon semmi érdekes nincsen.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Mit ér, ha ujjunkon a varázsgyűrű, ami megnyitja az idegen világokat, te meg félsz körülnézni bennük?

— Ki mondta, hogy félek? — kérdezte Polly és eleresztette Digory kezét.

— Én csak azt látom, hogy nem lobog benned a fölfedezés láza.

— Veled tartok akárhová.

— Abban a pillanatban visszafordulhatunk, amikor akarod — mondta a fiú. — Húzzuk le a zöld gyűrűt, dugjuk a jobb zsebünkbe. Csak arról ne feledkezzünk meg, hogy a sárga bal felől van. A kezedet akár a zsebedben tarthatod, csak hozzá ne érij a sárga gyűrűhöz, mert úgy eltűnsz, mint a kámfor.

Zsebre süllyesztették gyűrűjüket és nyugodtan elindultak az egyik széles boltívű kapuhoz, amely az épület belsejébe vezetett. S amint a küszöbön megálltak, benézve fölfedezték, hogy belül nincs olyan sötétség, mint előbb gondolták. A bejárat hatalmas, árnyékos terembe vezetett. Teljesen üresnek látszott. De távoli túlsó oldalán egész oszlopsor állt, köztük összekötő ívek, s onnét több-kevesebb világosság szűrődött be, ugyanaz a szomorú-fakó fény. Átvágtak a termen, óvatosan, nehogy gödörbe essenek vagy belebotoljanak valamibe. Hosszúnak találták az utat. Amint a túloldalra értek, az árkádokon túl másik, még tágasabb udvarban találták magukat.

— Ez nem látszik nagyon biztonságos helynek — mondta Polly, s a fal kidudorodó részére mutatott, mely mintha épp beomlani készülne. Másutt hiányzott az oszlop két ív között, s a csonk, melynek az oszlopot kellett volna rögzítenie, támaszték híján a semmibe lógott. Évszázadok, talán évezredek óta lakatlannak hatott ez a hely.

— Ha eddig kitartott, kitart még egy darabig — vélte Digory. — Csak zajt ne verjünk, vigyázz. Tudod, néha egyetlen hang indítja meg az Alpokban is a lavinát.

Másik kapunyíláson át hagyták el az udvart. Hatalmas lépcsősoron haladtak föl, majd óriási, egymásból nyíló termek tárultak eléjük. Szédítőek voltak az építmények pusztá méretei is. Minduntalan azt hitték, mindjárt kiérnek a szabadba s végre megpillantják, milyen tájék veszi körül ezt a roppant palotát. De egyre csak újabb udvarba toppantak. Nagyszerű környezet lehetett ez egykor, mikor még laktak benne. Egyik udvarban szökőkút állt. Óriási kőszörny terpesztette szét szárnyát, csőre tátva, s torka mélyén még látszott a cső,

amelyen keresztül a vízszugár feltört. Alatta széles kőmedencében gyűlt meg a víz; de most csontszáraz volt. Másutt elszáradt indákra bukkantak, valamiféle futónövény ágaira. Az oszlopokra rátekeredve

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

elősegítették, hogy azok leomoljanak, de maguk is belepusztultak. Hangyáknak, pókoknak, vagy bármilyen élőlénynek, mely romok közt előbukkan, nyoma sem volt. S ahol a töredezett kőlapok közt kibújt a száraz föld, még fű vagy moha sem nőtt.

A látvány oly sivár és változatlanul egyhangú volt, hogy Digory már arra gondolt, okosabb lesz fölhúzniuk a sárga gyűrűt és visszatérni a világok közti erdő eleven, meleg zöldjébe, mikor két iszonyú nagy, fémből készült, tán arany kapuszárnyhoz értek. Résnyire nyitva volt, hát odamentek, bekukkantottak. De mindkettőjüknek a lélegzete is elállt a döbbenettől: itt végre olyasvalamire bukkantak, amit meg kellett nézni.

Egy pillanatra úgy vélték, a terem tele van emberek százaival. Mind ültek, teljes mozdulatlanságban. Ugyanígy megmeredve állt és bámult befelé jó ideig Polly és Digory is. Sehol egy moccanás, lélegzetnyi nesz sem hallatszott. Mintha a legcsodálatosabb, viaszfigurákkal teli panoptikumban lettek volna.

Most Pollyban ébredt föl az érdeklődés. Amit ebben a teremben látott, sokkal inkább neki, mint Digorynak való volt: az alakok mind pompás ruházatot viseltek. S aki kedvét leli az öltözékekben, az alig állhatott volna ellen a kísértésnek, hogy közelebből megvizsgálja őket. Már a színek tündöklése is vonzóvá tette ezt a termet — ha nem is épp derűssé, de mindenesetre gazdaggá a többi helyiség pora és kietlensége után. Több ablaka is volt amazokénál, megvilágosítása is jóval élénkebb.

Szavakkal nehéz leírni ezeket a ruhákat. A figurák valamennyien remek darabokba voltak öltözve s fejükön koronát hordtak. Köntösük karmazsin és ezüstszürke, mélybíbor és élénkzöld: anyaga különös mintákkal, virágok és állatok formáival dúsan kihímezve. Bámulatosán nagy, sziporkázó ékkövek szikráztak koronájukon, nyakláncukon s villogtak elő ruhájuk hajtásaiból, ahová csak kitűzhatték őket.

— Hogy a csudába nem foszlottak szét ennyi időn át ezek a ruhák? — kérdezte Polly.

— Varázslat — suttogta Digory. — Nem érzed? Lefogadom, hogy ez a terem színültig van bűvölettel. Amint beléptünk ide, azonnal megcsapott.

— Minden egyes darab vagyonokat ér! — áradozott Polly.

Digoryt jobban izgatták az arcok, s valóban, volt mit nézni rajtuk. A merev alakok kőtrónusukon körbeülték a termet, a padlózat közepe maradt csak szabadon. Végigjárhattak köztük, s akár az arcukba bámulhattak.

— Ezek derék emberek lehetnek, azt hiszem — mondta Digory.

Polly bólintott. Az arcok egytől egyig rokonszenvesek voltak. Mind a férfiak, mind a nők barátságosak és értelmesek, látszott, hogy nemes fajtából eredtek.

Ám amint a két gyerek néhány lépéssel továbbment, az ábrázatok kissé megváltoztak. Ezeken rendkívül ünnepélyes kifejezés ült. Azt az érzést keltették, ha élő emberek közt bukkann rájuk valaki, össze kell szednie magát, nehogy szégyent valljon. Majd újabb néhány lépés után olyan arcok közt találták magukat, amelyek már egyáltalán nem tetszettek: ez a terem közepe táján érte őket. Az itteni arcvonások keménynek, gögösnek és önelégültnek, sőt kegyetlennek látszottak. Kissé arrább még kegyetlenebbek bukkantak föl. S ismét továbbhaladva is még mindig kegyetlen, de már csöppet sem elégedett arcok következtek. Inkább kétségbeesésről vallottak. Mintha ezek az emberek

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

rettenetes dolgokat követtek volna el — és szörnyűségeket vihettek végbe rajtuk is. A legutolsó alak volt a legérdekesebb. Nő volt, még dúsabb öltözékű a többiekénél, igen magas (bár valamennyi terembei magasabbra nőtt a mi világunkban megszokottnál), s vonásain olyan szilajság és gög, hogy láttán a lélegzetük is elakadt. Különös, hogy mégis szép volt. Hosszú évek múltán, mikor Digory már öreg ember volt, azt állította, életében sem látott ilyen gyönyörű nőt. Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy Polly véleménye szerint semmi különös nem volt rajta.

Ez a nő, mint mondtam, az utolsó volt: de mögötte egy sor üres trónszék, mintha a terem jóval több alak befogadására terveződött volna.

— Bár megismerhetnénk a történetét is, hogyan kerültek ezek ide! — sóhajtott Digory. — Gyerünk vissza, és nézzük meg azt az asztalfélét a terem közepén.

A középén álló valami nem éppen asztal volt, inkább négyszögű hasáboszlop, vagy ötnegyed méternyi magas, rajta aranyból készült boltívről apró arany harangocska csüngött alá; mellette finom aranykalapács, hogy megszólaltassák vele.

— Vajon, ha... Vajon ha... — latolgatta Digory.

— Nézd csak! Valami rá is van írva — mondta Polly. Leguggolt és az oszlop egyik oldalát silabizálta.

— Húha! Az ám! — kapott rajta Digory. — A baj csak az, hogy nem tudjuk elolvasni.

— Nem? Hátha mégis? — vélte Polly.

Mindketten alaposan végigfürkészték, — de a kőbe vésett jegyek, ahogy várható is volt, fura ákombákomot adtak ki csupán. De mintha csoda történe, a furcsa rovás formája mit sem változott, egyszerre úgy rémlett, mégis értik. Ha Digory visszaemlékszik arra, amit ő maga mondott ki néhány perccel előbb, hogy elvarázsolt teremben járnak, akkor megsejtette volna, hogy a bűvölet máris hatni kezd. De kíváncsisága annyira hajszolta, hogy nem is gondolt rá. Csak arra sóvárgott, hogy megtudja, mi van arra az oszlopra írva. És csakhamar mindketten megértették. Ilyesvalamit mondott — vagyis ennyi volt az értelme, bár költőibben hangzik, ha versbe szedve olvasod, eképpen:

*Szólaltasd meg a harangot:
Veszélyt ígér vagy kalandot?
Vagy töprengj az örülésig,
Mit mulaszt, ki tenni késik!*

— Isten őrizz! — kiáltott Polly. — Veszélyből aztán épp elégünk van!

— Jaj, nem látod, hogy így semmire sem megyünk? — szólt rá Digory. — Most már nem fordulhatunk vissza. Örökké azon rágódnánk, mi lett volna, ha megszólaltatjuk a harangot? Azért menjek haza, hogy beleőrüljek a tépelődésbe?

— Elment az eszed! — mondta Polly. — Ilyesmibe még senki sem örült bele. Bánom is én, hogy mi történt volna?!

— Én meg azt mondom, bárki, aki eljött ide a világ végére, az addig törné rajta a fejét, míg végképp be nem csavarodik. Épp ez a varázslat benne, nem érted? Érzem, hogy engem is megfogott!

— Én pedig nem érzek semmit — vágta rá Polly. — Ahogy te sem. Csak megjátsszod magad!

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Mit tudsz te erről?! — mondta Digory. — Hiába, lány vagy! És a lányokat más nem érdekli, csak a pletyka, meg hogy kit kivel jegyeztek el!

— Látod, ahogy ezt mondtad, szó szerint olyan voltál, mint a nagybácsid!

— Miért beszélsz folyton mellé? Most arról volt szó, hogy...

— De te, a rendíthetetlen férfi, bezzeg! — vágott közbe felnőttesen Polly, s rögtön az igazi hangján hozzátette:

— És ha most azt mered mondani, hogy én a felnőtt hölgyet játszom, akkor te meg utánozó majom vagy!

— Tudod mit? Egy ilyen kis taknyost, mint te, álmomban sem néznék felnőtt hölgynek — mondta fensőbbbségesen Digory.

— Még hogy én kis taknyos vagyok?! — Pollyt elfogta a pulykaméreg. — Hát akkor ne is vesződj tovább ilyen kis taknyossal! Torkig vagyok! Ezzel a hellyel, meg veled is, te... te goromba, elbizakodott, önfejű disznó!

— Elhallgass! — ripakodott rá Digory komiszabb hangon, mint ahogy eredetileg szánta; de látta, hogy Polly már a bal zsebe felé kap, amelyikben a sárga gyűrűt tartotta. S amit most tett, arra nincs más mentség, mint az, hogy később igen-igen megbánta (és vele együtt még sokan mások is). Mielőtt Polly elérhette a zsebét, Digory csuklón ragadta, eléugrott s hátával elállta útját. Aztán másik könyökével elhárítva Polly karját, előrehajolt, megmarkolta a kalapácsot és könnyű, finom ütéssel rácsapott a harangra. Majd elengedte a kislányt, s meginogva egymásra bámultak, zihálva indulatukban. Polly csaknem elsírta magát. Nem ijedtében, nem is fájdalmában, ahogy Digory csuklón szorította, inkább dühében. De alig két másodperc múlva másvalami érte őket, s az kiverte fejükből előbbi marakodásukat.

Amint Digory ráütött, a harang megcsendült, édesen, s mint várható volt, nem túlságos erővel. De ahelyett, hogy a hang elenyészett volna, tovább szólt s fölerősödött. Alig egy perc múltán kétszeresére emelkedett. Majd úgy fölzendült, hogy a gyerekek, ha beszélni próbáltak volna, nem hallják egymás hangját (de eszükbe sem jutott, hogy beszéljenek — legyökereztek, szájukat tátva). Hamarosan már a kiáltásukat is elnyelte volna a harangzúgás. És még öblösebb lett: ugyanabban a magasságban áradó, folyamatos, édes zengés maradt, noha volt benne valami rettentő is, míg csak az egész termet betöltve meg nem rezgette a levegőt, s érezték, hogy talpuk alatt a kőpadlat is reng belé. Majd belekeveredett egy másik hang is, zavaró, baljós morajlás, olyasféle, mint a távolból földohogó vonaté, aztán akár a kidőlő fatörzs robaja. Majd súlyos tömbök zuhanása. Végül hirtelen dübörgés ütötte meg a fülüket, megrázva s csaknem lábukról leverve őket, s a terem egyik szélén leszakadt a mennyezet jó negyedrésze. A harangzúgás elhallgatott. A porfelhő kitisztult. Ismét teljes lett a némaság.

Sosem világlott ki, vajon varázserő okozta-e a mennyezet omlását, vagy a harang kibírhatalan erejű zengése épp azon a hanghullámon szólalt-e meg, amelyet a roskadozó falak már képtelenek voltak kiállni.

— Nesze! Remélem, most már meg vagy elégedve! — fújta ki mérgét Polly.

— Hát, mindenesetre ezen túl vagyunk — mondta Digory.

Mind a ketten ezt gondolták, de soha életükben ennél nagyobbat nem tévedtek.

5. fejezet

A végzetes szó

A gyerekek még ott álltak, szemközt egymással az oszlopnál, melyen a harang függött. Rezgett még egyre, bár hangot nem adott többé. Hirtelen halk, suhogó neszt észleltek a terem sértetlen végéből. Villámgyorsan odafordultak, hogy lássák, mi az. A pompás öltözékű alakok egyike, mind közt a legtávolabb ülő, az a hölgy, akit Digory oly gyönyörűnek talált, fölkel a trónusáról, így fölegyenesedve megbizonyosodhattak róla, hogy még magasabb, mint előbb vélték. És nyomban megnyilvánult, nemcsak koronájáról, ruházatáról, de lobogó pillantásáról, ajkának íveléséről is, hogy királyi asszony. Körülhordozta tekintetét a teremben, látta a falomlást, látta a gyerekeket, de arca mit sem árult el, még azt sem, meglepődött-e. Hosszú, sietős léptekkel tartott feléjük.

— Ki ébresztett föl? Ki törte meg a varázslatot? — kérdezte.

— Azt hiszem, én lehettem az — mondta Digory.

—Te?

A királynő Digory vállára tette kezét, ezt a szép, fehér kezét; de a fiú érezte, olyan erős a markolása, mint valami acélfogóé.

— Te? — szólalt meg ismét. — Hiszen csak gyerek vagy, közönséges gyerek. Első pillantásra látni, hogy egyetlen csöppnyi királyi vér sincs az ereidben. Hogy merészeltél hát egyáltalán belépni ide?

— Mi másik világból jöttünk, varázslat segítségével — felelte Polly. Úgy vélte, itt a legfőbb ideje, hogy a királynő éppúgy tudomást vegyen róla, mint Digoryról.

— Igaz ez? — vetette oda a királynő még egyre Digoryra irányítva tekintetét, Pollyt pillantásra sem

méltatva.

— Igaz — mondta a fiú.

A királynő másik kezét Digory álla alá tette s fölemelte, hogy arcát jobban lássa. Digory igyekezett szembenézni vele, de hamarosan elfordította róla tekintetét. Volt valami ebben a teremtésben, ami lenyűgözte a fiút. Tán egy percig elmélyedt Digory arcában, aztán eleresztette állát és kijelentette:

— Te nem vagy varázsló. Nincs rajtad a bélyeg. Legföljebb a szolgája lehetsz valami varázslónak. Talán annak a varázssereje hozott ide.

— Igen, a nagybátyám, Andrew bácsi volt az — válaszolta.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

Ebben a másodpercben — nem a teremből, de valahonnan egészen a közelből — előbb robajló zajt, majd nyikorgást, aztán faldarabok zuhanó dübbenését hallották, s a padlózat ismét rengett.

— Itt veszélyben vagyunk — mondta a királynő. — Az egész palota omladozik. Ha nem kerülünk ki innét percek alatt, betemetnek bennünket a romok.

Olyan nyugodt hangon beszélt, mintha csak arról volna szó, hány óra van.

— Gyertek — tette hozzá, s kezét nyújtotta a két gyerekért. Pollynak ellenszenves volt a királynő, s már csak daczból sem akarta, hogy kézen fogja, de hiába. Ám a királynő bármily nyugodtan beszélt is, mozdulatai sebesebbek voltak a gondolatnál. Mielőtt Polly megsejtette, mire készül, bal kezét megragadta az övénél jóval hosszabb és erősebb tenyér, és mit sem tehetett ellene.

„Izonyatos ez a nő — futott át rajta. — Olyan a marka, hogy egy rántással elroppantaná a karomat. És most megkaparintotta épp a bal kezemet, el sem érhetem a sárga gyűrűt. Ha megpróbálnám jobbal kihalászni a bal zsebemből, észrevenné, s menten rám szólna. De bármi történjék is, a gyűrűket el kell hallgatnunk előtte. Remélem, Digorynak is van annyi esze, hogy befogja a száját. Bár csak négy szemközt szót válthatnék vele!”

A királynő kivezette őket a szobrok terméből egy hosszú folyosóra, majd ismét termék, lépcsők, udvarok egész útvesztőjén keresztül siettek tovább. Közben újra meg újra megütötte fülüket a hatalmas palota egy-egy részének összeroskadó zaja, olykor szorosan a közelükben. A királynő sebesen járt — a gyerekeknek futniuk kellett, hogy lépést tarthassanak vele —, de ő maga fikarcnyi félelmet sem mutatott.

„Csodálatosan bátor — gondolta Digory. — És milyen erős! Ezt nevezem igazi királynőnek! Hátha elmondja ennek a helynek a történetét!”

Egyelőre azonban csak ezt-azt említett meg menet közben. „Ez a várborstön ajtaja” — jegyezte meg, vagy: „Ez a folyosó vezet a nagy kínzókamrához”, aztán: „Ez volt a régi bálterem, ahová az ükapám hétszáz nemest hívott össze ünnepi lakomára és legyilkoltatta őket, mielőtt torkig ették-itták volna magukat. Lázadást forgattak a fejükben.”

Végül újabb terembe értek, az eddigieknél tágasabba és pompásabba. Méreteiről és a messzi túlsó végét őrző roppant ajtóiról Digory úgy vélte, most már a főbejáratnál vannak. Ebben igaza is volt. Az ajtók gyászfeketék voltak, tán ébenfából, vagy a mi világunkban nem létező fémből. Irdatlan reteszekkel voltak megerősítve, legtöbbjük olyan magasságban, hogy a gyerekek föl sem érhatték — és oly súlyosak, hogy megmozdítani is képtelenség őket. Digory találgatta, hogyan jutnak majd ki innét.

A királynő eleresztette a fiú kezét s fölemelte karját. Kihúzta magát s egész magasságában mereven megállt.

Majd mondott valamit, amit nem értettek (de ijesztőn hangzott), aztán olyan mozdulatot tett, mintha az ajtószárnyak felé hajítana valamit. Mire azok meginogtak egy pillanatra, s mintha csak selyemből volnának, szétfoszlottak és más sem maradt belőlük, csupán egy kupac por a küszöbön.

— Húha! — füttyentett Digory.

— Van-e ekkora hatalma a te varázsló mesterednek, a nagybátyádnak? — kérdezte a királynő, újra keményen megmarkolva a

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

fiú kezét. — No, erről majd később! De addig is jegyezd meg jól, amit láttál! Mert így jár minden és mindenki, aki utamba áll!

A most már megsemmisült ajtó nyílásán keresztül annyi fény áradt be, amennyit ebben a világban még nem láttak, és mikor a királynő átlépte velük a küszöböt, meg sem lepődtek, hogy a szabad levegőn találták magukat. Az arcukba fújó szél hideg volt, de valamiképp mégis áporodott lehelletű. Magas teraszról néztek lefelé az eléjük táruló nagyszabású tájra.

Mélyen lenn s furcsa közelségben a horizont szélén állt a nagy, vöröslő naptányér, jóval nagyobb a mi napunknál. Digory menten megérezte, hogy sokkal öregebb is annál: már élete végén járó nap volt ez, belefáradt abba, hogy ezt a világot bámulja. Tőle balra és némileg följebb egyetlen árva csillag, nagy és ragyogó. Csak ez a két égitest volt látható a sötét mennybolton; s valahogy lehangoló képet nyújtottak. A földön pedig minden irányban, ameddig a szemük elért, csak az a szétszórt, puszta város, amelyben sehol egy árva lélek. A templomok, tornyok, paloták, piramisok és hidak mind hosszú, szerencsétlenséget sejtető árnyékot vetettek ebben a hunyorgó napfényben. Hajdan széles folyam szelte át a várost, de víznek már nyoma sem maradt, csupán széles szakadék jelezte a medret, szürke porral belepve.

— Nézzétek meg jól, amit emberi szem nem lát többé — szólt a királynő. — Ilyen volt Charn, a roppant város, királyok királyának városa, a világ csodája, talán minden világoké. Uralkodik-e ekkora város fölött a te nagybátyád, fiam?

— Nem — felelte Digory, s nekifogott, hogy megmagyarázza: Andrew bácsi egyáltalán semmiféle városon nem uralkodik, de a királynő már tovább beszélt:

— Most már teljes a csend itt. De én még láttam, mikor zsongott az élet Charn városában: dobogó lábak, nyikorgó kerekek, ostorpattogás és rabszolgák nyögése, hintók robogása és a templomok áldozati dobjainak döngése visszhangzott benne. És itt álltam akkor is (de ez már a vég közeledésekor volt), mikor harci zaj viharzott valamennyi utcán, és Charn folyója vörösre vált a vértől. — Lélegzetnyi szünet után hozzátette: — Mindezt egy pillanat alatt egyetlen nő törölte el — mindörökre!

— Kicsoda? — kérdezte elhaló hangon Digory, pedig a választ sejtette már.

— Én! — felelte a királynő. — Én, Jadis, az utolsó királynő, a világ királynője!

A két gyerek némán állt, reszketett a hideg szélben.

— A nővérem vétke volt mindez! — mondta a királynő. — Ő kényszerítette ki belőlem! Hulljon rá minden hatalom átka örökre! Én kész voltam a békekötésre. Igen, még az életét is megkíméltem volna, ha hajlandó átengedni nekem a trónt. De azt már nem! Az ő kevélysége rombolt le egy egész világot. Még a háború kitörése előtt elhangzott az ünnepélyes fogadalom, hogy egyik fél sem használ föl varázserejű fegyvert. De mikor ő megszegte szavát, mit tehettem? A bolond! Mintha ő nem tudta volna, hogy nekem több a varázshatalmam, mint neki! Pedig jól tudta, hogy ismerem a végzetes szó titkát. Tán abban a hiszemben ringatózott, amilyen nyúlszívű volt világéletében, hogy én úgysem merem fölhasználni ellene.

— Mi volt az a szó?

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Az a titkok titka! — válaszolta Jadis királynő. — Nemzetségünk nagy királyai már ősidőktől be voltak avatva, hogy van egy szó, amely ha meghatározott szertartások kíséretében hangzik el, megsemmisít minden élőlényt, annak az egynek kivételével, aki kimondja. De az ősi királyok gyöngék és lágyszívűek voltak, és nagyesküt tettek rá, maguk és valahány utódjuk nevében, hogy még csak nem is törekszenek annak a szónak rejtelmét kikutatni. Am én egy titkos helyen birtokába jutottam és iszonyatos árat fizettem érte! Nem éltem vissza vele mindaddig, míg rá nem kényszerítettek! Minden egyéb eszközzel küzdöttem, harcoltam, hogy fölébe kerekedjem. Egész hadseregek vérént ontottam érte, akár a vizet...

— Vadállat! — mormolta foga közt Polly.

— Az utolsó nagy csata — folytatta a királynő —, három napon át tombolt itt, Charn városában. Három napon át végigkísértem tulajdon szememmel a harc hullámvását, innét, a helyszínről. De nem folyamodtam varázserőmhöz mind a végsőkig, mígnem utolsó katonám is elesett, és az az átkozott, a nővérem, lázadó hadai élén már félúton járt a városból erre a teraszra vezető széles lépcsőkön. Addig vártam, míg egymás közvetlen közelébe nem kerültünk és szembenézhettem vele. Rámvillant iszonyatos, komisz tekintete és csak egy szót mondott:

„Győzelem!” „Az — feleltem —, győzelem, de nem a tiéd!”

És akkor kimondtam a végzetes szót. Egy pillanat múlva magam voltam az egyetlen élőlény a nap alatt.

— És a nép? Azzal mi lett? — ámult rá Digory.

— Miféle nép, fiacskám? — kérdezte a királynő.

— Hát mind az egyszerű emberek — mondta Polly —, akik sosem ártottak magának. És a nők, a gyerekek és még az állatok is.

— Nem érted? — mondta rendreutasítón a királynő (még mindig Digoryhoz beszélt): — A királynő én voltam. Azok pedig valamennyien az én népem. Mi másra valók lettek volna, mint hogy teljesítsék az én akaratomat?

— A boldogtalanok, ahányan csak voltak — mondta Digory.

— Persze, megfeledeztem róla, hogy te is egyszerű gyerek vagy. Hogyan is érthetnéd, mi az az államérdék? Tanuld meg, fiam, hogy amit neked vagy bárki közönséges embernek nem szabad megtennie, azt olyan nagy királynő, mint én, bátran megengedheti magának. A világ egyensúlya a mi vállunkon nyugszik. Nekünk szabály és törvény fölött kell állnunk. Emelkedett és magányos sors a miénk.

Digorynak egyszeriben eszébe jutott, hogy Andrew bácsi csaknem szó szerint ugyanezeket a kifejezéseket használta. De Jadis királynő szájából valahogy nagyobb érvénnyel hangzottak; talán csupán azért, mert Andrew bácsi nem nőtt jó két méter magasra és nem volt ilyen tündökletesen szép.

— És aztán mi történt? — kérdezte Digory.

— Akkorra már hatásos varázsigékkel megbűvöltem azt a termet, ahol őseim szobormásai ülnek. A vajákos erőtől magam is elaludtam köztük, akár tulajdon szobrom. Sem táplálékra, sem fűtésre nem volt szükségem, akár ezer évig is kibírtam volna, ha nem jön valaki, hogy megüsse a harangot és fölébresszen.

— A varázsos szó tette a napot is olyanná? — kérdezte Digory.

— Milyenné? — meredt rá Jadis.

— Olyan naggyá, vörhenyessé és hideggé.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Ilyen volt mindig — mondta Jadis. — Legalábbis jó pár százezer éve. A ti világotokban másforma a nap?

— Igen, kisebb és sárgább. És sokkal több meleget ad.

A királynő hosszan elnyújtva sóhajtott:

— Áááh.

És Digory megpillantotta arcán ugyanazt az éhes és mohó kifejezést, amelyen nemrég Andrew bácsit kapta rajta.

— Akkor a ti világotok fiatalabb — szólalt meg a királynő.

Majd egy pillanatra elhallgatott, hogy még egyszer végignézzon a kipusztult városon — és ha tán bántotta is az a töméntelen gonoszság, amit végbevitt, vonásain nyoma sem volt effélének. Majd így szólt:

— Hát akkor menjünk. Hideg van itt az idők végén.

— Hová menjünk? — kérdezték a gyerekek.

— Hová? — ismételte meglepetten Jadis. — Hát a ti világotokba.

Polly és Digory döbbenetesen összenézett. Polly már első látásra utálta a királynőt; és Digory, most, hogy meghallotta a város pusztulásának történetét, úgy vélte, eleget látott Jadisból, többre már nem is tart igényt belőle. Annyi szent, hogy nem épp ő az, akit bárki is szívesen hazavinne magával. De még ha akarnák sem tudnák, mi módon. Nekik csak egyetlen vágyuk volt, hogy szabaduljanak innét. Polly azonban sehogy sem férhetett hozzá gyűrűjéhez, és persze Digory nem vághatott neki nélküle. A fiú belepirult zavarába és hebegve szólalt meg.

— Ó... persze... A mi világunk. Nem is tudom... kívánna-e odakerülni?

— Hát mi másért küldtek volna ide, ha nem azért, hogy engem elvigyél? — kérdezte Jadis.

— A mi világunkban, azt hiszem, nem is érezné jól magát — mondta Digory. — Nem olyan hely az, igaz, Polly? Nagyon unalmas. Nincs ott sok látnivaló, higgye el.

— Majd gondoskodom róla, hogy legyen, ha kézbe veszem a kormányzást — válaszolta a királynő.

— Ó, az nem megy csak úgy — felelte Digory. — Minden egész más, mint itt. Meg, tudja, nem is engednék.

A királynő megvetően elmosolyodott:

— Hány nagy király képzelte, hogy dacolhat Charn uralkodó házával! De mind belebuktak, és hírük-nevük is elenyészett. Bolondos gyerek! Mit gondolsz, az én szépségemmel és varázshatalmammal egy év sem telik belé, és lábamnál hever a ti egész világotok! Rajta, elő a varázstudományotokkal, és tüstént vigyetek oda!

— Hát ez szörnyű — mondta Digory Pollynak.

— Tán azt a nagybátyádat félted? — vélte Jadis. — Ha illő hódolattal fogad, megtarthatja életét és trónját. Nem azért érkezem, hogy ellene küzdjek. Hiszen igen nagy varázslónak kell lennie, ha sikerült titeket ideküldenie. Mondd csak, ő uralkodik a ti teljes világotokon, vagy csupán egy részén!

— Egyáltalán sehol sem uralkodik — felelte Digory.

— Hazudsz! — kiáltotta a királynő. — Tán nem jár együtt a varázslás mindig a királyi vérrel? Ki hallott már olyat, hogy közönséges halandó varázsló legyen? Tudom én, mi az igazság, ha bevallód, ha nem. A te nagybátyád nagy király és nagy varázsló ott a ti világotokban. És büverejével földézte arcom árnyát valami varázstükörben vagy megbűvölt tóban: és szépségem ígézetében fundálta ki azt a bűvszert, amely alapjaiban rengette meg világotokat és benneteket

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

keresztüljuttatott a világokat elválasztó irdatlan úrön, hogy kegyemet megnyerjétek és átvigyetek hozzá. Felelj hát: így történt-e, vagy sem?

— Hát nem egészen — nyögte ki Digory.

— Nem egészen? — kiáltott föl Polly. — Micsoda eszeveszett agyrém ez az egész, elejétől végig!

— Szolga népség! — süvöltötte a királynő, és dühöngve nekiesett Pollynak, hajába markolt a feje búbján, ahol a legfájdalmasabb. De közben eleresztette mindkét gyerek kezét.

Ők pedig bal kezüket zsebükbe fúrták, nem is kellett fölhúzniuk a gyűrűt. Amint megérintették, már el is tűnt szemük elől az egész kietlen, lepusztult világ. Szédületes iramban zúdultak fölfelé, s már érezték, amint a meleg, zöld fény közeledik feléjük.

6. fejezet

Andrew bácsi bajainak kezdete

— Eressz el! Eressz el! — sikoltotta Polly.

— De hisz hozzád sem érek! — felelte Digory.

Fejük ekkor bukkant ki a tóból, s újra a világok közötti erdő napfényes nyugalma fogta körül őket. És az után a fülledt levegőjű, romos környezet után, amelyet épp elhagytak, ez a táj dúsabbnak, melegebbnek és békésebbnek hatott, mint addig bármikor. Legszívesebben újra megfeledkeztek volna róla, honnét jöttek és kik is ők valójában. Legszívesebben elheverték volna a pázsiton boldog félálomban, hallgatták volna, hogyan nőnek a fák. De most föltűnt valami, amitől egycsapásra kijózanodtak kábulatukból. Alig értek ki a tóból a gyepre, észrevették, hogy nincsenek magukban. A királynő, vagy boszorkány (nevezzük, ahogy tetszik) velük együtt került felszínre, még mindig Polly hajába csimpaszkodva. Ezért jajgatott Polly: „Eressz el!”

Ez bizonyította azt is, amit Andrew bácsi nem mondott el Digorynak a gyűrűkről, mivel ő maga sem tudta. Ahhoz, hogy egyik világból a másikba ugorhass, semmi szükség rá, hogy ujjadon hordd a gyűrűt, vagy akár csak megérintsd; elég, ha hozzáérsz ahhoz, aki megérintette. Olyan tulajdonsága van, akár a mágnesnek: tudja mindenki, ha mágnessel fölkapunk egy tűt, akkor bármely másik tű, amelyik az elsőhöz tapad, maga is fölemelkedik.

Most, hogy az erdőben pillantották meg, Jadis királynő egészen másként festett. Sokkal sápadtabb volt, mint odaát; olyan sápadt, hogy alig maradt valami a szépségéből. Azonkívül meggörnyedt és nehezen kapkodta a levegőt, mintha elfulladna itt a szabad téren. És most már egy csöppet sem félt tőle egyikük sem.

— Eresszen el! Eressze el a hajamat! — szólt rá Polly. — Mit képzelsz!

— Hallja! Eressze el a haját, de azonnal! — duplázott rá Digory.

Mindketten nekiestek, hogy lebirkózzák. Ketten erősebbek voltak nála, s néhány pillanat alatt kiszabadították kezéből a kislányt. Ő meg hanyatt esett, fújtatott, s rémület ült ki a szemében.

— Gyorsan, Digory! — biztatta Polly. — Válts gyűrűt és be a tóba!

— Segítség! Segítség! Irgalmazzatok! — jajongott a boszorkány riadtan s utánuk tántorgott. — Vigyetek magatokkal! Csak nem akartok itthagyni ezen a borzalmas helyen? Belepusztulok!

— Csakhogy ez államérdék — felelte Polly csúfondárosan. — Mint az volt, hogy a tulajdon népét legyilkolta a saját világában. Siess már, Digory!

Azzal föl húzták a zöld gyűrűt, de Digory megszólalt:

— A kutyafáját! Mit csináljunk vele? — Nem tehetett róla, megsajnálta a királynőt.

— Ej, ne légy számár! — szólt rá Polly. — Fogadni mernék, csak komédiázik. Gyere már!

A két gyerek beleugrott a hazai tóba. „De jó, hogy megjelöltük” — gondolta Polly. Ám ugrás közben Digory megérezte, hogy egy nagy, hideg ujj meg egy hüvelyk a fülébe kapaszkodik. És ereszkedőben, amint saját világának zavaros árnyai kezdtek feltűnedezni előtte, a két

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

ujj szorítása egyre erősödött. A boszorkány szemlátomást visszanyerte erejét. Digory megrázkódott, rúgkapált, de hiába.

S egy pillanat múlva ott találták magukat Andrew bácsi dolgozószobájában; ott volt ő maga is, elhűlve bámult a csodálatos teremtményre, akit Digory hozott magával a másik világból.

Volt mit bámulni rajta. Digorynak és Pollynak is elállt szeme-szája. Világos volt, hogy a boszorkány magához tért rosszulletéből; s most, hogy a mi világunkban pillantották meg, csupa mindennapi tárgy között, elakadt a lélegzetük szépsége láttán. Charnban is elég meglepően hatott: Londonban egyenesen lenyűgöző volt! Először is, eddig nem észlelték igazán, milyen rendkívül magas termetű. „Már nem is emberi” — jutott eszébe Digorynak, ahogy most ránézett; és igaza is lehetett, mert egyesek azt tartják, a charni királyi családban óriások vére öröklődött. De magassága csaknem elhanyagolható volt szépségéhez és szilaj féktelenségéhez képest. Úgy látszott, életerejére tízszerese az átlag londoniakénak.

Andrew bácsi hajlongva dörzsölte kezét, az igazat megvallva látszott rajta, hogy borzasztóan fél. Nyeszlett törpének hatott a boszorkány mellett. És mégis, Polly későbbi beszámolója szerint, volt valami tagadhatatlan rokon vonás köztük: tán az arckifejezésükben. A tekintet, amely ott rejlik minden gonosz varázsló szemében, a „bélyeg”, melyről Jadis beszélt Charnban, hogy sehol sem leli Digory arcán. Az egyetlen jó dolog, amint így együtt látták őket, az volt, hogy soha többé nem féltek Andrew bácsitól, ahogy nem ijed meg a kunkorgó gilisztától többé az, aki csörgőkígyóval akadt össze, s nem tart többé a tehéntől, aki megvadult bikával találkozott.

„Hú, még hogy ő meri magát varázslónak nevezni! — gondolta Digory. — Csekélység! Hiába, Jadis az igazi!”

Andrew bácsi még egyre dörzsölte a kezét és hajbókolt. Nagy igyekezetében valami roppant udvarias szólamon törte a fejét, de a szája úgy kiszáradt, hogy meg sem bírt szólalni. A „gyűrűkísérlet”, ahogyan ő nevezte, sikeresebbnek bizonyult, mint szerette volna: mert bár éveken keresztül kontárkodott a varázslással, annak veszélyeit mindig másokra hárította (már amennyire tudta). Ilyesmi még soha nem esett meg vele.

Ekkor Jadis szólalt meg, nem túl hangosan, de volt valami a hangjában, amibe beleremegett az egész szoba:

— Hol az a varázsló, aki ebbe a világba szólított?

— Ó... ó... Madam... — kapkodott levegőért Andrew bácsi. — Nagyon megtisztel... El vagyok ragadtatva... Oly váratlanul ér... Ha legalább alkalmam lett volna... némi előkészületre... Én... én igazán...

— Hol a varázsló, te félnótás? — förmedt rá Jadis.

— Én... én volnék az, Madam... Remélem, elnézi, ha... ööö... ezek a haszontalan gyerekek netán... valami helytelenséget... Biztosíthatom, nem állt szándékomban...

— Te! — szólalt meg a királynő még félelmetesebb hangon.

Majd öles léptekkel átvágott a szobán, marokra kapta Andrew bácsi szürke bozontját, hátrarántotta fejét úgy, hogy az alulról bámult föl rá. Most hosszan vizsgálta az öreg képét, olyasformán, ahogy Digory arcát szemügyre vette a charni palotában. Ezalatt Andrew bácsi hunyorgott és idegesen nyalogatta ajkát. Végül Jadis eleresztette; oly hirtelen, hogy a falnak lódult tőle.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Hát látom — mondta fitymálón Jadis —, látom, hogy varázsló vagy, legalábbis afféle. Állj föl, kutya, ne terpeszkedj ott, mintha magadfajtákkal beszélnél. Hogy kerültél te a varázslás közelébe? Hiszen nincs benned egy csepp királyi vér, megesküszöm rá.

— Igen... azaz... talán ha szigorúan vesszük... nem... — nyökögte Andrew bácsi —, a Ketterleyk azonban mégis régi, előkelő család. A Dorsetshire grófságból, tekintélyes múlttal...

— Elég! — reccsent rá a boszorkány. — Már látom, mi vagy te. Afféle kis házaló varázsló, aki könyvekből böngészi a tudományt. De a valódi varázsló művészetből semmi sincs a véredben. Ennek a kontár fajtának már ezer éve befellegzett a mi világunkban. Itt azonban megengedem, hogy a szolgálatomba állj.

— Ezer örömmel... boldog leszek, ha... biztosíthatom, gyönyörűséggel szolgálom...

— Csönd! Túl sokat fecsegsz! És most figyelj, mi lesz az első feladatod. Látom, ez itt valami nagyváros. Szerezz számomra azonnal hintót vagy repülő szőnyeget vagy sárkányt, de jól betanítottat, egyszóval olyan szállító eszközt, amiben királyok, előkelő személyiségek járnak erre tifelétek. Aztán vigyél el azokra a helyekre, ahol rangomhoz illő öltözéket, ékszereket, rabszolgákat szerezhettek be. Holnap nekifogok, hogy meghódítsam a világot!

— M... m... máris megyek, a... a... azonnal megrendelem a kocsit — hebegte Andrew bácsi.

— Állj! — kiáltott rá a boszorkány, mikor épp az ajtóhoz ért. — Árulásról pedig ne is álmodj, mert átlátok a falakon meg az emberek gondolatain. Rajtad lesz a szemem, bármerre jársz. Az engedetlenség első jelére olyan varázst bocsátók rád, hogy amire csak leülsz, izzó vassá válik alattad, ha pedig lefekszel, mintha láthatatlan jégtömböket raktak volna lábadra az ágyban. És most lódulj!

Az öreg úgy kullogott ki, mint a behúzott farkú kutya.

A gyerekek most attól féltek, Jadis szavá teszi az erdőben történeteket. Mint kiderült, meg sem említette, sem akkor, sem később. Úgy vélem (és így volt vele Digory is), kiesett az emlékezetéből az a nyugalmas táj, akármilyen gyakran és bármilyen hosszú időre jutna el oda, akkor sem tudna róla. Amint egyedül maradt a gyerekekkel, ügyet sem vetett rájuk. Ez is rá vallott. Charnban keresztülnézett Polly (csak a legvégén nem), mert egyedül Digoryt akarta céljára fölhasználni. Most, hogy megnyergelte Andrew bácsit, már Digory is megszűnt számára. A varázslók már ilyenek. Nem törődnek semmivel és senkivel, ha nincs hasznukra: rettentő gyakorlatias lények, így néhány percig csend volt a szobában. De ahogy topogott a padlón, abból látszott, hogy egyre türelmetlenebb. Majd hirtelen megszólalt, mintha magában beszélne:

— Mi van a vén bolonddal? Kár, hogy nem hoztam magammal a korbácsot.

Aztán kisetett a szobából, hogy utánanézzon, pillantásra sem méltatva a gyerekeket.

— Végre — sóhajtott föl megkönnyebbülve Polly. — Hanem most aztán rohannom kell haza. Borzasztó késő van. Biztos kikapok.

— Menj, de siess vissza! — mondta Digory. — Rémes, hogy ez ránk ragadt. Ki kell találnunk valamit.

— Az már a nagybátyádra tartozik — vélte Polly. — Ő kezdte az egészet a hókuszpókuszaival.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— De azért visszajössz, ugye? Az ördögbe is, csak nem hagysz egyedül a csávéban!

— Az alagúton át megyek — válaszolta ridegen Polly. — Az a leggyorsabb. És ha azt akarod, hogy visszajöjjenek, én a helyedben bocsánatot kérnék.

— Bocsánatot? — kiáltott föl Digory. — Ez is csak egy lánynak juthat eszébe! Miért, mit vétettem?

— Ó, hát igazán semmit — felelte Polly gúnyosan. — Csak éppen majd kificamítottad a csuklómat abban a viaszbábos teremben, mikor nekem estél! Csak éppen megkongattad a harangot, mint valami eszeveszett. Meg a legjobbkor az erdőt bámultad, hogy elkaphasson ez a boszorkány, mielőtt elértünk a tavunkhoz. Más semmiért.

— Ó! — Digory nagyon meglepődött. — Hát akkor, rendben van: bocsánatot kérek. És igazán rettentően sajnálom, ami a szobros teremben történt. Meg vagy elégedve? Bocsánatot kértem. És most még arra kérek, gyere vissza. Rettentő bajba kerülök, ha cserben hagysz!

— Nem tudom, mitől vagy úgy oda. Végül is Ketterley úr az, aki tüzes székre csücsül meg jeges ágyba fekszik.

— Nem erről van szó — felelte Digory. — Az nem hagy békén, mi lesz anyámmal, ha ez a szörnyeteg bemegy a szobájába. Még holtra rémíti.

— Persze, értem. — Polly hangja egyszerre megváltozott. — Rendben. Akkor szent a béke. Visszajövök, amint tudok. De most már mennem kell.

Majd a kisajtón becsúszott az alagútba. És az a sötét, poros odú meg a gerendapadlat, amely néhány órával azelőtt még olyan kalandos környezetként hatott rá, most egyszerűen meghitté és otthonossá vált.

Térjünk vissza Andrew bácsihoz. Nyomorult, öreg szíve a torkában dobogott, míg letámolygott a padláslépcsőn, zsebkendőjével itatta le verejtékes homlokát. Amint egy emelettel lejjebb a hálószobájába ért, magára zárta az ajtót. Első dolga volt, hogy végigkotorássa szekrényét a palackért és borospohárért, mert ide rejtette Letty néni elől. Kitöltött egy pohárnyit a karcos, felnőtteknek való italból s egy hajtásra kihörpintette. Aztán mélyet lélegzett.

— Szavamra — motyogta magában —, a velőmig megrázott ez a história. Micsoda rémség! Ilyesmit az én koromban!

Még egy pohárral töltött, azt is kiitta; aztán nekifogott, hogy átöltözzön. Ti már nem ismeritek az

akkori viseletet, én még valamelyest emlékszem rá. Igen magas nyakú, merevített gallérú inget vett föl abból a fajtából, amely rákényszeríti tulajdonosát, hogy állat örökké fölfele nyújtsa. Majd mintás anyagú fehér mellénybe bújt s eligazította elején az arany óraláncot. Aztán legelegánsabb frakkját vette föl, amelyet esküvőkön és temetéseken szokott hordani. Utána legszebb cilinderét vette elő és ki is fényesítette. Az öltözőasztalkán virág volt egy vázában (Letty néni tette oda), egy szálat gomblyukába tűzött. Majd meg tiszta zsebkendőt választott a bal felső fiókból (olyan finomat, amelyet manapság nem is kapni), néhány csöpp illatszert is szórt rá. Végül elővette csíptető-szemüvegét, melyen széles, fekete szalag volt, szemére illesztette és megnézte magát a tükörben.

Ismeretes, hogy megvannak a jegyei a gyermeki butaságnak, éppígy az ostobaság sajátos válfaja a felnőtteké. Ebben a pillanatban Andrew bácsi elindult a butaság jellegzetes felnőttkori útján. Most, hogy a boszorkány már nem volt vele egy szobában, igen gyorsan megfeledkezett róla, mennyire megrémítette, s egyre inkább tündökletes szépségére gondolt. Elkezdett magában morfondírozni: „Micsoda szépség! Uram, micsoda szépség! Igazi diadalmos csodalény!” Valahogy azt is kiverte a fejéből, hogy a gyerekek hozták el ezt a „diadalmos csodalényt”; az az érzés fogta el, hogy varázsserejével ő szólította elő az ismeretlen világokból.

— Andrew, fiacskám! — szólította meg tükörképét. — Pokolian jóvágású fickó maradtál még ebben a korban is. Hamisítatlan remek megjelenésű úriember vagy még mindig.

Vagyis a bolondos öregember behajszolta magát a képzelgésbe, hogy a boszorkány beleszeret. Tán a két pohár itóka is megtette a magáét, meg az is, hogy legjobb ruháit öltötte föl. De amúgy is hiú volt, akár egy páva: ezért is vált belőle varázsló.

Kulcsával kinyitotta az ajtót, lement a földszintre s elküldte a szolgálólányt bérkocsiért (abban az időben mindenkinek népes személyzete volt) és bekukkantott a nappali szobába. Amint előre sejtette, ott találta Letty nénit. Épp az ágybetétet javítgatta, túvelcérnával a kezében. Az ágybetét a padlón hevert az ablaknál, ő rajta térdelt.

— Letícia, kedvesem — szólította meg Andrew bácsi —, el... izé, el kell mennem. Nem kölcsönöznél öt fontot?

— Nem, Andrew — felelte Letty néni a maga határozott, nyugodt hangján, föl sem nézve munkájából. — Már számtalanszor megmondtam, nem adok neked kölcsön pénzt.

— Kérlek, ne légy már olyan nehézkes, drágám — unszolta Andrew bácsi. — Rendkívül fontos az ügy. Átkozottul kínos helyzetbe sodorsz, ha nem adsz.

— Andrew! — mondta Letty néni, keményen az arcába nézve. — Csodálom, hogy nem szégyelled magad és tőlem kérsz pénzt!

Hosszú, unalmas felnőtt-történet volt ezek mögött a szavak mögött. Elég abból annyi, hogy Andrew bácsi, miközben „a drága Letty üzleti ügyeit bonyolította”, a kisujját sem mozdítva értük, s jókora számlákat fizetett ki italra meg szivarra (újra meg újra Letty néni pénzéből), és harminc éven át csinos összeggel rövidítette meg nővérét.

— Angyalom — hízelgett Andrew bácsi —, hát nem érted? Ma rendkívüli, váratlan kiadásaim lesznek. Vendégül kell látnom valakit. Jaj, ne légy már olyan értetlen!

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Megmondanád, kit kell neked megvendégelned, Andrew?

— Ö... ö... rendkívül előkelő látogatóm érkezett, épp most!

— Előkelő bajuszpedrő! — vágta oda Letty néni. — Hiszen már egy órája meg se szólalt a csengő.

Ebben a pillanatban kitárult az ajtó. Letty néni odafordult és elhűlve látta, hogy egy fényűző ruházatú, meztelen karú, lángoló szemű, óriás termetű nő áll az ajtóban. A boszorkány.

7. fejezet

Mi történt a ház előtt?

— No, te lóti-futi, meddig várjak még a fogatra? — mennydörögte a boszorkány.

Andrew bácsi lapítva hátrált előle. Most, amint ismét előtte állt, egyszeriben szétfoslott mindaz az ostoba képzelgés, ami a tükör előtt ábrándozva elkábította.

De Letty néni hirtelen fölpattant térdeltéből és ott termett a szoba közepén.

— És ki ez az ifjú nőszemély, Andrew, ha szabad kérdezni? — szólalt meg jeges hangon.

— Előkelő külföldi... re-rendkívül fo-fontos személyiség — hebegte az öreg.

— Lárifári! — mondta Letty néni, majd a boszorkányhoz fordult. — Hordd el magad a házamból, de tüstént, te szégyentelen perszóna, vagy hívom a rendőrséget!

Azt hitte, tán a cirkuszból ugrott meg, szégyenszemre pucér karral.

— Hát ez miféle nő? — fordult felé Jadis. — Térdre, cseléd, vagy elfújlak!

— Ebben a házban így nem beszélnek, kérem — felelte Letty néni.

Ebben a pillanatban a királynő úgy hatott Andrew bácsira, mintha még ijesztőbb magasságban toronylana fölé. Szeme föllángolt, előre lódította két karját, azzal a mozdulattal, s azzal a rémítő kiáltással, ahogyan nemrég Charn palotakapuját porrá zúzta. De csupán annyi történt, hogy Letty néni, gondolván, hogy azok az iszonyú szavak nem is angolul hangzanak, rábólintott:

— Mindjárt sejtettem. Ez a nő részeg. Hiszen beszélni sem tud.

Lélegzetelállító pillanat lehetett a boszorkány számára, mikor hirtelen rádöbent, hogy hatalma, mely a saját világában bárkit megsemmisített, itt hatástalan. De azért egy másodpercre sem veszítette el lélekjelenlétét. Gondolatnyi időt sem pazarolt kiábrándulására, megragadta Letty nénit a nyakánál és térdénél fogva, fejmagasságba emelte s mintha játékbaba volna, keresztülhajtotta a szobán. Miközben Letty néni átszállt a levegőn, a szobalány (aki élvezte a remek, izgalmas délelőttöt), bedugta fejét az ajtón:

— Parancsára uram, megjött a kocsi.

— Vezess, inas — utasította a boszorkány Andrew bácsit.

Az pedig olyasmit kezdett el motyogni, hogy:

— Sajnálatos erőszak... tiltakoznom kell — de Jadis szemének egyetlen villanására belefagyott a szó.

A boszorkány szinte kikergette a szobából, majd a házból. Digory még jókor robogott le a lépcsőn, hogy lássa, amint a kapu becsapódik utánuk.

— Atyaisten! — hökkent meg Digory. — Ez rászabadult Londonra! És vele Andrew bácsi! Micsoda kalamajka lesz ebből!

— Jaj, Digory úrfi — ámult el a szobalány (aki igazán el volt ragadtatva) —, azt hiszem, Ketterley kisasszony megütötte magát.

Mindketten berohantak a szobába megnézni, mi történt.

Ha Letty néni a padlóra zuhan, valószínűleg egyetlen csontja sem marad épen. De a jószerencse megóvta, így csak az ágybetétre esett. Letty néni egyébként is szívós idős hölgy volt, mint általában akkoriban a nagynénik. Beszipantott egy csöpp repülősót, pár percig együttében pihegett, majd kijelentette, hogy néhány horzsolástól eltekintve semmi baja. Csakhamar fölébe kerekedett a zűrzavarnak:

— Sarah — mondta a szobalánynak (akinek ilyen jó napja még életében sem volt) —, tüstént elmégy a rendőrségre és bejelentetted, hogy egy veszedelmes, behemót termetű örült került szabadlábra. Kirkné ebédjét majd magam viszem föl. (Kirkné Digory édesanyja volt.)

Miután a beteg megkapta ebédjét, Digory és Letty néni is asztalhoz ült. Aztán Digory nekiállt a fejét törni.

A fogas kérdés az volt, hogyan küldhetnek vissza a boszorkányt saját világába, vagy legalábbis hogyan távolíthatnák el innét, mihamarabb. Semmi esetre sem hagyhatják, hogy ott tomboljon a házban. Édesanyjának meg szeme elé sem kerülhet. És, ha lehetséges, azt is meg kell akadályozni, hogy London-szerte csapjon botrányt. Digory nem volt a nappali szobában, mikor a boszorkány megpróbálta Letty nénit „elfújni”, de látta, hogyan „fújta el” a kaput Charnban: így hát ismerte pusztító hatalmát, csak azt nem, hogy ezt a mi világunkban jórészt elvesztette. Azt is tudta, hogy le akarja igazni ezt a világot. S tisztában volt azzal is, hogy szándéka szerint megsemmisítené a Buckingham palotát vagy a parlamentet. És csaknem bizonyosra vette, hogy jó néhány rendőrből már csak egy marék por maradt. És ő maga, mit tehetne ez ellen?

„Az ám, de a gyűrűk úgy hatnak, akár a mágnes — jutott eszébe. — Ha csak hozzáérnék a sárga gyűrűmhöz, már ott is lennék mind a ketten a világok közötti erdőben. Vajon ott újra elfogná a rosszullét? És a hely volt-e az oka, vagy a megrázkódtatás, hogy hirtelen kitépték a saját világából? Végül is nekem kell vállalnom a kockázatot. De hogyan kerítem elő ezt a bestiát? Letty néni ki sem eresztene a házból, meg faggatna, hová megyek. Azonkívül két penny a teljes vagyonom. Egy csomó pénzbe kerülne, míg körülnézek Londonban. Azt sem tudni, Andrew bácsi még mindig vele van-e?”

Végül úgy találta, legokosabb, ha itt csücsül és lesi, míg hazatérnek. Akkor rohanvást elkapja a boszorkányt, mielőtt belép, és elő a sárga gyűrűvel. Mindez pedig azt jelenti, hogy strázsálhatja a kaput, akár a macska az egérlyukat; el sem mert mozdulni egy percre sem. Bement hát az ebédlőbe és az ablakra tapasztotta arcát. Az ablak zárt erkélyről nyílt s innét belátta a kapuhoz vezető lépcsőt s az utcát mindkét irányból, úgyhogy senki sem közelíthetett a házhoz anélkül, hogy észre ne vegye.

„Mi lehet Pollyval?” — gondolta. Jócskán törte rajta a fejét, mert az óra lassan vagy harminc percnyit elketyegett. De neked nem kell megfejtened, inkább elmondom.

Késve ért haza ebédelni, csuromvizes zokniban, cipőben. S mikor kérdőre vonták, hol járt s mi a csudát művelt, azt felelte: Digory Kirkkal volt. A további faggatózásra kibökte, hogy valami tócsába tévedt az erdőn. De hogy hol volt az az erdő, azt már nem tudta. S az újabb kérdésre, hogy mindez melyik londoni parkban történt, az igazsághoz nagyjából hűségesen azt mondta, igen, amolyan parkféle lehetett. Mindebből Polly édesanyja azt a képet nyerte, hogy a kislány szó nélkül

elment hazulról a város olyan környékére, amelyet nem ismert, s valamelyik távoli parkban azzal szórakozott, hogy tócsákba ugrált. Összegzésül megszidták, mert nagyon rossz volt, s kilátásba helyezték, ha még egyszer ilyesmi előfordul, megtiltják neki, hogy azzal a „Kirk fiúval” játsszon. Aztán megkapta ebédjét, de persze az ingyencfalatok nélkül, s végül ágyba kergették két hosszú órára. Az akkori időben gyakran megesett ilyesmi a gyerekekkel.

Így, míg Digory az ebédlő ablakában őrködött, Polly ágyában feküdt, s mindketten azon töprengtek, milyen rettentő lassan múlik az idő. Mindenesetre Polly helyzetét választanám a kettő közül. Neki csak ki kellett böjtölnie a két óra leteltét, míg Digory két-három percenkint hallott közeledni egy-egy kocsit, vagy a pék, esetleg a hentes szekerét, amint bekanyarodik a sarkon, s minduntalan azt gondolta: „Ez ő lesz!” — aztán semmi. S a sok téves riadó között, szüntelen várakozásban az óra csak ketyegett s egy kövér légy a magasban, elérhetetlenül zümmögött az ablak üvegén. Az övék is egyike volt azoknak a régi házaknak, ahol a délutánok az unalomig csendesek és kiszellőzhetetlenül birkahús szagúak.

A hosszú leskelődő rostoklás során egy apró esemény jött csupán közbe, csak azért említésre méltó, mert a későbbiekben igazolódott fontossága. Látogató nő érkezett és szőlőt hozott Digory édesanyjának. Az ebédlőajtó nyitva volt, és Digory akaratlanul meghallotta a beszélgetést az előszobából.

— Milyen remek szőlő! — ért a fülébe Letty néni hangja. — Ha valami jót tesz neki, akkor ez bizonyára. De szegény, kicsi Mabelem! Félek, rajta már csak olyan gyümölcs segítene, ami az örök ifjúság földjén terem, nem ezen a világon. — Aztán mindkettejük hangja elhalkult és hosszan suttogtak még, de azt már nem hallotta.

Ha csak néhány nappal ezelőtt hallja Digory ezt a különös célzást az örök ifjúság földjére, úgy véli, semmi jelentősége, csak úgy mondja Letty néni, ahogy a felnőttek szokták, s nem érdekelte volna. Ámde hirtelen átcikázott rajta, hogy most már tudja (ha Letty néni nem is), hogy valóban léteznek más világok, s ő maga is járt az egyikben. És miért ne létezhetne valahol az örök ifjúság földje? Ott csaknem minden megteremhet. Akár olyan gyümölcs is, ami meggyógyíthatná édesanyját! És — ó, de hiszen te is tudod, milyen érzés — mikor elkezdesz reménykedni valamiben, amit kétségbeesetten kívánsz; szinte harcolsz a remény ellen, mert túl szép ahhoz, hogy igaz legyen; és már annyiszor csalódtál benne. Digory is így volt most. De hiába próbálta, nem bírta elfojtani ezt a reményt. Hátha mégis, mégis igaz. Mennyi rendkívüli dolgot élt át már eddig is. És birtokában a varázsgyűrűk. Kell, hogy legyenek más világok és az erdő minden tava eljuttat valahová. Mindegyiket végigpróbálhatja. És akkor édesanyja meggyógyul újra. Megint rendbejön minden. Már el is felejtett a boszorkányra lesni. Keze a zsebe felé indult, ahol a sárga gyűrűt tartotta, de hirtelen lódobogás ütötte meg a fülét.

„Hát ez mi lehet? — figyelt föl. — A tűzoltók? Melyik ház gyulladt ki? Egek Ura, ide tart! Hűha, ő az!”

Mondanom sem kell, kire gondolt.

Elsőnek a konflis érkezett. Senki sem volt a kocsis ülésén. A kocsi tetején pedig — nem ült, hanem állt a magasban — gögös egyensúlyérzéssel uralkodva a sarokról teljes sebességgel bekanyarodó, egyik kerekével a levegőben zúduló egyfogatún — Jadis,

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

a királynők királynője, Charn réme. Egész fogsora elővillant, szeme tűzben, hosszú haja üstökös csóvaként úszott utána. Kegyetlenül ostorozta a lovat. Az állat orrlyuka vörösen kitágult, oldalán tajték habzott. Dühödten vágtában száguldott a kapu elé, ujjnyival kerülte el a lámpaoszlopot, majd fölágaskodott két hátsó lábára. A konflis nekicsapódott az oszlopnak és miszlikre tört. A boszorkány mutaványnak is beillő lendülettel még jókor leugrott és a ló hátára pattant. Lovaglósülésben előrehajolt és belesuttogott a ló fülébe. Olyasvalamit, ami nemhogy lecsillapította, de az örületig megvadította. Ismét hátsó lábaira állt egy pillanatra, nyerítése már üvöltés volt: patái, fogsora, szeme, lobogó sörénye egyetlen örült gomolygás. Csak mesterlovas tarthatta meg magát a hátán.

Mielőtt Digory lélegzethez jutott, események sora villant el előtte. Másik lovaskocsi robajlott elő szorosán az első nyomában, kövér, frakkos férfi ugrott le róla meg egy rendőr. Utána a harmadik bérkocsi két másik rendőrrel. Mögötte vagy húsz kifutófiú kerékpáron, egyvégtében csöngetve és vígan kiáltozva meg miákolva macskahangon. Legutolsóként egész csapatra való gyalogos érkezett vöröslő képpel a rohanástól, de szemlátomást remekül mulatva. Az utca során kicsapódtak a házak ablakai, egy-egy szobalány vagy komornyik tűnt föl a kapukban. Ők sem akartak kimaradni a mulatságból.

Időközben egy öregúr próbált kikecmeregni reszketően a pórul járt konflis romjaiból. Néhányan a segítségére siettek; de ahogy ki erre, ki arra cibálta, talán egyedül előbb boldogul a maga erejéből. Digory már sejtette, hogy az öregúr nem lehet más, csakis Andrew bácsi, noha az arca nem volt látható, mert kürtőkalapja mélyen a fejébe nyomódott. Digory kirohant és elvegyült a tömegben.

— Ez az a nő! Ez az a nő! — kiáltotta a kövér ember, Jadisra mutatva. — Biztos úr, tudja, mi a kötelessége! Több százezer fontnyi értéket vitt el az üzletemből. Nézze azt a gyöngysort a nyakában! Az az enyém! És még egy jókora monoklit is szózott a szememre, az volt a fizetség érte.

— Az ám, főnök úr — szólt valaki a tömegből. — Ilyen csinos fekete monoklit öröm még nézni is! Gyönyörű kézimunka, mondhatom, életemben sem láttam ilyet. Nem kötnék ki vele, amilyen ökle van!

— Egy szép szelet nyers bífiszteket tegyen rá, uram, az jót tesz — ajánlotta a hentesinas.

— Hát akkor — mondta a legmagasabb sarzsijú rendőr —, lássuk, mi ez a nagy fölfordulás itt?

— Én elmonda... — kezdte a kövér ember, de másvalaki közbekiabált:

— Ne hagyják az öreg pasast meglógni, már kimászott a konflisból! Ő vitte rajt a nőt!

Az öregúr kétségkívül Andrew bácsi volt, végre sikerült lábra állnia és zúzódásait dörzsölgette.

— Nohát akkor — mondta a rendőr hozzáfordulva —, mi ez az egész hacacaré?

— Bömm... pamm... semm... — hallatszott Andrew bácsi hangja a kalap mélyéből.

— Ne komédiázzon itt! — szólt rá szigorúan a rendőr. — Nincsen ezen mit nevetni, majd elveszem a kedvét tőle. Bújjon ki már abból a kürtőből!

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

Könnyebb volt ezt mondani, mint megtenni. De mivel Andrew bácsi hasztalanul kínlódott vele, két másik rendőr a karimájánál fogva lecibálta róla a kürtőkalapot.

— Köszönöm szépen, köszönöm — mondta elhalón Andrew bácsi. — Nagyon köszönöm. Végem van, rettentően odavagyok. Ha volna valakinél egy korty pálinka...

— Hát ide figyeljen, kérem — szólt rá a rendőr, és előhalászott egy irdatlan nagy jegyzőfüzetet meg egy kisujnyi plajbászt —, maga ennek az ifjú nőszemélynek a szolgálatában áll?

— Vigyázat! — kiáltotta egyszerre több hang, és a rendőr még jókor ugrott hátra.

A ló épp feléje rúgott akkorát, hogy nemigen heveri ki, ha telibe találja. A boszorkány megfordította a lovat úgy, hogy ő maga szembe kerüljön a tömeggel, a ló meg két hátsó lábával a járdán állt. A boszorkány kezében hosszú kés villant meg, hogy elvágja a ló szíjazatát és megszabadítsa a konflis roncsaitól.

Digory ezalatt iparkodott a közelébe jutni, hogy megérinthesse a boszorkányt. Ez éppenséggel nem ment könnyen, mert ahol hozzáférkezhetett volna, ott túl sokan álltak. S hogy átkerüljön a túloldalára, ahhoz a lópaták meg a vasrács között kellett volna átbújnia, amely körülvette a házat. Aki egy kicsit is ért a lovakhoz, s kivált, ha látja, milyen állapotban van abban a pillanatban ez a ló, az fölmérheti, milyen kockázatos vállalkozás volt Digoryé. Sok mindent tudott a lovakról, de azért összeharapott fogakkal elszánta magát, hogy amint eljön a kedvező pillanat, nekivág.

Most egy vörösképű, keménykalapos ember furakodott elő a tömegben.

— Hé biztos úr! — szólalt meg. — Az én lovam az, améken a lány ül, aki aprófát csinált a konflisomból.

— Egyszerre csak egy beszéljen, kérem, egyszerre csak egy! — mondta a rendőr.

— Akkó én gyüvök legelébb — mondta a konfliskocsis. — Én üsmerem azt a lovat jobban, mint maga. Annem akármilyen ló! Az apja egy tiszté vót a lovasságiul, az ám! Oszt, ha a kisasszony tovább hergeli, még emberhalál lesz belüle. Erisszenek már oda hozzá!

A rendőr egy csöppet sem haragudott a jó ürügyért, már tágult is a lótól. Gazdája meg odalépett hozzá, végignézett Jadison és inkább rábeszélő hangon mondta:

— No, kisasszonkám, hadd menjek oda a fejihöz, maga meg szálljon le róla. Ilyen fajin leánzó biztos nem kívánja, hogy ez a sok nép nekiessen, no nem igaz? Inkább hazamén, lehajt egy jó kis teát, oszt elhever nyugton; mingyán jobban érzi magát — azzal kinyújtotta kezét a ló nyaka felé s már neki mondta: — Csigavér, Szamóca, csigavér. Semmi baj.

A boszorkány most nyitotta ki először a száját.

— Kutya! — tört ki belőle éles, hideg hangja, s túlkiáltotta a morajló zajongást. — Kutya, le a kezed a mi királyi csataménünkről! Én Jadis királynő vagyok!

8. fejezet

Kézitusa a lámpaoszlopnál

— Hohó! Még hogy királynő? Látszik is rajta, mi? — kiáltotta egy hang. S rá a másik:

— Háromszoros éljen Kukutyin királynőjére!

És jó páran csatlakoztak hozzá.

A boszorkány arca belepirult, s ő maga könnyedén meghajolt. De az éljenzést elnyelte a fölcsattanó hahota, s ebből megértette, hogy gúnyt űztek vele. Arc kifejezése megváltozott, s a kést bal kezébe tette át. Ekkor, minden figyelmeztetés nélkül olyasmire szánta el magát, amit még nézni is rémítő volt. Könnyed, gyors mozdulattal — mintha csak ez volna a világ legtermészetesebb dolga — kinyújtotta jobb karját s letörte a lámpaoszlop keresztrúdját. Ha varázshatalmából veszített is ebben a világban, testi ereje ép maradt; úgy törte le a vasrudat, mintha csak árpacukorból lett volna. Újonnan szerzett fegyverét a levegőbe dobta, újra elkapta, megforgatta s előre biztatta vele a lovat.

„Itt az alkalom” villant át Digoryn. Mint a nyíl suhant át a ló meg a rácsok között s nyomult előre. Ha a derék állat csak egy pillanatra nyugton marad, még épp elkaphatja a boszorkány sarkát. Rohamában egy ütés csattanását hallotta s utána tompa puffanást. A boszorkány a vasrúddal rácsapott a rendőrparancsnok sisakjára, s az úgy bukott föl, mint a tekebábu.

— Gyorsan, Digory! Ennek véget kell vetni! — szólalt meg mögötte egy hang. Polly volt az, aki mihelyt kiszabadult az ágyból, lerohant az utcára.

— Csuda rendes vagy — mondta Digory. — Kapaszkodj jól belém. A gyűrűre legyen gondod. El ne feledd, a sárga az! De várj vele, míg nem kiáltok.

Újabb csattanás, és egy másik rendőr zuhant a földre. A tömeg fölháborodottan zúdult föl:

— Rántsátok le a lóról! Egy pár flaszterkövet neki! Hívják ki a katonaságot!

De a legtöbben minél messzebbre hátráltak előre. Ám a gazda, szemlátomást a legbátrabb és legderekabb ember a jelenlévők között, nem tágitott a lovától, ide-oda ugrált, hogy elkerülje a vasrudat, s mindenáron el akarta kapni Szamóca fejét.

A tömeg dühödten üvöltött. Kődarab zúgott el Digory füle mellett. Majd fölzengett a boszorkány hangja, telten, mint egy öblös harangé, s oly éles-tisztán, mintha egyszerre szinte magára találta.

— Söpredék! Drágán megfizettek még ezért, csak vegyem át itt a hatalmat! Kő kövön nem marad ebben a városban! Eltörlöm a föld színéről, akár Charn, Felinda vagy Sorlois és Bramadin városát!

Digory végre mégiscsak elkapta Jadis sarkát. Az pedig hátrarúgott és épp Digory száját találta el, hogy a fiú fájdalomában menten eleresztette. Ajka fölszakadt, száját elöntötte a vér. Valahonnan egész közelről ért a fülébe Andrew bácsi réműlettől remegő kiáltása:

— Madam... Drága, ifjú hölgyem... az ég szerelmére... fékezze magát...

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

Digory másodszer is megragadta a boszorkány sarkát, de az újra lerázta. Már jó pár embert leterített a vasrúd ütése. Digory harmadszer is nekigyürkőzött: most végre megvolt, kegyetlenül markába szorította Jadis lábát s rákiáltott Pollyra:

— Most!

És akkor... Hál' Istennek! A dühös, rémült arcok nem voltak többé sehol. Kivéve Andrew bácsiét. Ott jajongott szorosán Digory oldalánál, a vaksötétben:

— Mi ez, jaj! Elájultam? Vagy itt a vég? Nem bírom! Dehát miért? Dehogyan akartam én varázsló lenni! Tévedés! Félreértés az egész! A keresztanyám az oka! Tiltakozom! Ilyesmit, egy beteg emberrel... Aki a Dorsetshire család sarja!

„A csuda vigye el — gondolta Digory. — Ki akarta őt is elhozni? Micsoda kalamajka!” S fönnhangon: — Polly, itt vagy?

— Itt, persze. De ne lökdöss!

— Én? — kezdte Digory, de már nem folytathatta, mert kibukkantak a meleg, zöld erdő napfényébe. S amint a partra értek, Polly fölkiáltott:

— Nézd! A lovat is magunkkal hoztuk! Meg a gazdáját, meg Ketterley urat! Ezt aztán kifogtuk!

A boszorkány, amint meglátta, hogy újra az erdőben van, holtsápadtra vált, előregörnyedt, arca a ló sörényére borult. Látszott, hogy rettenetesen rosszul van. De Szamóca, a ló, megrázta fejét, vígan fölnyerített, már egészen rendbe jött. Épp oly nyugodt volt, mint amikor Digory először látta. Két füle már nem konyított koponyájára lapulva, természetes helyzetébe került s hegyesen égnek meredt, szeméből föltisztult a tűz.

— Jól van, öreg harcos — mondta a gazdája, meglapogatva Szamóca nyakát. — Ma jobb, mi? Sose búsulj!

Szamóca természetes ösztönrel szép lassan odaballagott az első tóhoz, mivel igen szomjas volt (ami nem csoda), és belegázolt, hogy jót igyon. Digory még egyre a boszorkány sarkát szorongatta, Polly meg Digory kezét fogta. A gazda egyik keze Szamócán volt; és Andrew bácsi még mindig igen reszketegen, a derék férfiú másik kezébe kapaszkodott.

— Gyorsan! — szólalt meg Polly, Digoryra pillantva. — A zöldeket!

Így szegény Szamóca mégsem jutott hozzá az enyhítő kortyhoz.

Ehelyett az egész társaság azon kapta magát, hogy ráereszkedik a sötétség. A ló fölnyerített, Andrew bácsi panaszosán nyafogott. Digory megjegyezte:

— Még jó, hogy szerencsénk volt.

Némi csönd után Polly megszólalt:

— Nem kellett volna már odaérnünk?

— Valahová, úgy látszik, megérkeztünk — mondta Digory. — Szilárd talajon állok.

— Aha, én is, most érzem. De mért van olyan sötét? — vélte Polly. — Csak nem ugrottunk rossz tóba?

— Ez talán Charn — tűnődött Digory —, és épp éjszakára kerültünk vissza.

— Ez nem Charn — hangzott föl a boszorkány hangja. — Ez üres világ. Maga a Semmi.

És valóban, kellemetlenül emlékeztetett a környezet a Semmire. A csillagok sehol. Olyan sűrű volt a sötétség, hogy egymást sem látták, és szinte egyre ment, lehunyják-e a szemüket vagy nyitva van. Lábuk alatt

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

hideg, sík valami volt, lehetett épp föld is, de semmiképp sem fű vagy fa. A levegő hűvös és száraz, szél nem járt.

— Elért a végzetem — szólt a boszorkány félelmetes nyugalommal.

— Ó, ilyet ne mondjon — gügyögött Andrew bácsi. — Drága, szép hölgyem, kérem, ilyent ne is beszéljen. Ott azért nem tartunk. Igaz, bérkocsis uram? Maga jóra való ember, nincs véletlen magánál egy kis itóka? Be jól jönne most egy korty!

— Ejnye hát, ejnye — dűnnyögött a gazda a maga egészséges hangján. — Amondó vagyok, csigavér. Egyikük sem törte össze magát? Nohát akkor. Má ezér is hálás lehet az ember, mi jobbat várhatnak ekkora nagy zsupsz után? És ha valami irdatlan gödörbe pottyantunk, olyasmibe, amit a földalattinak fúrkátak, valaki majd csak kihúz belüle. Ha meg már hóttak vónánk, amit kötve hiszek, hát jusson eszükbe, milyen csúnyán végzik a tengeren a matrózok. Aki böcsületbe élt a földön, az minek félne a haláltul. És ha rám haogatnak, a legjobb, amit tehetünk, ha énekölünk egy szép templomi éneköt. Az idő is jobban telük vele.

És már fújta is. Rázendített az aratási hálaadó zsoltárra, mellyel megköszönik, hogy a termést betakarították. Nem épp ehhez a környezethez illett, ahol elképzelhetetlen volt, hogy valaha is kinőtt volna egy szál fű is, de a gazda hirtelenében épp erre emlékezett. Jó hangja volt, és a gyerekek vele tartottak; buzdítónak is hatott. Andrew bácsi meg a boszorkány nem csatlakozott hozzájuk.

A záró strófánál jártak, mikor Digory úgy érezte, a könyöke körül motoszkál valaki, s jellegzetes pálinka meg szivarszag csapta meg az orrát. Csakis Andrew bácsi ruhájából eredhetett. Az öreg óvatosan igyekezett félrevonni a többiektől. Amint egy-két lépésnyire voltak tőlük, szája csaknem csiklandozta Digory fülét, úgy súgta bele:

— No, fiacskám, kapd elő a gyűrűdet, aztán huss!

De a boszorkánynak igen éles füle volt.

— Bolond! — kiáltotta. — Már elfelejtetted, hogy az emberi gondolatokat is hallom? Tágulj attól a fiútól! Ha elárulsz, vagy csak megkísérléd, olyan bosszút állok rajtad, amelyet a világok végén se hallottak!

— És — tette hozzá Digory —, mit képzelsz, Andrew bácsi, olyan mocskos disznó vagyok, hogy meglógnék és cserbenhagynám Pollyt, meg a gazdát lovastul ezen a pusztaságon? Hát nagyon melléfogott.

— Szemtelen, komisz kölyök — mondta Andrew bácsi.

— Pszt! — szólalt meg a gazda.

Mindenkinek elállt a szava. Végre mintha történe valami a vaksötétben. Egy hang énekelni kezdett. Nagyon messziről jött, Digory alig állapíthatta meg, melyik irányból. Néha úgy hatott, egyszerre mindenfelől hallatszlik. Aztán úgy vélte, egyenest alóluk, a föld mélyéből. Legelső hangjai elég teltek voltak ahhoz, hogy akár onnét érkezzenek. Szövege nem volt. Dallama is alig. De összehasonlíthatatlan gyönyörűen zengett, túlszárnyalva mindazt a muzsikát, ami valaha is a fülébe jutott. Oly szépen, hogy alig bírta elviselni. Úgy látszott, a ló sem állhat ellent ennek a hangnak: fölnyihogott rá, azzal a boldogsággal, amilyen lótól csak kitelik, ha éveken át befogva konflist húzott, s egyszeriben ott találja magát újra a régi mezőkön, ahol csikó korában nyargalászott, s meglát valakit, akire azóta is emlékszik, mert mindig kockacukrot adott neki.

— Én Istenem! — fohászzkodott föl a gazda. — Be gyönyörűséges!

Majd két csodás esemény érte őket ugyanabban a pillanatban. Az egyik, hogy a hanghoz hirtelen újabb hangok is társultak; megszámlálhatatlanul sokan. Vele teljes összhangban, de egy egész skálával magasabban: hűs, csilingelő, ezüstös hangok. A másik, hogy fejük fölött a sötétség egyszerre csillagoktól tündöklőn. Nem szelíd egymásutánban bújtak elő, mint odahaza, nyári estéken. Egyik pillanatban még fekete szuroksötétség; s a következőben ezer és ezer fénypont lobbant föl — magános csillagok és csillagképek, bolygók, ragyogóbbak és nagyobbak, mint a mi világunk égboltjának lakói. Sehol egy felhő. Az új csillagok s az új hangok pontosan ugyanabban a pillanatban lepték meg őket. Bárki látja és hallja ezt a kettős jelenséget, úgy érezte volna, mint Digory, hogy maguk a csillagok énekelnek, s az első, mélyzengésű hang idézte föl, s biztatta éneklésre őket.

— Dicsértessék! — szólalt meg a gazda. — Jobb ember lettem von egész életembe, ha tudom, hogy ilyen is van a világon!

A föld hangja most erősebbé és diadalmasabbá vált, de az égiek — miután egy darabig hangosan vele zengtek — lassan elhalkultak. S most másvalami történt.

A messzeségben, s lenn a szemhatár alján, az ég szürkébe váltott. Könnyű, friss szél fújdogált. Az égbolt azon az egyetlen helyen fokonsint derengeni kezdett. A hang egyvégtében énekelt.

A világoosság hamarosan elég volt hozzá, hogy egymás arcát fölismerjék. A gazda meg a két gyerek tátott szájjal, csillogó szemmel bámult: itták a hangot, mintha emlékeztetné őket valamire. Andrew bácsi szája is tárva maradt, de nem az örömtől. Úgy festett, mintha egyszerűen leesett volna az álla és el akarna szakadni az arcától. Válla meggörnyedt, térde reszketett. Neki nem tetszett a hang. Ha teheti, elfut előle, s akár a patkánylyukba is bebújik.

Ám a boszorkány mintha valamennyiüknél jobban értené ezt a zenét. Szája konokul zárva, ajkai összepréselve, két keze ökölbe szorult. Mióta csak meghallotta az éneket, megsejtette, hogy az egész világot varázslat tölti be, és ez a bűvös erő más és jóval hatalmasabb az övénel. Gyűlölte. Szíve szerint tönkrezúzta volna ezt a világot, vagy mind a világokat, ha ezzel elfojthatja az éneket. A ló föl szegett fülekkel állt és remegett. Időnkint horkantott és a földet kapálta. Már nem hasonlított afféle agyonhajszolt konflislóhoz; most igazán elhitette magáról, hogy apja szilaj csatamén volt egykor.

A keleti égbolt fehérről rózsaszínűre, rózsaszínűből aranyra váltott. A magános hang folyton emelkedett, mígnem a teljes levegőg belérezdült. S mikor a leghatalmasabbra és legdicsőségesebbre hágott, egyszerre fölkel a nap.

Ilyen napot még sosem látott Digory. Az, amelyikkel Charn romjai fölött találkozott, öregebb volt a miénknél: ez jóval fiatalabb. Szinte elképzelhető volt, hogy fölkeltekor kacag örömeiben. És amint besugározta a vidéket, az utazók végre megpillantották, hová csöppentek.

Völgyben voltak, széles, sebes folyó kanyargott benne, keletnek hömpölyögve, a nap felé. Délen hegyek magaslottak föl, északon szelíd, alacsonyabb dombok. De a völgy maga pusztá föld, szikla és víz; sehol egy fa, bokor, még egy szál fű sem. Felszíne mégis sokszínű: valamennyi friss, meleg és élénk. Volt benne valami izgató; míg csak meg nem látták az énekest magát, s akkor minden egyébről megfeledkeztek.

Egy Oroszlán volt az. Hatalmas, bozontos és ragyogó, amint szemben állt a kelő nappal. Száját szélesre tátotta, amint énekelt, alig háromszáz yardnyira tőlük.

— Iszonyatos világ ez! — kiáltotta a boszorkány. — Azonnal meneküljünk! Elő a varázslattal!

— Tökéletesen egyetértek, Madam — mondta Andrew bácsi. — Ellenszenves egy vidék. Meg se érintette a civilizáció. Volnék csak fiatalabb, kezemben puskával...

— Ugyan, puska! — szólt rá a gazda. — Csak nem képzeli, hogy érnek valamit, őellene!

— És ki akarná? — kiáltott föl Polly.

— Gyerünk a varázslattal, vén bolond! — unszolta az öreget Jadis.

— Hogyne, Madam — mondta ravasz-kásan Andrew bácsi. — Csak az kell hozzá, hogy mind a két gyerek megérintsen. Húzd föl a

hazaútra való gyűrűt, Digory, de máris!

A boszorkány nélkül akart eltűnni.

— Ohó, hát gyűrűk is vannak? — kiáltott föl Jadis, leugorva a lóról.

Keze abban a szempillantásban Digory zsebébe tūr, ha a fiú nem éberebb. De akkor már megragadta Pollyt és rákiáltott Jadisra:

— Megállj! Ha bármelyikük egy hüvelyknyit is közelebb jön, mi ketten elpárologunk innét, maguk meg örökre ittragadnak. Igen, a zsebemben a gyűrű, az hazavisz bennünket Pollyval. És ide nézzenek, csak meg kell érintenem. Egy lépést se! — A gazdához fordult: — Magát meg a lovát rettentőn sajnálom, de nem segíthetek. — Majd Andrew bácsira és a királynőre pillantva: — Maguk meg úgyis mindketten varázslók, biztosan jó egyetértésben ellesznek itt együtt.

— Ne lármázzanak már annyira — szólalt meg a gazda. — A muzsikát akarom hallgatni inkább!

Mert az ének most más hangra váltott.

9. fejezet

Narnia megalapítása

Az Oroszlán föl-alá lépdelt azon a kihalt tájon és új dalát énekelte. Ez lágyabb és dallamosabb volt az előzőnél, mellyel a csillagokat s a napot fölkelte; finoman hullámzó muzsika. S amint dalolva bejárta a völgyet, kihajtott körülötte a zöld fű. Szemlátomást az Oroszlánból fakadt ez az áradó növényzet. Fölkúszott a kicsiny halmok oldalán s tovaterjedt. Percek alatt lepte el az alacsonyabb lejtőket a távolabbi hegyeken, mind vonzóbbá tette ezt az ifjú világot. Már hallható volt a könnyű szél, amint a fűvet borzolja.

Hamarosan más növény is sarjadt a fűvön. A magasabb lankákon sötétzöld hanga nőtt, a völgyben nyersebb, tüskés zöld foltok ütköztek ki. Digory nem tudta, mik is lehetnek, míg egyik épp a közelében nem bújtt elő. Apró és hegyes volt, karocskák tucatjai meredtek ki belőle zöldellőn, gyorsan növekedtek s másodpercenként hüvelyknyivel nyúltak a magasba. Már csoportosan fogták körül, s mire csaknem álláig értek, rájött.

— Fák! — kiáltott föl.

Csak az volt a zavaró benne, mint Polly később megjegyezte, hogy a részletektől alig győzték lesni a teljes látványt. Épp mikor Digory elkiáltotta: „Fák!”, arrább kellett ugrania, mert Andrew bácsi már ott sündörgött körülötte, hogy a zsebéhez férközzék. Nem sokra ment volna vele, ha sikerül, mert a jobb zsebet célozta meg, abban a hiszemben, hogy ott a zöld, a „hazafelé” húzó gyűrű. De persze Digory ügyelt rá, hogy egyiket se veszítse el.

— Megállj! — sikoltotta a boszorkány. — Vissza onnét! Még hátrább! Aki tíz lépésnél közelebb megy a gyerekekhez, kiloccsantom az agyvelejét!

Meglóbálta a lámpaoszlopról letört vasrudat, készen arra, hogy odavágja. Egyikük sem kételkedett benne, hogy nem tévesztene célt.

— Jó lenne, mi? — szolt rá az öregre. — Visszaiszkolni a fiúval a saját világotokba, engem meg itthagyni!

Andrew bácsi türelmét veszítve még ijedségéről is megfedkezett:

— Igenis, Madam, vissza bizony — felelte. — Nagy kedvem volna hozzá. És teljes joggal. Gyalázatosan és minősíthetetlenül bánt velem. Én megtettem mindent, hogy messzemenő udvariassággal a rendelkezésére álljak. És mi volt a köszönet érte? Ön kirabolta, nyomatékolnom kell, kirabolta egy köztisztelőben álló ékszerész boltját. Ön kierőszakolta, hogy a legdrágább étteremben, azt kell mondanom, tékozló bőkezűséggel vendégeljem meg, s ezért zálogba kellett csapnom az órámat láncostul. És nem hagyhatom szó nélkül, hogy családkban ez a szokás ismeretlen, kivéve Edward unokafivéremet, de hát ő lovassági tiszt volt. S azon az ehetetlen ebéden, még most is nyomja a gyomromat, viselkedése és beszédstílusa kihívta valamennyi jelenlévő elítélő véleményét. Lehetetlenné tett a nyilvánosság előtt, soha életemben a tájára sem mehetek a Trocadero étteremnek! Ön tettelegességre vetemedett a rendőrség ellen, ön lopott...

— Elég már ebből, nagy jó uram, elég! — szólalt meg a gazda. — Nézze inkább meg haagassa ezt a sok csudát itt!

Valóban volt mit lesni és figyelni körös-körül. Az a fa, melyet Digory az előbb észrevett, most már nyurga bükkörzssé fejlődött, kiterjesztett ágai a feje fölött lengtek. Friss, dús fűvön álltak valamennyien, s beszórták a margaréták és boglárkák. Kicsit arrább, a folyó mentén szomorúfüzek nőttek, s a túlparton virágzó ribiszke-, orgona- és vadrózsabokrok; rododendron fogta körül őket. A ló jóízűn tépte és ropogtatta a friss fűvet.

Az Oroszlán egyvégtében énekelt közben, föl-alá róttá méltóságos sétaútját. Aggasztó csupán az volt, hogy minden fordulóval kissé közelebb került hozzájuk. Polly egyre jobban belemerült a dallamba, mert úgy érezte, már kezdi sejteni a kapcsolatot a zene s a végbemenő események között. Mikor egyik dombon egy sor sötét fenyő szökkent elő vagy százyardnyira, már érezte, hogy összefüggésben vannak azokkal a mély, hosszan elnyújtott hangokkal, melyeket az Oroszlán egy másodperccel előbb énekelt. S mikor éles, könnyed hangsor tört ki belőle, Polly már meg sem lepődött, hogy szerte a mezőn hirtelen kankalinszőnyeg virul ki. Így, kimondhatatlan izgalommal szinte bizonyosra vette, hogy mindez (ahogy ő kifejezte) „az Oroszlán fejéből jön ki”. Mikor az éneket hallgatták, meghallották a körös-körül történőket, ha körülnéztek, egyszerre látták valamennyit. Mindez olyan megrázó volt, hogy ideje sem jutott a félelemre. De Digory és a gazda egy csöpp nyugtalansággal észlelte, hogy az Oroszlán minden kanyarodóval egyre közelebb jut hozzájuk. Andrew bácsit bizony megvacogtatta a félelem, de térde annyira remegett, hogy mozdulni sem bírt.

A boszorkány egyszerre elszántan előrelépett az Oroszlán felé. Az rendületlenül közeledett, énekelve, lassú, súlyos léptekkel. Már csak tizenkét yardnyira volt. Jadis fölemelte karját s a vasrudat egyenest a fejének hajította.

Ilyen közletről tán más sem téveszthette volna el a célt. Hát még Jadis! A vasrúd épp a két szeme közt érte az Oroszlánt. Lepattant róla s tompa döndüléssel a fűbe vágódott. Ő maga meg csak lépkedett nyílegyenesen. Nem lassított és nem is szaporázta jobban, mint addig. Megállapíthatatlan volt, észlelte-e egyáltalán, hogy megütötte valami. Bár puha talpa nem vert zajt, érezhető volt, hogy reng súlya alatt a föld.

A boszorkány sikoltva elrohant: néhány másodperc múlva eltakarták a fák. Andrew bácsi megfordult, hogy kövesse, belebotlott egy gyökérbe és arccal a kis patakba esett, mely a folyónak tartott. A gyerekek moccanni sem bírtak. Bár maguk sem tudták, tán nem is akartak. Az Oroszlán ügyet sem vetett rájuk. Óriási, bíborló szája fölnyílt, de nem mordulásra, hanem énekre. Oly közel haladt el mellettük, hogy megérinthették volna a sörényét. Rettentőn féltek, hátha visszafordul és rájuk néz, ám furcsamód egyszersmind kívánták volna is. De annyira nem törődött velük, mintha csak láthatatlanok és szagtalanok volnának. Elhaladt, néhány lépést tett még, majd megfordult, ismét elment mellettük és folytatta útját kelet felé.

Andrew bácsi köhögve és prüszkölve fölszedelőzködött.

— Hát, Digory, végre leráztuk ezt a nőt — mondta —, meg ez a ragadozó is elment. Add a kezed és húzd föl a gyűrűt, de tüstént!

— Megálljon! — szólt rá Digory, s elhátrált előle. — Polly, ne engedd a közeledbe! Gyere ide mellém! És most óva intem, Andrew bácsit, meg ne próbáljon egyetlen lépést se tenni, mert abban a pillanatban eltűnünk.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Tegye, amit mondtam, ifiúr, de ebben a minutumban! — förmedt rá Andrew bácsi. — Láttak már ilyen engedetlen, vásott gyereket?

— Nem ijedünk meg — felelte Digory. — Mi itt maradunk, mert érdekel, ami történik. Azt hittem, Andrew bácsi is kíváncsi a másfajta világokra. Vagy most, hogy itt van, már nem tetszik?

— Még hogy nem tetszik! — tört ki Andrew bácsi. — Nézd meg, milyen állapotban vagyok! Ez volt a legjobb ruhám, a legszebb mellényem!

Szentigaz, szánalmas képet mutatott: persze, ha parádéba vágta magát valaki, annál nevetségesebbé válik, amikor egy miszlikbe tört kocsiból mászik elő s utána még belepotyog valami sáros pocsétába.

— Nem állítom — tette hozzá —, hogy ez a hely nem érdemel figyelmet. Nagyon is, ha valamivel fiatalabb volnék. Az más. Talán ha akadna valaki, afféle életerős fickó, aki kipróbálja először. Esetleg egy marcona oroszánvadász. Hiszen nem mondom, volna mit kezdeni ezzel az országgal. A klímája, az igazán remek. Ilyen levegőt még életemben sem szívtam. Lehetséges, hogy nekem is jót tett volna, no persze, ha a körülmények kedvezőbbek. Ha legalább puskánk lenne!

— Fenébe a puskákkal! — szólalt meg a gazda. — Megyek, körűnézek, hol csutakóhatnám le Szamócát. Több esze van ennek, mint jópár embernek, de errű ne essék szó.

Azzal odament Szamócahoz olyan füttyögetéssel, amihez csak a lovászok értenek.

— Még mindig úgy gondolja, Andrew bácsi, hogy a puskával megölhetné az Oroszlánt? — kérdezte Digory. — Hiszen láthatta, a vasrúdra rá se hederített.

— Minden hibájával együtt — szólalt meg Andrew bácsi —, azért meg kell adni, karakán egy nő ez a Jadis, fiam. Ez mégiscsak volt valami!

Megint elkezdte dörzsölni a kezét, minden ujpperce ropogott belé, mintha egyszeriben elfelejtette volna, hogy szemtől szemben mennyire félt a boszorkánytól.

— Elvetemült gonoszság volt — mondta Polly. — Mit ártott neki az Oroszlán?

— Hűha! Hát ez meg micsoda? — kiáltott föl Digory. Előreszaladt, hogy közelebről megvizsgáljon valamit alig néhány lépésnyire. — Polly! — kiáltott vissza. — Gyere már, nézd csak!

Andrew bácsi is a kislányhoz csapódott; nem annyira kíváncsiságból, inkább mert közel akart maradni a két gyerekhez — hátha sikerül ellopnia tőlük a gyűrűket. De amint megpillantotta, mit nézeget Digory, egyszerre föltámadt az érdeklődése. Tökéletes kicsi modellje volt egy lámpaoszlopnak. Tán yardnyi magas, de egyre nyúlt és hosszával arányosan vastagodott; voltaképp úgy nőtt akár a fák.

— Ez is él! — mondta Digory. — Azaz hogy világít!

Így is volt, persze a napfény elhomályosította a lámpa csekély fényét, alig látszott, csak olyankor, ha árnyékuk épp ráesett.

— No nézd csak! — motyogta az öreg. — Sosem álmodtam efféle varázslatról! Olyan világba kerültünk, ahol minden, még a lámpaoszlop is megelevenedik és növekedni kezd. Csak azt nem értem, miféle magból hajt ki.

— Hát nem látja? — mondta Digory. — Ide esett le a rúd, a vasrúd, amit Jadis odahaza letört a lámpaoszlopról, a földbe fúródott és most megéled és kikel, mint suháng-lámpaoszlop. (De mire kimondta, már nem is volt annyira suháng; épp akkorára nőtt, mint maga a fiú.)

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Ezt nevezem! — Andrew bácsi vadul dörzsölte kezét, buzgóbban, mint valaha. — Hohó! Könnyű kinevetni a varázstudományt. Az a bolond nővérem idiótának tart. Kíváncsi vagyok, most mit szólnak majd? Fölfedeztem egy világot, ahol a holt tárgyak életre kelnek és kihajtanak. Columbus, őt emlegetik ájuldozva, Columbust! Hát mi ehhez képest Amerika? Ennek a földnek az üzleti lehetőségei nem ismernek határt. Átmozunk ide egy rakás ócskavasat, elássuk, és vadonatúj mozdonyok, csatahajók hajtanak ki belőle, amit csak akarnak! Egy fillérbe sem kerül, Angliában meg vagyonokért adhatom el őket. Milliomos leszek! Hát még ez az éghajlat! Máris húsz évet fiatalodtam. Micsoda üdülőközpontt létesíthetnék itt! Luxus-szanatóriumot, évi sok százezres haszonnal! Igaz, sajnos néhány embert be kell majd avatnom a titokba. De az a legelső, hogy ezt a vadállatot lelőjük.

— Ketterley úr is épp olyan, mint a boszorkány — mondta Polly. — Örökké csak az öldöklésen jár az esze.

Andrew bácsi oda se figyelve folytatta boldog ábrándozását:

— Aztán, ami engem illet, ki tudja, meddig eléledgelhetnék még, ha idetelepülnék. Ez pedig nem akármilyen megfontolás, ha már elhagyta valaki a hatvanat is. Meg sem lepődnék, ha egy nappal sem öregednék tovább ebben az országban. Óriási! Az örök ifjúság földje!

— Ó! — kiáltott föl Digory. — Az örök ifjúság földje! Igazán gondolja? — Mert azonnal visszaemlékezett, mit mondott Letty néni annak a hölgynek, aki a szőlővel állított be és átfutott rajta az édes reménység. — Andrew bácsi, lehetséges, hogy itt megterem valami olyasmi is, ami édesanyámat meggyógyítja?

— Mit beszélsz itt össze-vissza? Nem gyógynövény üzlet ez. De amit mondani akartam...

— Persze, Andrew bácsi fütyül az egészre, mi? — szakította félbe dühbe gurulva Digory. — Azt hittem, hátha mégiscsak érdekli egy kicsit, ha másért nem, mivel magának éppúgy a húga, ahogy nekem édesanyám. De nem baj! Így is jó. Szívesebben odaállok az Oroszlán elé, hogy megkérdejem, nem segíthet-e rajtam.

Azzal hátat fordított és faképnél hagyta. Polly várt egy pillanatig, aztán utána indult.

— Hé! Megállj! Gyertek vissza! Ez a fiú megveszett! — sopánkodott Andrew bácsi.

Majd óvatosan, tisztes távolból követte őket, mert nem kockáztatta, hogy túl messzire kerüljön a gyerekektől, de azt sem, hogy túl közel az Oroszlánhoz.

Néhány perc alatt Digory elérte az erdő szélét s ott megállt. Az Oroszlán még egyre énekelt. Ám most a dallam megint megváltozott. Inkább emlékeztetett arra, amit mi harmonikusnak neveznénk, bár egyben szilajabbul is zengett. Föllüktető ütemeinek hallatán az ember nekilódult volna rohanni, szökellve ficánkolni. Arra készített, hogy teli tüdőből belékiálts a messzeségbe. Vagy arra, hogy nekironts az első eléd kerülő embernek és lélegzetfogytig a szívedre öleld. Digory arca átforrósodott és kipirult. Még Andrew bácsi sem maradt érzéketlen ezekre a hangokra. Digory hallotta, amint nekibuzdulva morfondíroz:

— Pokolian szilaj természete van. De azt meg kell adni, hogy káprázatosan szép ez a nő, káprázatosan szép!

Bármilyen elsőprőn hatott is a dallam a két gyerekre, szinte eltörpült amellet, amit a tájból kiváltott.

Képzeld el egy tágas, füvellő mezőt, amely úgy forr, zúborog, akár a víz a fazékban. Mert valóban ez a leghűbb meghatározása annak, ami most végbement. Szerteszét hullámzó kisebb-nagyobb púpok ütköztek ki a földből. Némelyik, akár a vakondtúrás, mások taligányira duzzadtak, kettő meg épp kunyhó méretűre. Ezek a halmok megmozdultak s addig dagadtak, míg szét nem repedtek, s a fölfakadó talajon valamennyi földkupacból egy-egy állat bújt ki. A vakond éppúgy, mint ahogy odahaza megszoktuk. A kutyák, mihelyt fejüket kidugták, már ugattak és viaskodva túrták elő magukat, mint nálunk a szűk gödörből, amit a sövény alatt kapartak. Legfurábban a szarvasok kerültek napvilágra, mert az agancsuk sokkal előbb jelent meg, mint ők maguk. Digory először fáknak vélte őket. A békák egytől egyig a folyó közelében bukkantak ki, menten belé is ugrottak, fürge csobbanással és élénk brekegéssel. A párducok, leopárdok és egyéb fajtájukbeliek rögtön leültek és letisztogatták magukról a rájuk tapadt föld maradékát, majd fölkeltek és a fák törzsén kezdték élesíteni elülső karmukat. Madárrajok röppentek föl a fákról. Pillangók szárnya villant a levegőben. Méhek kezdtek szorgoskodni a frissen nyílt virágokon, mintha egy perc vesztegetni való idejük sem volna. De a nagy pillanat akkor jött el, mikor a legóriásibb domb repedt szét, akár amolyan kisebbfajta földrengéskor, s előtűnt belőle a lejtős hát, a hatalmas, bölcs fej, a négy lötyögős nadrágra emlékeztető oszlopláb — egy elefánt! És most már alig volt hallható az Oroszlán dala; túljajongta a megszámlálhatatlan káromlás, turbékolás, kukorékolás, számarordítás, nyerítés, csaholás, ugatás, bégetés, bőgés, trombitálás.

De ha Digory nem hallotta is az Oroszlánt, látni jól látta. Olyan nagy és ragyogó volt, hogy le sem vehette a szemét róla. Azonnal kitűnt, hogy az állatok egy csöppet sem félnek tőle. S épp abban a pillanatban Digory patadobogást hallott a háta mögött; egy másodperc múltán a konfláló ügetett el mellette s csatlakozott a vadállatokhoz. (A levegő szemlátomást neki is kedvérevaló volt, akárcsak Andrew bácsinak. Már nem az a szegény, öreg, kiszolgáltatott pára volt többé, mint Londonban: vígan emelte patáját s fejét büszkén fölszegte.)

És most, első ízben, az Oroszlán elhallgatott. Föl-alá lépkedett az állatok között. Időnkint odament közülük kettőhöz (mindig egyszerre kettőhöz) és orrát az övékhez érintette. Rendre megérintett kettőt valamennyi hód közül, majd kettőt a leopárdokból, a szarvasokból egy szarvasbikát meg egy ünt, a többin meg túlment. Némely állatfajtából egyet sem jelölt ki. De azok a párok, amelyekhez hozzáért, tüstént

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

otthagyták társaikat és követték őt. Végül az Oroszlán megállapodott s azok, akiket orrával illetett, széles körben egybegyűltek körülötte. A többiek, akikhez nem ment oda, elkalandoztak szanaszét. Hangjuk fokinkint elült a távolban. A kiválasztottak néma csöndben maradtak és valamennyien feszülten szögezték tekintetüket az Oroszlánra. A macskafajták farkahegye néha megrezdült, de a többiek mozdulatlanul lesték. Aznap először ült a tájon tökéletes csend, nem törte meg más, csak a rohanó víz hullámzása. Digory szíve hevesen vert; érezte, hogy rendkívüli, ünnepélyes esemény tanúja lesz. Nem feledkezett meg édesanyjáról, de nagyon is tisztában volt azzal, hogy épp az ő érdekében nem szabad megzavarnia a történendőket.

Az Oroszlán rezzentelen tekintettel meredt az állatokra, oly sugallatos komolysággal, hogy szinte már égetett a szeme. Az állatok pedig valamiképp mintha fokozatosan megváltoznának. A kisebbek — a nyulak, vakondok és hasonlók — jóval megnőttek. Az igen nagyok — ez az elefántokon mutatkozott legkirívóbban — valamelyest megsugorodtak. Javarészüik rögtön a hátsó lábára ült. A legtöbb féloldalt hajtotta fejét, mintha kettőzött buzgalommal próbálná megérteni a mindjárt fölhangzó szavakat. Az Oroszlán kinyitotta száját, most azonban egyetlen hang sem jött ki rajta; hosszú, forró lehellet tört elő torkából; s ettől az állatok valamennyien hajladozni kezdtek, mint mikor a szél keresztülfut a fák során. Messze magasból, a kéklő ég fátyla mögül, mely most elfödte őket, a csillagok újra énekelni kezdtek: tiszta, hideg, komoly zene szólalt meg. Ekkor hirtelen gyors villámlás lobbant föl, mint a tűzcsóva (de senkit sem égetett meg), talán az égből, talán magából az Oroszlánból. A gyerekekben minden csöpp vér felpezsdült, s eddig sosem hallott mélységes mély, hatalmas hang szólalt meg:

— Narnia, Narnia, Narnia, ébredj! Szólalj meg! Esmélj! Szeress! Keljetek lábra, fák! Szólaljatok meg, állatok! Szenteltesetek meg, vizek!

10. fejezet

Az első tréfa és más egyebek

Kétségkívül az Oroszlán hangja volt az. A gyerekek már jó ideje megéreztek, hogy tud beszélni; mégis, szívderítő s egyben megrendítő élmény volt, mikor valóban megszólalt.

A fák közül mesebeli lények illantak elő, erdei istenek és istennők; s velük együtt faunok, szatírok és törpék. A folyóból kiemelkedett a folyamisten lányával, a najádokkal. S mindezek és valamennyi madár, ki-ki a maga módján, mély vagy magas, vékony vagy dörögő hangján válaszolta:

— Köszöntünk, Aslan! Halljuk szavad és engedelmeskedünk. Fölbredtünk. Szeretünk. Esmélünk. Beszélünk. Értelemmel élünk.

— De kérem, legyen elnéző, hiszen még alig tudunk valamit — hangzott egy orrból feltörő horkantás.

A gyerekek kicsit meg is ijedtek tőle, mert a derék konflisló szólalt meg.

— Jó öreg Szamóca — mondta meglepődve Polly. — Úgy örülök, hogy őt is a beszélő állatok közé választották!

És a gazda, aki a gyerekek mellett áldogált, fölkiáltott:

— Nem hiszek a fülemnek! Deiszen mindig mondtam én, ennek a lónak annyi esze van, hogy csak!

— Teremtényeim, átadlak benneteket magatoknak — mondta Aslan erős, biztató hangon. — Mindörökre nektek adom Narnia országát. Nektek adom a fákat és gyümölcsöket, nektek a folyókat. Nektek adom a csillagokat és nektek adom magamat. A néma állatok, akiket nem választottam ki, ők is a tiétek. Bánjatok velük gyöngéden, óvjátok, szeressétek őket, de ne vegyétek át szokásaikat, mert akkor ti sem maradtok többé beszélő állatok. Bár közülük emeltelek ki benneteket, de nincs visszaút hozzájuk. Ezt ne feledjétek.

— Úgy lesz, Aslan, úgy lesz! — felelték a kiválasztottak.

De egy csörfös csóka nagy hangon hozzátette:

— Attól ugyan ne félj!

Ám mivel addigra elcsitult a lárma, szavai élesen hallatszottak a hirtelen csöndben. Tán ti is észrevettétek már, milyen csúf dolog az ilyesmi, túlkiabálni az egész társaságot. A csóka zavarában menten behúzta fejét szárnya alá, mint aki aludni készül. A többiek valamennyien furán fölzajdultak, azaz a maguk módján nevetésben törtek ki; ilyesmit sem hallott még senki a mi világunkban. S mikor megpróbálták elfojtani a kacagást, Aslan megszólalt:

— Nevessetek csak bátran. Hiszen nem vagytok többé némák és tudatlanok, mért komolykodnátok örökösen. A tréfa meg az igazság kimondása is velejár a beszéddel.

Így valamennyien átadták magukat az egészséges nevetésnek. S a kirobbanó vidámságtól a csóka nekimerészkedett, felröppent Szamóca fejére, épp a két füle közé, s szárnyával csapkodva így szólt:

— Aslan! Aslan! Én voltam az első tréfacsináló? Most már mindenki tudni fogja, hogy én voltam az?

— Nem, barátocskám — felelte az Oroszlán. — Nem te csináltad, hanem te magad voltál az.

Erre mindnyájan még jobban nevettek; de a csóka nem vette magára és velük nevetett még vígabban, míg csak el nem vesztette egyensúlyát és le nem pottyant. Szerencsére még jókor rájött, hogy szárnya is van (hiszen még nem szokta meg), hát használta, mielőtt megütötte volna magát a földön.

— Most hát — jelentette ki Aslan —, kikiáltottuk Narniát. S első dolgunk legyen, hogy biztonságáról gondoskodjunk. Néhányatokat meghívok a tanácsba. Jöjj ide hozzám, te fő törpe, és te, folyamisten, meg te, tölgy, és te is, hím bagoly, meg a két holló, és te elefántbika. Tanácskozást kell tartanunk. Mivel, bár még öt órát sem ért meg ez a világ, máris betette lábát a gonoszság.

A meghívottak, amint nevüket meghallották, előléptek, az Oroszlán pedig elindult velük kelet felé. A többiek élénk csevegésbe merültek, ilyesformán:

— Mit is mondott? Mi tette be a lábát a világba?

— Valami... mohosság.

— Mi az a mohosság?

— Nem azt monda, hogy mohosság, hanem hogy homokzsák.

— Jó, de az micsoda?

— Ide hallgass! — fordult Digory Pollyhoz. — Nekem utána kell mennem Aslan, vagyis az Oroszlán után. Beszélnem kell vele.

— Gondolod, hogy lehet? — vélte Polly. — Én nem mernék.

— Nekem muszáj — mondta Digory —, édesanyám érdekében. Ha valaki, hát Ő az, aki adhatna olyan szert, ami megmentené.

— Én majd veled megyek — szólalt meg a gazda. — Nagyon a kedvemre való ez az Aslan. Attul meg nem tartok, hogy ez a többi állat nekünk esne. Meg az öreg Szamócióval is vóna pár szavam.

Így mind a hárman bátran nekivágtak — már olyan bátran, ahogyan csak tellett tőlük — az állatok csoportja felé. Azok annyira belefeledkeztek a trécelésbe és barátkozásba, hogy tudomást sem vettek a három emberről. Míg csak közelükbe nem értek. Még Andrew bácsit sem hallották, aki ott álldogált gombos cipőjében reszketve, kissé távolabb és egyre kiáltozott (bár nem épp torkaszakadtából):

— Digory! Gyere vissza! Gyere vissza azonnal, ha szólok! Megtiltom, hogy egy lépéssel is továbbmenj!

Mikor végre beértek az állatok sűrűjébe, azok elhallgattak és csak bámultak rájuk.

— Hát ezek — jutott szóhoz végül a hím hód —, ezek meg kicsodák?

— Kérem... — kezdte elfulladt hangon Digory, de a nyúl közbevágott:

— Ezek olyan óriás salátafélék, azt hiszem.

— Ugyan, dehogyis, becsületszavamra mondom — válaszolta sietősen Polly —, egyáltalán nem vagyunk a fogatokra valók!

— No tessék! — mondta a vakond. — Hiszen beszélnek. Ki hallott már beszélő salátáról?

— Lehet, hogy ők a második tréfa — találgatta a csóka.

A párdúc épp az arcát mosta, s most egy pillanatra fölfüggesztette a tisztálkodást:

— Nohát, ha ez tréfa akar lenni, akkor tizedolyan jó sincs, mint az első volt. Én bizony semmi mulatságosat nem találok benne. — Nagyot ásított és rendületlenül tovább sikálta a képét.

— Jaj, kérem — fohászzkodott neki újra Digory —, olyan sietségben vagyok. Az Oroszlánnal kell beszélnem.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

A gazda egész idő alatt azon volt, hogy elkapja Szamóca tekintetét. Végre sikerült neki.

— No, Szamóca, öreg pajtás. Te csak ösmersz! Most meg teszed magad, mintha sose láttál vóna!

— Hát ez a fura micsoda meg mit magyaráz a lónak? — álmélkodtak többen is.

— Bizony — szólalt meg nehézkesen Szamóca —, azt én sem értem pontosan. Azt hiszem, a legtöbben még nem igen értjük ezt az egészet itt. De annyi minden kavarog a fejemben. Láthattam én ezt a micsodát valamikor. Olyan érzésem van, hogy valahol másutt élhettem... vagy én voltam más... azelőtt, hogy Aslan fölébresztett bennünket egy pár perce. Csak összezavarodik, mintha álmodtam volna. De ott is voltak ilyenfélék, mint ez a három.

— Micsoda? — méltatlankodott a gazda. — Még hogy nem ösmersz engem? Engem, aki hordtam eléd a finom, meleg kását esténként, mikor lógattad a fejed? Engem, aki a tulajdon két kezemmel csutakótalak le? Engem, aki sose feledkeztem meg, hogy rád borítsam a pokrócot, mikor kinn állingátál a hidegben? No hiszen, ezt se gondolám vóna rólad, Szamóca.

— Kezd előjönni valami — mondta gondolataiba veszve a ló. — Igen, várjunk csak, mindjárt, mindjárt... Persze, azt a rettentő fekete hogyishívjákat kötötted mögém mindig, aztán csapkodtál, hogy loholjak, és akármilyen messzire futottam, az a fekete hogyishívják ott zörömbölt, csikorgóit a nyomomban.

— Muszáj vót megkeresni a mindennapit — felelte a gazda. — A tiédet is meg a magamét is. És ha nem akad munka meg ustor, akkó aztán se istálló, se széna, se meleg kása, se zab. Mer megkaptad ám a zabadagodat is, ha csak tellett rá, ezt biz' isten nem tagadhatod!

— Zabot? — ismételte a ló és már hegyezte is a fülét. — Az ám, arra emlékszem! Úgy van! Folyton többre emlékszem, ahogy mondod. Te mindig ott fönn ültél valahol hátul, nekem meg elől kellett trappolnorn örökké, cipelnem téged meg azt a nehéz feketét. Azt tudom, hogy csak dolgoztam és dolgoztam.

— Hát nyáron bizony úgy vót — ismerte el a kocsis. — Neked jutott a forróság, nekem az árnyékos bak. Hanem télen, öreg pajtás, télen te jól átmelegedtél futtodbán, én meg dideregtem a bakon, a két lábom, akár a jég, az orrom majd leharapta a szél, az ujjaim úgy belegémberedek, alig bírták megtartani a gyeplőt.

— Kemény, kegyetlen ország volt az — mondta Szamóca. — Fű sehol egy szál se. Mindenütt csak kő és kő.

— Szentigaz, pajtás, szentigaz! — sóhajtott a gazda. — Cudar egy világ vót. Elmondtam elégszer, azok a burkolókövek nem lónak vannak kitalálva. Én se szerettem jobban ükét, mint te. Hiába, falusi ló vótál világéletedbe, én meg falusi ember. Énekkarba is danoltam, úgy ám, míg odalent éltem vidéken. Csakhogy ott meg nem vót miből megélni.

— Jaj, szabad lesz, szabad lesz? — szólalt meg Digory. — Átengednének? Az Oroszlán egyre messzebb jár. És olyan rettentően szeretnék beszélni vele.

— Nézd csak, Szamóca — mondta a gazda. — Ez az ifiúr forgat valamit a fejibe, amirül igen szeretne beszélni az Oroszlánnal, tudod, akit ti Aslannak hívtok. Ugyi főkapnád, hogy meglovagoljon (még meg is köszönné szépen), oszt elügetnél vele, hogy odavigyed hozzá. Mi ketten meg a kislyánnyal utánatok gyaloglunk.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Lovagolni szeretne? — kérdezte Szamóca. — Ó, emlékszem már! Azt jelenti, hogy fölüljön a hátamra. Emlékszem, volt egy pöttöm kis kétlábú, rég valamikor, az szokott így a hátamon ülni. Volt nála mindig egy pár darab kicsi, kemény szögletes, fehér micsoda, amit nekem adott. Jaj, be finom volt, édesebb még a fúnél is.

— Aha, kockacukor — csapott a homlokára a gazda.

— Kérlek, Szamóca — fordult hozzá Digory —, engeddd meg, hogy a hátadra üljek és vigyél el Aslanhoz!

— Jó, nem bánom — felelte a ló. — Akár máskor is. Ugorj föl rám.

— Derék, öreg Szamóca — mondta a gazda. — No, rajta ifiúr, hadd emeljem föl.

Digory már fönn is volt Szamóca hátán, otthonos kényelemben, hiszen hozzászokott korábban, hogy szőrén ülje meg a saját póniját.

— No, gyí-te, Szamóca — biztatta.

— Nincs nálad véletlenül egy-kettő abból a finom fehérből? — kérdezte a ló.

— Nincs. Sajnálom, egy darabka sincs.

— Ha nincs, hát nincs — felelte Szamóca és elindult.

Ebben a szempillantásban egy megtermett bulldog, amelyik már egy ideje körülöttük szimatolt és leste őket, megszólalt:

— Nézzétek csak! Nincs egy másik ebből a fura fajtából ott távolabb, a folyónál, a fák alatt?

Erre valamennyi állat odafordult és megpillantották Andrew bácsit, amint szinte mozdulatlanul állt a rododendronok mögött, bízva benne, hogy észrevétlen marad.

— Gyerünk! — szólt egyszerre több hang. — Nézzük csak meg.

Így, míg Szamóca szaporán ügetett Digoryval egyik irányban (Polly és a gazda gyalog követte őket), az állatok csaknem mind Andrew bácsi felé rohantak bömbölve, ugatva, morogva izgatott érdeklődéssel.

Most egy kissé vissza kell kanyarodnunk, hogy megértsük, hogyan látta Andrew bácsi a maga szemszögéből ezt a jelenetet. Tökéletesen más hatással volt rá, mint a gazdára és a gyerekekre. Mert amit látunk és hallunk, az jórészt azon múlik, hol áll a szemlélő: s nem csekély mértékben azon is, milyen ember az illető.

Mikor az állatok előbukkantak a semmiből, Andrew bácsi egyre mélyebben és mélyebben behúzódott a bozótosba. Persze nagyon élesen figyelte minden mozdulatukat; de igazában nem az érdekelte, mit csinálnak, csupán az, nem készülnek-e őt megrohanni. Akárcsak a boszorkány, ő is roppant gyakorlatias természetű volt. Egyszerűen észre sem vette, hogy Aslan kiválaszt egy párt valamennyi állatfajtából. Csak azt látta, vagy vélte látni, hogy egy sereg veszedelmes vadállat kószál szanaszét. És nem győzött álmélni rajta, mért nem menekül el a többi állat a hatalmas Oroszlántól. Mikor aztán eljött a nagy pillanat, és az állatok megszólaltak, Andrew bácsi kíváncsisága már ki is kapcsolta; érdekesebb dolog kötötte le. Amint az Oroszlán belefogott énekébe, már jóval előbb, a teljes sötétség idején, egyszerűen tudomásul vette, hogy amit hall, valami ének. És a dallama sehogy sem tetszett neki. Olyan gondolatokat és érzéseket ébresztett benne, amelyeket elutasított magától. Majd mikor a nap már fölkel, látta, hogy az énekes egy oroszlán („csak egy oroszlán” gondolta ő), s mindent elkövetett, hogy elhitesse magával: nem is volt az énekszó, nem is lehetett. Legfőljebb ordítás, amelyet az oroszlán hallat odahaza az

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

állatkertben. „Persze, hogy nem énekelhetett — erősítette —, képzelődtem. Ebben a zűrzavarban elvesztettem az idegeimet. Ugyan, ki hallott már olyat, hogy egy oroszán énekeljen?” És minél hosszabban és minél szebben énekelt az Oroszlán, Andrew bácsi annál makacsabban győzködte magát, hogy amit hall, semmi más, csak ordítás. Nos, a baj csupán az, hogy ha erőnek erejével ostobábbnak tesszük magunkat, mint amilyenek vagyunk, az igen gyakran sikerül is. Andrew bácsinak sikerült. Hamarosan valóban mást sem hallott Aslan énekéből, mint amit akart: ordítást.

S ahogy végül Aslan beszélni kezdett és kimondta: „Narnia ébredj!”, ő ebből egy fia szót sem értett: csak mordulást. S az állatok válaszszavaiból csak ugatást, dörögést, csaholást és üvöltést. S amint kitört köztük a nevetés — hát képzelhetitek! Ez rosszabb volt számára mindannál, amit eddig tapasztalt. Ennél rettenetesebb, vérszomjasabb lármában, mint amit az éhes és fölhevült vadállatok csaptak, még soha életében nem volt része. És ezután, végső rémületére azt kellett látnia, hogy a másik három emberi lény kísétál a fák közül és elindul a állatok felé.

„A bolondjai! — mondta magában. — Most ezek a bestiák a gyerekekkel együtt a gyűrűket is fölfalják, és soha az életben nem jutok haza innét. Micsoda önző kis kölyök ez a Digory! És a többi épp olyan. Ha mindenáron el akarják dobni maguktól az életet, az az ő bajuk. De velem mi lesz? Érdekl is az őket! Rám senki se gondol.”

Végül, mikor már az állatok egész raja közeledett rohanást felé, megfordult és futva futott, hogy mentse az irháját. És most aztán bebizonyosodott, hogy ennek a fiatal világnak a levegője valóban csodát művelt az öregúrral. Londonban bizony túlkorosnak érezte volna magát a rohanáshoz: itt olyan sebességgel száguldott, hogy kétségtelenül megnyerte volna bármelyik angol középiskola százyardos síkfutási versenyét. Látványosan lobogott utána a két frakkszárny. De persze sokat az sem segített. A nyomába eredt állatok közt jócskán akadtak szélvészgyors vágtaók; s most életükben először élvezhették ki vadonatúj izmaik sebességét.

— Utána! Utána! — rikoltozták. — Hátha ez az a „mohosság”! Hajrá! Halihó! Kapd el! Kerítsd be! Ne

ereszd! Hurrá!

Pillanatok alatt néhányan már le is hagyták. Szemből vonalba fejlődtek és elvágta az útját. Mások a sarkában. Amerre csak nézett, rémképek űzték. Hatalmas jávorszarvas-agancsok fenyegették, majd egy óriási elefántfej toronylott föléje. Szigorú képű medvék dörögtek és vaddisznóröfögés riasztotta hátulról. Hideg tekintetű — s ahogy ő

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

vélte — gúnyos képű leopárdok és párducok villogtatták rá szemüket, farkuk nyugtalanul lengett. S ami legszonyatosabban szíven ütötte: az a sok rá tátogó száj. Az állatok igazában az üldözés utáni lihegéstől nyitották ijesztő nagyra szájukat s nem azért, hogy fölfalják.

Andrew bácsi minden tagjában reszketve alig állt a lábán. Sosem szerette az állatokat, mindig is inkább tartott tőlük; s persze a kegyetlen kísérletek, melyeket éveken át végbevitt rajtuk, nem is válthatott ki belőle mást, mint növekvő gyűlöletet és félelmet.

— Mármost, uram — szólalt meg hivatalos komolysággal a bulldog — , tisztázzuk, mi maga voltaképp? Állat, növény vagy ásvány?

Igazában ezt mondta, de Andrew bácsi csak annyit hallott belőle, hogy „grrr... arrr... hau!”

11. fejezet

Előbb Andrew bácsi kerül bajba, majd Digory

Az állatok igen ostobák lehetnek, vélhetnéd, ha első látásra nem jöttek rá, hogy Andrew bácsi ugyanabból a fajtából való, mint a két gyerek és a gazda. De ne felejtse el, hogy az állatoknak a ruházatról fogalmuk sem volt.

Számukra magától értődött, hogy Polly szoknyája, Digory norfolki szabású öltönye, a gazda keménykalapja éppúgy a testükhöz nőtt, akár csak hozzájuk a tagjaik, szőrbundájuk vagy tollazatuk. Még azt sem tudták volna, hogy ezek mindhárman egyazon fajtából eredtek, ha nem beszéltek volna velük, és nem látják, hogy Szamóca véleménye is ez. Azonkívül Andrew bácsi jóval nyugábbra nőtt, mint a gyerekek, de cingár alakja szinte elenyészik a gazdáé mellett. Öltözéke talpig fekete, mellényét kivéve (bár mostanra az sem maradt patyolat fehér), boglyas, sötét üstöké (az meg elvadult gubancá kócolódott). Mindez érthető zavarba ejtette őket, hiszen oly élesen különbözött a másik három emberi lénytől. Tetejében, ami a legrosszabb, észlelték, hogy beszélni sem tud. Legföljebb megpróbálkozott vele a szerencsétlen.

Mikor a bulldog megszólította (azaz, ahogyan ő maga képzelte: előbb rávicsorgott, majd fölmordult), Andrew bácsi felé nyújtotta reszkető kezét s elhebegte:

— Jó kis kutyuska csak nem bántja a szegény öregembert!

A hiba ott volt, hogy az állatok semmivel sem értették őt jobban, mint Andrew bácsi őket. Az állatok nem szavakat hallottak, csupán szétfolyó motyogást. Tán így is volt rendjén, mivel én bizony olyan kutyát nem ismertem — még ha narniai beszélő kutya volt is —, amelyik örült volna, ha jó kis kutyusnak tisztelik; mint ahogy mi sem örülnénk, ha „kisemberkémnek” szólítanának. Andrew bácsi erre ájultan esett össze.

— Nesztek! — mondta a varacskos disznó. — Hát nem megmondtam, hogy közönséges fa! Rögtön láttam. (Megjegyzendő, hogy soha egyikük sem látott ilyesmit, se ájulást, se összeesést.)

A bulldog körülszimatolta Andrew bácsit, aztán fölkapta fejét és azt mondta:

— Ez valami állat. Csakis az lehet. Valószínűleg ugyanaz a fajta, mint a másik három.

— Én nem úgy látom — válaszolta az egyik medve. — Nincs olyan állat, amelyik csak úgy összedűl! Magunkról tudhatjuk. Mi megállunk a lábunkon. Így ni!

Azzal két lábra emelkedett, tett egy lépést hátrafelé, megbotlott egy alsó ágba és hanyattesett.

— A harmadik tréfa, a harmadik tréfa! — kiáltozott boldog izgalomban a csóka.

— Én csak amondó vagyok, hogy fa ez bizony — erősítette a varacskos.

— Hát, ha csakugyan fa — szólta a másik medve —, akkor tán méhek is laknak benne.

— Szó sincs róla, hogy fa — tagadta a borz. — Megfigyeltem: próbált is beszélni, mielőtt fölbukott.

— Az csak a szél zörgése volt az ágak között.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Csak nem arra akarsz kilyukadni, hogy beszélő állatnak nézed! — magyarázta a csóka a borznak. — Hiszen egy szót sem bírt kinyögni.

— És mégis, hátha — vélte az elefánt (persze, a nőtény, mert a férjét, mint említettem, Aslan magával vitte).

— Hátha mégis valamiféle állat. Nem lehet ez a fehéres folt itt ezen a végén, az arca? És ezek a lyukak itt, a két szeme meg a szája? Orra persze nincs. De hát... hm... muszáj olyan kicsinyesnek lenni? Közülünk is csak igen kevés hord olyasmit, amit igazán orrnak nevezhetnénk — és megbocsátható büszkeséggel sandított végig tekintélyes ormányán.

— Ez ellen a megállapítás ellen élesen tiltakozom! — szólt a bulldog.

— Az elefántnak van igaza — jelentette ki a tapír.

— Mondok valamit! — vágta ki fölragyogva a számár. — És ha olyan állat, amelyik nem tud beszélni, csak azt hiszi, hogy tud?

— Nem állíthatnánk talpra? — töprengett az elefánt.

Azzal gyöngéden fölemelte ormányával Andrew bácsi roskatag alakját és letette: elég szerencsétlenül, fejjel lefelé, úgyhogy két arany félfontos, három félkoronás meg egy hatpennys kipotyogott a zsebéből. De nem használt. Andrew bácsi megint csak ájultan esett össze.

— No tessék! — kiáltotta több hang. — Szó sincs róla, hogy állat. Nem is eleven lény.

— Én meg állítom, hogy az! — vitatkozott a bulldog. — Szagoljátok meg magatok.

— Nem minden a szaglás! — mondta az elefánt.

— Miért? — így a bulldog. — Ha már az orromban sem bízhatom, akkor minek higgyek?

— Hát a józan eszednek — mondta nyugodtan az elefánt.

— A legélesebben visszautasítom ezt a megjegyzést — ismételte a bulldog.

— Nos, akkor is tennünk kell valamit — folytatta az elefánt. — Mert lehet, hogy ez az a bizonyos „homokzsák”, akkor pedig meg kell mutatnunk Aslannak. Mi a véleménye a többségnek? Állat ez, vagy valamilyen fa?

— Fa! Fa! — harsogta tucatnyi hang.

— Helyes — mondta az elefánt. — Ha egyszer fa, akkor el kell ültetni. Ássunk gödröt neki.

A két vakond a dolognak ezt a részét hamarosan elintézte. Arról persze némi vita támadt, melyik végével helyezték el a gödörben Andrew bácsit, és csak kis híján menekült meg tőle, hogy fejjel lefelé nyomják a földbe. Néhányan úgy vélekedtek, hogy a lábai azok ágak kell legyenek, s a sűrű szürke gubanc (a fejét értették rajta) bizonyára a gyökérszeme. De mások azt bizonygatták, hogy az elágazó vége a sárosabbik, akárcsak a fának, így végül is álló helyzetben ültették el. Mire ledöngölték körülötte a földet, épp a térdéig ért.

— Rettentő hervadtnak látszik — mondta a számár.

— Hát persze, egy kis locsolás kellene neki — vélte az elefánt. — Ha megjegyezhetném, bár a jelenlévők közül senkit sem akarnék megbántani vele, efféle munkára netán az én orrom volna a legalkalmasabb...

— Ezt a megjegyzést részemről határozottan elutasítom — szakította félbe a bulldog.

Ám az elefánt rendíthetetlen nyugalommal leballagott a folyóhoz, ormányát teleszívta és visszatért, hogy gondjába vegye Andrew bácsit. A derék állat addig folytatta az öntözést, gallonszámra zúdítva rá a

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

vizet, míg csak frakkszárnyaiból nem dőlt a bő áradat, mintha teljes öltözékben fürdött volna. Végül eszméletre tért önkívületéből. Micsoda ébredés volt! Ám hagyjuk magára, vessen csak számot gonosztetteivel (ha egyáltalán elvárható tőle ilyesmi), s térjünk vissza a fontosabb dolgokhoz.

Szamóca, hátán Digoryval, tovább ügetett, míg a vitázók hangja lassan elhalt, s ők Aslant és választott tanácsosainak kis csoportját meg nem közelítették. Digory tudta, hogy ezt a komoly összejövetelt semmiképp sem szakíthatja meg, de szükség sem volt rá. Aslan egyetlen szavára az elefántbika, a hollók s mind a többiek félrehúzódtak. Digory lecsusszant a lóról és szemtől szemben találta magát Aslannal. És az Oroszlán hatalmasabb, szebb, ragyogóbb és félelmetesebb volt, mint képzelte. Nem is mert belenézni óriási szemébe.

— Kérem szépen... Oroszlán... Aslan... Aslan úr... — próbálgatta a megszólítást Digory —, tudna nekem... kérném... adni valami varázsos gyümölcsöt ebből az országból, ami meggyógyítaná az édesanyámat?

Kétségbeesetten reménykedett benne, hogy az Oroszlán azt feleli: „Igen”, és iszonyatosan félt tőle, hogy a válasz az lesz: „Nem”. De megzavarodott, mikor egyik sem hangzott el.

— Ez az a fiú — szólta Aslan, de nem Digoryra, hanem tanácsosaira nézett. — Ez a fiú tette.

„Ó, Istenem — villant át Digoryn —, mit tettem én?”

— Ádám fia — mondta az Oroszlán. — Itt lappang egy gonosz boszorkány új országomban, Narniában. Mondd el ezeknek a derék állatoknak, hogyan került ide.

Digory agyában vagy egy tucatnyi gondolat lobbant föl hirtelen, mit is felelhetne, de józan esze mindet kioltotta, hogy csakis a színgigazat mondja.

— Én hoztam ide, Aslan — válaszolta halkán.

— És mi volt a célod vele?

— El akartam vinni a mi világunkból, vissza az övébe. Azt hittem, odaviszem, mert ott a helye.

— Hogyan került a ti világotokba, Ádám fia?

— Va... varázslattal.

Az Oroszlán nem szólt egy szót sem, és Digory tudta, hogy még vár tőle valamit.

— A nagybátyám volt az, Aslan — folytatta. — Ő küldött el bennünket a magunk világából, varázsgyűrűkkel. Azazhogy nekem mennem kellett, mert először Pollyt küldte el, és azután találkoztunk a boszorkánnyal egy helyen, amit Charnnak neveznek, és ő ránk akaszkodott, mikor...

— És ti csak úgy találkoztatok a boszorkánnyal? — kérdezte Aslan fojtott hangon, de fenyegető mordulással.

— Fölébredt — felelte kínjában Digory. Majd holtsápadtra vált. — Azazhogy én ébresztettem föl. Mert mindenáron meg akartam tudni, mi történik, ha megütöm a harangot. Polly nem akarta. Ő nem hibás benne. Én... én voltam az, aki lefogtam Pollyt. Tudom, hogy nem lett volna szabad. Azt hiszem, egy kicsit elkábított az az írás, a harang alatt.

— Valóban elkábított?

— Nem — mondta Digory. — Most már tudom, hogy nem. Azt csak úgy megjátszottam.

Hosszú szünet állt be. És Digory fejében egész idő alatt ez járt: „Mindent elrontottam. Most már semmi remény, hogy segíthetek édesanyámon.”

Mikor az Oroszlán végre újból megszólalt, már nem Digoryhoz intézte szavait.

— Látjátok, barátaim — mondta —, még hét órát sem ért ez az új, tiszta világ, amelyet nektek adtam és már belopódzott ide a gonosz ereje; Ádám fia ébresztette föl és hozta ide.

Az állatok — még Szamóca is — mind Digoryra fordították tekintetüket, ő pedig azt kívánta, bár nyílna meg alatta és nyelné el a föld.

— De ne búsuljatok — folytatta Aslan, még mindig az állatoknak szánva szavait. — Ami szerencsétlenség csak eljön, ettől a gonosz hatalomtól ered. Ám az még valahol a messzi időben rejlik, s én gondoskodom róla, hogy a legrosszabb rám hulljon belőle. Addig viszont teremtsünk olyan rendet, hogy még sok századon át legyen Narnia derűs, boldog ország. S amiképpen Ádám fajtája hozta ránk a bajt, úgy ők segítenek majd, hogy meggyógyíthassuk. Jöjjetek közelebb, ti ketten.

Ezek az utolsó szavak Pollyt s a gazdát szólították, akik most értek oda. Polly szájátva bámult Aslanra s görcsösen szorongatta a gazda kezét. Az is az Oroszlánra pillantott és levette kalapját, pedig anélkül még senki sem látta eddig. Mikor lekerült a fejéről, fiatalosabbnak és jóképűbbnek látszott, s inkább vidéki embernek, mint londoni konfliskocsisnak.

— Fiam — nézett rá Aslan. — Már régóta ismerlek. Hát te ismersz-e engem?

— Hát, nemigen, uram — felelte a gazda. — Legalábbis nem úgy, amire aszongyák, hogy ösmerünk valakit. De valahogy úgy érzem, ha meg nem sértem vele, mintha már találkoztunk volna.

— Jól van — mondta az Oroszlán. — Jobban ismersz, mintsem gondolnád, és még jobban megismersz majd. Mondd csak, hogy tetszik neked ez az ország?

— Tisztességes helynek látszik.

— Volna kedved mindig itt élni?

— Hát, tudja, uram, házasember vagyok — felelte a gazda. — Oszta ha az asszony is itt volna, egyikőnk se nagyon áhítozna London után, úgy vélem. Iszen falusi népek vagyunk mink.

Aslan fölvetette bozontos fejét, száját kitátotta s egyetlen hosszú hangot hallatott; nem volt az nagyon éles, de roppant erő érződött benne. Pollynak majd kiugrott helyéből a szíve, úgy megdobbant. Tévedhetetlenül megsejtette, hogy ez a hívás, és aki csak meghallja, az követni akarja, sőt, képes is lesz rá, hogy kövesse, ha kell, akár világok vagy évszázadok messzeségén keresztül is. És bár egész lelkét betöltötte az ámulat, igazában meg sem lepődött, belé sem rendült, mikor egycsapásra egy kedves, nyílt arcú fiatalasszony termett elő a semmiből és ott állt mellettük. Polly azonnal tudta, ez senki más, mint a gazda felesége; a mi világunkból került ide, bonyodalmas varázsgyűrűk nélkül, villámsebesen, egyszerűn és kedvesen, ahogy egy kismadár a fészkére röppen. Nyilvánvalón nyakig lehetett a nagymosásban, mert rajta a kötény, ruhaujját könyékig föltúrte, a két keze csupa szappanhab. Ha jut rá ideje, hogy átöltözzön (legszebb kalapján

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

műcseresznyeszemek himbálóztak), rettenetesen festett volna; de így igazán helyes volt.

Persze azt hitte, álmodik. Csakis ezért nem szaladt menten oda a férjéhez, hogy megkérdezze, mi történt velük. Ám mihelyt megpillantotta az Oroszlánt, már nem is volt olyan bizonyos benne, hogy mindez álom, de Isten tudja, miért, nem is látszott nagyon ijedtnék. Aztán ügyes kis térdhajtással bókolt, mert a falusi lányok akkoriban még ismerték ezt az illemszabályt, majd odament a férjéhez, kezét a kezébe tette, s ott állt, kicsit szégyellősen körülnézve.

— Gyermekeim — szólalt meg Aslan, szemét kettejükre irányítva —, ti lesztek Narnia első királya és királynője.

A gazda szája nyitva maradt a csodálkozástól, felesége pedig nyakig pirult.

— Uralkodjatok mindezek a teremtményeken, adjatok nevet nekik, tegyetek közöttük igazságot és oltalmaztatók meg őket minden ellenségtől, aki országotokra rátör. Mert támad majd ellenség, hiszen van egy gonosz boszorkány ebben a világban.

A gazda nagyot nyelt, aztán vagy háromszor megköszöri a torkát, mire elszánta magát:

— Engedelmeivel, uram, és igen hálás köszönettel a magam meg a párom nevében is, de hát az ilyenforma eccerű ember nem termett ekkora tisztességre. Meg az oskolám sincsen meg hozzá, ugyi.

— Várj — mondta Aslan —, értesz-e a kapához, ekéhez? Meg tudod-e művelni a földet, hogy javadra fordítsd életadó erejét?

— Igen, uram, értem a módját a mezei munkának, hisz falun cseperedtem föl.

— Tudnád-e jószándékkal és igazsággal irányítani ezeket a teremtményeket, eszedben tartva, hogy nem rabszolgák ők, mint a néma állatok abban a világban, ahol te születted, hanem szólni tudó, szabad alattvalóid?

— Értem én, uram — felelte a gazda —, iparkodnék tisztességesen bánni mindegyikkel.

— És arra nevelnéd gyermekeidet és unokáidat, hogy ugyanígy járjanak el velük?

— Azon vónék, uram. Megtenném, ami kitellik tőlem: ahogyan te is, Nelli, igaz?

— És nem volnának kedvenceid, sem tulajdon gyermekeid, sem a rád bízott teremtmények között? Nem hagynád, hogy egyik a másikat megalázza vagy sanyargassa?

— Az effélét uram, ki nem állhatom, ez az igazság. Akit csak rajtaérnek ilyesmin, azt kiosztanám, ahogy jár neki! — mondta a gazda.

A beszélgetés során szava lelassult és mind megfontoltabb lett. Hanglejtése is a romlatlan falusi fiút idézte, aki egykor volt, s nem a londoni konyhanyelv hadaró élességét.

— S ha ellenség támadna az országra (mert ellenség mindig terem), és kitör a háború, első lennél-e a csatamezőn és utolsó a visszavonulásban?

— Hát uram — felelte igen lassan a gazda —, bajosan tudja azt megmondani olyan ember, aki még sohase próbálta. Meg szívesebben ki is térnék a csetepaté elől. Nem harcoltam én, hacsak az öklömmel nem, kölyökkoromban. De ha muszáj, hát igyekeznék, azazhogy remélem, igyekeznék megtenni, amit csak bírok.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Akkor hát — mondta Aslan —, akkor már meg is tetted, amit egy királynak meg kell tennie. Hamarosan megtartjuk a koronázási ünnepséget. És áldottak lesznek gyermekeid és unokáid, egyesek Narnia jövődöbeli királyai, mások Archenland királyai lesznek; ez az ország arra a Déli hegységen túl terül el. És te, kislányom — s itt Pollyhoz fordult —, légy üdvözölve! Megbocsátottad-e már ennek a fiúnak, amit a szobortermenben művelt, az elátkozott Charn kipusztult palotájában?

— Igen, Aslan, már kibékültünk — felelte Polly.

— Jól van — mondta Aslan. — Akkor hát lássuk most őt magát.

12. fejezet

Szamóca kalandja

Digory görcsösen összeszorította száját. Egyre növekvő rossz érzés fogta el. Csak abban bízott, bármi történjék is, nem fogja elbőgni magát és nem válik nevetségessé.

— Ádám fia — szólalt meg Aslan. — Kész vagy-e jóvátenni, amit az én kedves Narniám ellen, megszületése emlékezetes napján vétettél?

— Igen. Csak azt nem tudom, mit tehetnék — mondta Digory. — Az úgy volt, hogy a boszorkány elszabadult, és...

— Azt kérdeztem, kész vagy-e?

— Igen.

Digoryn egy pillanatra átcikázott a kósza ötlet, hogy azt mondja: „Kész vagyok mindenre, ha megígéri, hogy édesanyámon segít”, de tüstént fölmerre, hogy az Oroszlán nem az a valaki, akivel alkudozni lehet. S amint kiejtette száján az „Igen”-t, édesanyjára gondolt, meg arra a nagy reménykedésre, ami idehozta, s olyan hirtelen semmivé vált. Gombóc volt a torkában, szemét döntötték a könnyek, amint kiszakadt belőle:

— De kérem, nagyon kérem, nem lehetne mégis... nem tudna adni valamit, ami meggyógyítja édesanyámat?

Egészen mostanáig az Oroszlán két roppant mellső lábára és óriási karmaira mert csak nézni; hirtelen kétségbeesésében először pillantott nyíltan arcába. S amit látott, úgy meglepte, mint életében soha semmi. Mert a homoksárga arc mélyen lehajolt, egészen közel az övéhez, és — csodák csodája —, nagy, ragyogó könnycseppek fénylettek az Oroszlán szemében. Olyan nagyok, hogy az övéivel összehasonlítva Digory egy pillanatra úgy érezte, mintha édesanyjáért az Oroszlán még nála is jobban bánkódna.

— Fiam, kedves fiam — mondta Aslan. — Tudom. Tudom, milyen nagy a te szomorúságod. Itt ezen a földön nem tudja ezt más, csak te meg én. Legyünk jók egymáshoz. De énnekem évszázadokban kell gondoskodnom Narnia sorsáról. A boszorkány, akit te hoztál ide közénk, újra visszatér majd Narniába. De még nem jött el az ideje. Az a kívánságom, hogy ültessünk el egy fát Narniában, amelyhez közelíteni sem mer majd, és ez a fa sok-sok éven át megoltalmazza az országot tőle. Így Narniának hosszú, napfényes reggele lesz, mielőtt felhők borítanak el egét. Neked kell elhoznod azt a magot, amelyből ez a fa fölsarjad.

— Igen, uram — mondta Digory. Sejtelve sem volt, hogyan viszi majd végbe, de teljes bizonyossággal érezte, hogy képes lesz rá. Az Oroszlán mély lélegzetet vett, még lejjebb hajtotta fejét és megcsókolta a fiú homlokát.

Digoryt egyszerre új erő és bátorság árasztotta el.

— Kedves fiam — szólt az Oroszlán. — Most elmondom, mit kell tenned. Fordulj nyugat felé és mondd el, mit láatsz.

— Rettenetesen nagy hegyeket, Aslan — felelte. — Látom a folyót, amint vízesésben zúdul le a sziklákról. A sziklákon túl égbe törő, zöld erdők borította magaslatok. Azok mögött még magasabb hegylancok, már majdnem feketék. Aztán messze, igen messze óriási, havas

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

csúcsok, egymásra tornyosulva — mint az Alpok képein. S mögöttük már semmi más, csak az égbolt.

— Jól láttad — mondta az Oroszlán. — Nos, Narnia földje ott ér véget, ahol a vizesés leszakad, és ha fölhágtál a sziklás csúcsokra, a határon túl már a Nyugati Vadonba lépsz be. Azokon a hegyeken átkelve addig haladj tovább, míg rá nem lepsz a zöldellő völgyre, közepén egy kék tóval, de csupa jeges hegycsúcs fogja körül. A tó túloldalán meredek, zöld magaslat. És ennek a tetején a kert. Hát ennek a kertnek a közepében áll az a fa. Szakíts le arról a fáról egy almát és azt hozd el nekem.

— Igen, uram — mondta újra Digory. Halvány elképzelése sem volt, hogyan kapaszkodik majd föl azokra a sziklákra, hogyan találja meg útját a hegyek között, de be nem vallotta volna, hiszen még úgy hangzanak, mintha kibúvót keresne. Csak ennyit mondott: — Remélem, Aslan, nem nagyon sürgős a dolog. Mert olyan gyorsan ekkora utat meg nem járhatok.

— Ádám kicsi fia, kapsz hozzá segítséget — felelte Aslan. S a lóhoz fordult, mert az ott állt nyugodtan mellettük mindvégig, farkával hessegetve magáról a legyeket s félrehajtott fejjel hallgatta beszélgetésüket, mintha kissé nehezen értené.

— Kedvesem — szólította meg Aslan —, szeretnél-e szárnyas ló lenni?

Ha láttátok volna, hogyan rázta meg a sörényét, hogyan tágultak ki orryukai, s egyik hátsó patájával milyen élénken dobbantóit! Világosan értésükre adta, milyen szívesen válna szárnyas lóvá. De mondani csak ennyit mondott:

— Ha úgy kívánod, Aslan... ha igazán úgy gondolod... nem is tudom, mért épp engem... hiszen nem is vagyok én olyan okos ló.

— Szárnyakat kapsz! Te leszel az ősapja valamennyi szárnyas lónak! — kiáltotta Aslan dörgő hangon, hogy a föld is belérendült. — A neved pedig máától Sólyom.

A ló egyszeriben megbokrosodott, ahogy már megesett vele a régi, nyomorúságos napokban, mikor a konflist húzta. Két lábra ágaskodott. Fejét hátrakapta, mintha légy csípné a lapockáját s vakaróznia kellene.

S íme, ahogy az imént állatok szökkentek elő a földből, úgy bújt ki Sólyom lapockáján a két szárny, szétterülve s mindegyre növekedőn, már nagyobbak voltak, mint a hattyú szárnyai, szélesebbek a sasszárnyaknál, hosszabbak a templomi angyalok aranyszárnyainál. Tollai gesztenye- és rézszínűben csillogtak. Szétcsapta hát szárnyát és föllebbent a magasba. Jópár méternyire Aslan és Digory fölött felhorkant, elnyerítette magát, valósággal táncolt a levegőben. Majd körülszállva őket, leereszkedett, mind a négy patájával egyszerre fogott talajt. Látszott, hogy maga is meglepődött, némileg félszegen, de repeső boldogsággal állt előttük.

— Hogy tetszett, Sólyom? — kérdezte Aslan.

— Remek volt, Aslan — felelte.

— Elvinnéd-e a hátadon ezt a kis Ádámfít abba a havasi völgybe, amelyikről beszéltem?

— Micsoda? Most? Tüstént? — kérdezte Szamóca, azaz Sólyom, ahogy ezután megilleti. — Hurrá! Gyere, pöttöm! Voltak már a hátamon efféle legénykéek azelőtt is. Rég, réges-rég, mikor ott is voltak még zöld mezők; meg cukor is akadt.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Hát az a két Éva lánya miről sutyorog ott? — kérdezte Aslan hirtelen Polly és a gazda feleségéhez fordulva.

Látszott, hogy máris összebarátkoztak.

— Ha megengedi, uram — szólalt meg Helén királynő (mert Nellit, a gazda feleségét már így hívták). — Ez a kislány elárulta, hogy nagyon szeretne ő is velük tartani, ha nem okozna gondot.

— Kérdés, mit szól hozzá Sólyom? — kérdezte az oroszlán.

— Ó, mi az nekem, ilyen kicsikből akár kettő! — mondta Sólyom. — Csak az elefánt ne kéredzkedjék föl!

Az elefántnak egyetlen íze sem vágyakozott légi kalandra, s most maga Narnia királynője segítette föl a két gyereket, azaz Digoryt keményen föllódította, míg Pollyt oly finom óvatossággal helyezte el a ló hátán, mintha törékeny kínai porcelánból volna.

— Ne szállj túl magasra — intette a lovat Aslan. — Ne merészkedj a nagy jéghegyek csúcsai fölé. Fürkészd ki inkább a völgyeket, a zöld foltokat és azokon át röpj. Ott már inkább találsz átereszekre. És most vágj neki, áldásom kíséretében.

— Hej, Sólyom! — kiáltotta Digory, és előrehajolt, hogy megpaskolja a ló ragyogó nyakát. — Ez az igazi! Polly, kapaszkodj csak belém jó erősen.

Egy pillanat múlva már messze alattuk elfakult és körben forgott a vidék, amint Sólyom, akár valami óriási galamb, egyszer-kétszer megkerülte, mielőtt nekivágott a hosszú nyugati röppályának. Lefelé pillantva Polly már alig látta a királyi párt, még maga Aslan is alig volt több sugárzó sárga pontnál a zöld gyepen. Hamarosan arcukba kapták a szelet, és Sólyom nyugodt szárnycsapásokkal, egyenletes iramban repült tovább.

Narnia sokszínű rétjei, sziklái és hangás ligetei meg annyiféle fája mind-mind szélesen terült eléjük a távolban, a folyó higanyszínű szalagja szeszélyesen kanyargott. Már előtűntek az alacsonyabb dombok tetői észak felé, tőlük

jobbkézre. A dombokon túl jókora ingovány húzódott szelíden, egészen a szemhatár széléig. Balkézt sokkal magasabb hegyek, de itt is, ott is nyílt közöttük némi hasadék, ahol átláttak a fenyveserdők mentén s megpillantották a déli országrészt a nagymessze derengő kékségben.

— Az már Archenland lesz — mondta Polly.

— Lehet, de nézz csak előre! — kiáltotta Digory.

Hirtelen széles szirtfalak torlaszolták el útjukat, s már káprázott a szemük a lerobajló vízesésen táncoló napsugaraktól. A folyó itt zúdul le harsogva és sziporkázva Narniába a nyugati hegyvidékről, ahonnan ered. Már oly magasan jártak, hogy alig szúnyogdongásnyit hallottak a dübörgő zuhatag morajából, de még mindig nem érték el a sziklatetőt, hogy átrepüljenek fölötte.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Itt egy kicsit ide-oda kell cikáznunk — szólt hátra Sólyom. — Jól kapaszkodjatok meg.

Most körkörösén húztak szárnyai, minden egyes kanyarodónál följebb kerültek. Érezték, mint hűl a levegő s meghallották mélyen maguk alatt a sasok rikoltását.

— Odanézz, Digory! A hátunk mögé!

Fölvillant szemük előtt az egész narniai völgy, messze nyúlva, odáig, ahol épp az imént a keleti látóhatáron átcsillant a tenger. Már oly magasan voltak, hogy fölfedezhették az alig látható, csipkézett hegyvonulatot, túl a lápvidéken s a déli síkságot, amely innét homoksárgának hatott.

— Bár csak megkérdezhetnénk valakit, hol is vagyunk voltaképp! — szólalt meg Digory.

— Azt hiszem, még sehol sem — felelte Polly. — Úgy értem, itt egy élő lelket sem találnál, és nem is történik semmi. Ez a világ a mai nappal kezdődik.

— De nemsokára lesznek errefelé emberek — vélte Digory —, és akkor történelmük is lesz.

— Lehet, de nem olyan nagy baj, hogy még nincs — tűnődött Polly. — Így legalább senkit sem kényszerítenek rá, hogy megtanulja a csatákat, az évszámokat, meg a többi hülyeséget.

Már túljutottak a sziklatetőkön, s alig néhány perc múlva Narnia völgyteknője a semmibe foszlott mögöttük. Vadon tájon, meredek hegyek és sötétlő erdők fölött húztak el, mindvégig a folyó futását követve. Az igazi nagy hegyek előttük komorlottak. De a nap most már szemből sütött, s nem láthattak világosan abba az irányba. A lenyugvó nap egyre lejjebb és lejjebb süllyedt, míg a nyugati ég alja olyanná nem vált, mint valami olvasztott arannyal teli roppant kazán; majd végképp elbújt egy csipkézett bérc orma mögött, mely a sugaras ellenfényben oly keskenyen és élesen meredt föl, mintha kartonlapból vágták volna ki.

— Hát nincs valami nagy meleg idefönn — szólalt meg Polly.

— Nekem meg kezd fájni a szárnyam — mondta Sólyom. — Annak a völgynek még nyoma sincs, amelyikben a tó van, ahogyan Aslan mondta. Mit szólnátok, ha leszálnánk, hogy keressünk valami alkalmas zugot, ahol megéjszakázhatunk? Azt a helyet ma már úgysem érjük el.

— Aha, meg idestova vacsoraidő is van — mondta Digory.

Így hát Sólyom mind alábbszállt. Amint közeledtek a földhöz, a magaslatok között a levegő is melegebbé vált. Az órák hosszat tartó repülés során mást sem igen hallottak, csak Sólyom szárnycsapásait, jólesett újra köszönteni az otthonos, földi neszeket: a folyó csobogását köves ágyában s a fák suhogását a könnyű szélben. Ereszkedőben megcsapta őket a napsütötte föld melege, finom párolgása s a fű, a virágok illata. Végül Sólyom leszállt. Digory leugrott a hátáról és lesegítette Pollyt. Mindketten örültek, hogy kinyújtózkodhatnak.

A völgy, ahová leértek, a hegység szívében volt: havas csúcsok tornyosodtak körös-körül, az egyiket épp rózsás-pirosan ragyogta be a tükröződő napszállta.

— Csuda éhes vagyok! — kiáltotta Digory.

— Hát láss neki! — biztatta Sólyom, jókora fűcsomót tépve, majd fölkapta fejét, vígan hersegtetve fogai közt, úgyhogy szájából szanaszét csüngtek a szálak, mintha csak szakállt eresztett volna, s megszólalt:

— Rajta, gyerünk! Ne kéressétek magatokat. Van itt elég, mindnyájunknak jut belőle.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Csakhogy mi nem vagyunk fűevők — mondta Digory.

— Hm, hm — dűnnyögte Sólyom tele szájjal. — Hajaj, bizony akkor nem tudom, mi lesz veletek. Pedig igazán finom ez a fű!

Polly és Digory csüggedten összenézett.

— Azért valaki összekészíthetett volna egy kis útravalót — mondta panaszosan Digory.

— Aslan bizonyára elintézte volna, ha megkéritek — vélte Sólyom.

— Kérés nélkül is tudhatta volna — mondta Polly.

— Biztosan tudta is — felelte a ló még mindig tele szájjal. — Csak valahogy azt gondolom, jobban szereti, ha megkérik rá.

— Hát most mi a csudát csináljunk? — kiáltott föl Digory.

— Azt már igazán nem tudom — felelte Sólyom. — Ha csak rá nem szánjátok magatokat a fűre. Meglátjátok, jobban ízlene, mint hiszitek.

— Jaj, ne beszélj butaságokat! — mondta Polly indulatosan dobantva. — Ha egyszer az emberek éppúgy nem eszik meg a füvet, mint te a báránybordát!

— Az Isten szerelmére, Polly! Ne is emlegesd a báránybordát! — szólt rá Digory. — Még éhesebb leszek tőle!

Majd hirtelen eszébe jutott, mennyivel jobb lenne, ha Polly fogná magát, ott teremne a gyűrű segítségével Aslannál és hozna egy kis ennivalót: ő maga nem vághat neki, hiszen megígérte, hogy szigorún tartja magát megbízatásához, s ha most újra otthon bukkan föl, még közbejöhethet valami és megakadályozza, hogy visszaforduljon. De Polly sem eresztette volna el egyedül, s erre Digory elismerte: ez igazán szép tőle.

— Az ám — jutott a kislány eszébe. — Van még a zsebemben egy pár szem maradék tej-karamella. A semminél az is jobb.

— Sokkal jobb! — örült meg Digory. — Csak vigyázz, míg belekotsz a zsebedbe, hozzá ne érsz a gyűrűhöz!

Ez bizony nehéz és kényes művelet volt, de végül csak kiügyeskedték. A kis papírzacskó ázott és ragacsos volt, mire előszedték, úgyhogy inkább a zacskót kellett leszakítani a karamellákról, mint a cukorkákat a zacskóról. Sok felnőtt (hiszen tudjátok, milyen nehézkesek az efféle dolgokban) inkább lemondott volna a vacsoráról, semmint megkóstolja a papírhéjú karamellákat. Kilenc szem volt az egész. Digorynak az a remek ötlete támadt, hogy kapjanak be négy-négy szemet, a kilencediket pedig ültessék el: mert, mint mondta, ha a lámpa-oszloprúdból kinőtt egy lámpaoszlop-csemetefa, mért ne hajtana ki ebből az egy szemből egész tej-karamella-fa? Így hát vájtak egy kis gödröt a gyepen s belétemették a kilencedik szemet. Aztán a többit megeszegették, takarékosan szopogatva, hogy minél tovább tartson. Szegényes vacsora volt, még ha hozzászámítjuk a cukorkákra ragadt papirost is.

Mikor Sólyom elfogyasztotta a maga fejedelmi vacsoráját, leheveredett. A két gyerek odament hozzá, leült mellette kétoldalt s nekitámaszkodott kellemesen meleg törzsének. Aztán Sólyom kiterjesztette följük szárnyát, betakarva egyiket a jobb, másikat a bal felőlivel, s mindketten teljes kényelemben érezték magukat.

Amint fölkeltek a magasban ennek az újdonság világnak szikrázó, fiatal csillagai, megeredt köztük — mi mindenről — a meghitt beszélgetés. Digory elmondta, mennyire reménykedett benne, hogy megkapja a gyógyírt édesanyja bajára, s most ehelyett micsoda küldetéssel indították útnak. Aztán elismételték egymásnak rendre mind

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

az ismertetőjeleket, amelyek odavezetik őket a keresett helyre — a kék vizű tavat s a hegyet, amelynek legtetején rátalálnak a kertre. A beszélgetés mind szakadozottabbá vált, ahogy elálmosodtak, mikor Polly hirtelen fölült és teljes éberséggel rájuk szólt:

— Csitt!

Mindegyikük feszülten fülelt.

— Talán csak a szél motoz a fák közt — szólalt meg Digory.

— Nem hiszem — mondta Sólyom. — Be fura! Várj csak! Most megint. Aslanra mondom, van itt valami.

A ló nagy zajjal lábra állt: a gyerekek már talpon voltak. Sólyom ide-oda ügetett, szimatolva és nyihogva. A gyerekek lábujjhegyen ide-oda osontak, belesve minden bokor és fa mögé. Néha—néha úgy vélték, látnak valamit, majd Polly egyszeriben bizonyos volt benne, hogy magas, sötét alakot vett észre, amint sebesen nyugat felé surran. De semmi sem akadt kezükbe, s végül Sólyom újra lehemperedett, a gyerekek meg visszafészkelődtek szárnyai alá. Menten el is aludtak. Sólyom még jó darabig ébren maradt, ide-oda mozgatta fülét a sötétben, olykor egy kicsit megrándult a bőre, mintha légy szállt volna rá: de végül elaludt ő is.

13. fejezet

Váratlan találkozás

— Ébredj, Digory, ébredj Sólyom! — kiáltotta csengő hangon Polly. — Kihajtott a karamellafa! És micsoda tündöklő reggel!

A kelő nap sugarai alacsonyan, szinte szemmagasságban özönlöttek a fákon átszűrve, a fű friss harmattól gyöngyözött, ezüst pókhálók lebegtek fölötte. Mellettük karnyújtásnyira kicsiny, sötét lombú fa állt, almafa formájú. Fehérlő levelei papírvékonyak, akár az ezerjófű, roskadásig rakva kicsiny, barna színű gyümölcscsel, ami leginkább datolyára emlékeztetett.

— Hurrá! — üdvözölte Digory. — De előbb fürödni megyek.

Lefutott a virágzó bozótoson át a folyóhoz. Fürödtél-e már hegyi patakban, amely sekély zuhogókon át szökdécsel piros, kék és sárga kavicsokon a napsütésben? Van olyan üdítő, mint a tenger, ha nem különb annál is. Persze, amúgy vizesen kellett újra ruhájába bújnia, de bánta is ő! Amint visszatért, Polly ment le lubickolni; legalábbis így számolt be róla, bár tudjuk, sosem volt valami híres úszó, de ezt ne firtassuk. Sólyom is lelátogatott a vízhez, épp csak térdig állt belé, hogy lehajolva hosszukat kortyoljon belőle, aztán lerázta serényéről és vígan nyertett kettőt-hármat.

Polly és Digory nekiesett a fának. Élvezték a gyümölcsöt: nem volt egészen karamellaízű — puhább és bőlevűbb —, de gyümölcsnek karamellaszerű. Sólyom pompásan megreggelizett: kipróbálta a karamellabogyót is, de azt mondta, kora reggel jobban szereti a füvet. Majd némi nehézség árán a gyerekek is fölmásztak a hátára, s nekivágtak az utazás második részének.

Még a tegnapiénál is kellemesebb volt, részben, mert fölfrissültek, másrészt mivel hátba kapták a kelő napot, s persze szebb látványt nyújt a vidék, ha nem szemből van megvilágítva. Csodálatos útjuk volt. Hatalmas, hófödte hegyek nyúltak mindenfelől az éjig. A völgyek messze alattuk, üde zöldben, s a patakok, amint a gleccserekből a főfolyó felé szakadtak, úgy kéklettek elénk, mintha valami gigászi ékszerkiállítás fölött húznának át Sólyom hátán.

Szinte azt kívánták, bár tartana tovább a nagy kalandnak ez a része. De hamarosan, amint belészimatoltak a szélbe, egymás után megszólaltak:

— Hát ez mi lehet?

És:

— Nem érzed ezt a furcsa illatot?

És:

— Vajon honnét jön?

Mert valahonnét szemből mennyei illat áradt felénk, meleg és aranylón dús, mintha a világ legnemesebb gyümölcsei és virágai fogadnák őket.

— Ez abból a völgyből ered, ahol a tó van — mondta Sólyom.

— Úgy van! — kiáltotta Digory. — És nézzétek! Ott a zöld hegy, messze, a tó túlsó végén. Nézzétek, milyen kék a vize!

— Csakis ez lehet az! — mondták egyszerre mind a hárman.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

Sólyom tág ívekben mind lejjebb és lejjebb ereszkedett. A jeges csúcsok pedig mind magasabbra nyúltak.

A levegő pillanatról pillanatra simogatóbb és édesebb lett, olyan édes, hogy csaknem könnyet csalt a szemükbe.

Sólyom hatalmas kiterjesztett szárnyain már mozdulatlanul siklott lefelé, patái készen a földetéréshez. A meredek, zöld orom rohanva közeledett. Még egy másodperc, és véget ért a leszállás, egy kis botlással. A gyerekek legurultak a lóról anélkül, hogy megütötték volna magukat a selymes, langyos fűvön. Egy csöpp szívdobogással keltek föl.

A meredek kapaszkodó végső szakaszán értek földet, s máris nekieredtek, hogy megmásszak, föl a csúcsig. Sólyom aligha birkózott volna meg vele, ha nem egyensúlyoz olykor a két szárnyával. A hegy legtetején magas fal futott körbe, végig benőtte a zöld pázsit. A falon belül sűrű fák, águk áthajlott a kerítés peremén: leveleik közt nemcsak zöldek, de kékek is, és ezüst színűre váltak, ha a szél megzörrentette őket. A hegytetőre érve csaknem végig körüljárták a fal zöld külső oldalát, mire rábukkantak a kapura: két szárnya színarany, szilárdan bezárva és egyenest keletre nézett.

Sólyom és Polly mindedig úgy képzelte, együtt mennek majd be Digoryval. De most egyszerre meginogtak. Erről a helyről minden kétséget elsöpörve kiáltott, hogy magánterület. Első pillantásra elárulta, hogy valakinek a tulajdonában van. Csak afféle futóbolond álmodhatta, hogy egyszerűen besétálhat ide, hacsak nem egészen különös küldetésben jár. Digory egycsapásra megértette, hogy a többiek semmi szín alatt be nem juthatnak vele együtt. Egyedül ment hát a kapuhoz.

Mikor már ott állt előtte, megpillantotta, mi van ezüst betűkkel az aranykapura kiírva. Ez volt a szöveg:

*E kapun jöjj be, vagy be se lépj,
Add másnak gyümölcsöm, vagy le se tépd.
Ki tolvajként mászik falamon át,
Vágyára lel, de elveszti magát.*

„Add másnak gyümölcsöm — mondta magában Digory. — Helyes, hisz épp ebben járok. Gondolom, ez azt jelenti, hogy nem ehetem meg magam. Arról halvány sejtelmem sincs, mit akar az utolsó sorral. E kapun jöjj be. Rendben! Ki akarna falat mászni, ha bemehet a kapun? De hogy nyílik ki a kapu?”

Kezét a kapu két szárnyára tette, s az hirtelen szélesre tárult, befelé és a legkisebb zaj nélkül.

És most, hogy belátott a kertbe, még nyilvánvalóbbá vált, hogy magántulajdon. Ünnepeyiesen belépett és körülnézett. Odabent tökéletes csend mindenütt. Még a kert közepén feltörő szökőkút is alig neszezett. Körülötte mindenütt bódító illat: boldog zug volt ez, de igen komoly hangulatú.

Azonnal ráismert a fára, részben, mivel a kert legközepén állt, részben, mert a nagy ezüst almák, melyekkel meg volt rakva, csillogtak és olyan fényt árasztottak, hogy megvilágították mindazokat az árnyékos foltokat is, ahová a napfény sem férközött be. Egyenest odament, letépett egy almát és norfolki szabású zakójának mellzsebébe tette. De azt már nem állhatta meg, hogy előbb szemügyre ne vegye és meg ne szagolja.

Pedig okosabb lett volna, ha nem teszi. Kínzó szomjúság és éhség tört rá menten, s az a sóvárgó vágy, hogy belekóstoljon. Sietősen bedugta a zsebébe; de az orra előtt fűrtökben csüngött a többi! Vajon igazán bajba jut, ha megkóstol egyet? Elvégre a fölirat a kapun nem határozott parancs; esetleg csak jóindulatú tanács — azzal meg ki törődik? De még ha parancs is, megszegné vele, megeszik egy almát? Egy részét máris teljesítette, azt, hogy „vidd másnak”.

Míg ilyenformán morfondírozott, önkéntelenül föl nézett az ágakon keresztül a fa tetejére. S épp a feje fölötti ágon egy csodálatos madár bóbiskolt, vagy bóbiskolni látszott, mintha már-már aludna, vagy talán csak félig-meddig. Résnyire nyitva a fél szeme. Bagolynál nagyobb, a mellénye sáfrányszínű, fején skarlát bóbíta, a farka mély bíbor.

— Ez is bizonyítja — jegyezte meg Digory később, mikor a többieknek elmondta, mit élt át —, hogy az efféle elvarázstolt vidéken nem árt az óvatosság. Sosem tudni, ki leskelődik utánad.

Bár úgy vélem, amúgy sem szakított volna le magának még egy almát. A „Ne lopj!” tilalmát akkoriban sokkal szigorúbban a lelkére kötötték a gyerekeknek, mint napjainkban. Noha a kezünket nem tehetjük tűzbe érte.

Digory már épp megfordult, hogy visszamenjen a kapuhoz, mikor megtorpant egy végső pillantásra. A szívverése is elállt. Nem volt egyedül. Alig néhány lépésnyire tőle ott állt a boszorkány. Épp elhajított egy lerágott almacsutkát. A leve jóval sötétebb volt a megszokottnál és rettentően bemaszatolta szája körül a képét. Digory azonnal rájött, hogy a boszorkány csakis a falon keresztül szökhetett be. Már is föl villant benne, mire célozhat az utolsó sor a meglelt vágyról, amely vesztébe dönti a tolvajt. Mert a boszorkány félelmetesebbnek és kevélyebbnek látszott, mint valaha, s még tán némiképp diadalittasnak is: de az arca halottfehér, fehér, mint a só.

Mindez egy másodperc alatt villant át Digory agyán; menten sarkonfordult és teljes sebességgel nekilódult a kapu felé. A boszorkány a nyomában. Mihelyt kinn volt, a két kapuszárny magától becsukódott mögötte, így egérutat nyert, de nem sokáig. Közben elérte társait és rájuk kiáltott:

— Gyorsan ugorj föl, Polly! Állj föl, Sólyom!

A boszorkány átvette magát a falon, s már a sarkukban volt.

— Egy lépést se tovább — kiáltotta arccal felé fordulva Digory —, vagy menten eltűnünk! Maradjon veszteg!

— Bolond gyerek! — szólt vissza a boszorkány. — Miért akarsz szökni előlem? Hiszen nem bántalak én. Ha nem hallgatsz most rám, elszalasztod, amivel egész életedre boldoggá tettelek volna!

— Köszönöm, nem vagyok rá

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

kíváncsi — felelte Digory. De nem mondott igazat.

— Tudom, milyen küldetésben jársz — folytatta a boszorkány. — Én voltam az, aki odalopózkodt hozzátok múlt éjszaka az erdőn; minden szavakat hallottam. Te loptál almát ott a kertben, a zsebedben lapul most is. És azon vagy, hogy elidd az Oroszlánnak anélkül, hogy belekóstolnál; hadd egye meg ő, fordítsa ő a maga javára. Milyen együgyű vagy! Tudod, miféle gyümölcs ez? Hát elárulom neked: az örök ifjúság almája, az élet almája. Én tudom, mert ettem belőle; és máris érzem magamon a változást, tudom, hogy sosem öregszem meg, és soha meg nem halok. Edd meg bátran, fiam, edd csak meg; és mindketten, te is, én is örökké élünk majd, és az egész világ királya és királynője leszünk — vagy ha vissza akarsz térni a te világodba, hát azé.

— Köszönöm, nem — felelte Digory. — Mihez kezdenék azzal a végenincs étellel, ha már mindenkim meghalt? Inkább érjem csak meg a magam rendes idejét, s ha meghaltam, kerüljek a mennyországba.

— És mi lesz édesanyáddal, akiről annyiszor mondtad el, mennyire szereted?

— Mi dolga neki ezzel? — vágta rá Digory.

— Hát nem érted, hogy ebből az almából egy harapás elég, hogy meggyógyuljon? Neked meg ott van a zsebedben. Mi itt vagyunk, egymás közt, az Oroszlán meg valahol messze, messze. Birtokodban a varázslat, hogy hazamenj a saját világodba. Egy perc, és már ott ülhetsz anyád ágyánál, odaadod neki az almát. És öt perc múlva látod, hogy pirul ki az arca újra, s minden baja elmúlt. Majd csakhamar sokkal erősebbnek érzi magát. Aztán álomba merül — gondold meg: óraszám nyugtató, édes, természetes álomba, gyötrelm és altató nélkül. S másnap már mindenki a csodálatos gyógyulásról beszél. És nemsokára tökéletesen rendbejön. Újra olyan lesz minden, mint régen. Fölvidul az egész ház, s te is úgy élsz, mint annyi más fiú!

— Ó! — jajdult föl Digory, mintha orv fájdalom hasított volna belé s a fejéhez kapott. Most értette meg, milyen iszonyú választásra kényszerül.

— Ugyan mivel kenyerezett le úgy az Oroszlán, hogy hálából a rabszolgája légy? — fújta rendületlenül a boszorkány. — És mit árthat ő neked, ha egyszer már visszatértél a saját világodba? Vajon mi lenne anyád véleménye rólad, ha tudná, hogy megszabadíthattad volna a kínjaitól, visszaadhattad volna az életét, megkímélhetted volna apádat attól, hogy összetörjön a szíve, de te mindezzel nem törődöttél, inkább egy vadállat fullajtárjaként rohángasztál egy idegen világban, amelyhez nincs semmi közöd?

— É-én tudom, hogy nem vadállat — felelte elfulladt hangon Digory. — Hanem Ő... nem is tudom...

— Ha nem az, úgy még sokkal rosszabb — mondta a boszorkány. — Nézd meg, máris mit művelt veled: nézd csak meg, milyen szívteleenné tett. Így bánik el mindenkivel, aki hallgat rá. Cudar, könyörtelen fiú, te, aki inkább hagyná, hogy az édesanyja meghaljon, mintsem...

— Fogja már be a száját — mondta elgyötört hangon Digory. — Azt hiszi, én nem tudom, mire megy ki a játék? De ha egyszer... igen... megígértem...

— Ej, csakhogy magad sem tudtad, mit ígérsz. És itt ugyan ki akadályozhatja meg?

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Maga édesanyám — mondta Digory, küszködve a szavakkal —, nagyon nem tetszene neki... ebben nem ismer tréfát... nála az ígélet szent, és lopni nem szabad, ő maga szólna rám azonnal: „Meg ne tedd!” Igen, ezt mondaná, ha itt lenne!

— Hiszen soha meg se tudná — felelte oly hízelkedő kedvességgel a boszorkány, amelyet nem várt volna senki ilyen vad szörnyetegtől. — Ha nem árulod el neki, hogyan szerezted meg az almát! Apádnak sem kell tudni róla. Egyáltalán mi köze hozzá bárkinek ott a ti világotokban? Egyszerűen nem viszed vissza magaddal a kislányt, hisz érted!

Ezzel követte el a boszorkány a végzetes hibát. Persze Digory tudta, hogy Polly a maga gyűrűjével éppoly könnyűszerrel hazatérhet, akárcsak ő a sajátjával. De kivilágzott, hogy a boszorkánynak erről fogalma sincs. És ez az aljas csábítás, hogy hagyja cserben Pollyt, mindazt, amit eddig elmondott a boszorkány, egycsapásra üres hazugsággá zúzta. És bármilyen kutyaszorítóban érezte is magát Digory, hirtelen kitisztult a feje, s már egészen más, magabiztos hangon vetette oda:

— Ide figyeljen! Minek ártja bele magát a mi dolgunkba? Egyszerre mért olyan fontos magának az én édesanyám? Vagy ebből is a maga pecsenyéjét akarja kisűtni?

— Ez az, Digory! — súgta a fülébe Polly. — Gyerünk! De máris!

Eddig az egész vita során meg sem mert szólalni, hiszen nem az ő édesanyja volt halálos beteg.

— Rajta! — és Digory földobta a kislányt Sólyom hátára, majd villámgyorsan maga is fölugrott. A ló kiterjesztette szárnyait.

— Menjetek csak, bolondok! — kiáltotta utánuk a boszorkány. — Jussak majd eszedbe, fiú, halálod óráján, mikor öregen, elgyengülve fekszel, és emlékezz rá, hogyan tékozoltad el az örökké tartó ifjúságot! Nem lesz, aki még egyszer fölajánlja neked!

Már oly magasan jártak, hogy a hangját is alig hallották. A boszorkány nem is vesztegette vele az időt, hogy utánuk bámuljon; még látták, amint nekivág északnak, lefelé a hegy lejtőjén.

Aznap korán reggel indultak, s a kertben végbement kaland sem tartott sokáig, így hát Sólyom is, Polly is úgy vélekedett, még az éj leszállta előtt játszva visszaérnek Narniába. Digory a visszaúton ki sem nyitotta a száját, társai meg nem merték gondolataiban megzavarni. Ő maga nagyon szomorú volt, még arról sem volt meggyőződve, hogy mindabban, ami egész idő alatt lejátszódott, helyesen járt-e el.

Sólyom egyenletes iramban röpült, fáradhatatlan szárnycsapásokkal egész napon át. Keletnek tartott, amerre a folyó vezette, a hegyeken keresztül és a vad erdők borította dombok fölött, majd elhagyva a nagy vízesést mind lejjebb és lejjebb szállt, ahol már Narnia rengetegei elsötétültek a hatalmas szirtfalak árnyékában. Majd végül az égbolt alkonybíborba borult a mögöttük lehanyatló nap végsugaraitól, és Sólyom megpillantott egy tisztást, ahol az állatok nagy csoportja gyűlt össze a folyó partján. És csakhamar magát Aslant is fölfedezte a sokadalom közepén. Sólyom megkezdte a leszállást. Négy lábát szétterpesztette, szárnyait összecsukta, s talajt érve még könnyedén futott egy kicsit, lassított s megállt.

A gyerekek leszálltak. Digory látta, hogy az állatok, törpék, szatírok, nimfák mind hátrahúzódnak jobb- és balkéz felé s utat nyitnak előttük. Ő meg egyenesen Aslanhoz ment, átnyújtotta neki az almát és így szólt:

— Ahogy kívántad, uram, elhoztam az almát.

14. fejezet

A fa elültetése

— Jól van — mondta Aslan olyan hangon, hogy megrengette a földet.

E percben Digory tudta, hogy a narniaiak valamennyien hallották az Oroszlán szavait, és történetük apáról fiúra száll majd az új világban évszázadokon keresztül, vagy talán mindörökké. Mégsem kapta el magát, mert most, amint szemtől szemben állt Aslannal, eszébe sem jutott ilyesmi. Épp csak annyi volt, hogy nyíltan szembe mert nézni az Oroszlánnal. Gondját, baját feledve, tökéletes elégedettséget érzett.

— Jól van, Ádám fia — ismételte az Oroszlán. — Ezért a gyümölcsért éhezted, szomjazztál és megszenvedted. Méltó hát, hogy a te kezéd vesse el a magvát annak a fának, mely arra hivatott, hogy megoltalmazza Narniát. Hajítsd el az almát a folyó partja felé, ahol jó laza a föld.

Digory szót fogadott. Mindannyian olyan csöndben voltak körülöttük, hogy odahallatszott a tompa puffanás, amint az alma a szittyós földre esett.

— Jó dobás volt — mondta Aslan. — Most pedig lássunk hozzá és koronázzuk meg Narnia uralkodói párját, Frank királyt és Helen királynőt.

A két gyerek most vette csak észre őket. Különleges és nagyon szép ruházatot öltöttek, vállukról gazdag díszítésű palást omlott le, nyomukban négy törpe hordozta a király, és négy folyami nimfa a királynő uszályát. Fejük födetlen volt; Helen lebocsátotta vállig érő haját, s ez megjelenését nagyban emelte. De nem a hajviselet vagy az öltözék tette, hogy szinte fölülmúlták korábbi önmagukat. Arcukon, kivált a királynén, új, megváltozott kifejezés ült. Mintha csak lemosódott volna ábrázatáról az éles, fufangos, vitára kész vonás, melyet a londoni konflisgazda magára szedett, s kibukkant mogulé veleszületett bátorsága és jóindulata. Talán ennek az új világnak a levegője okozta, vagy az, hogy megismerte Aslant, vagy épp mind a kettő.

— Szavamra — suttogta Polly fülébe Sólyom —, az én jó öreg gazdám majdnem annyira megváltozott, mint én! Az ám, most lett csak igazi gazda!

— Jó, jó, de ne súgj-búgj a fülembe — mondta Polly —, úgy csiklandoz!

— És most — szólalt meg Aslan —, valaki bogozza ki ezt a gubancot, amivel ezeket a fákat összekötöttétek, hadd lássuk, mi van benne.

Digory most vette észre azt a négy egymás szoros közelében nőtt fát, amelyeknek ágait úgy összefonták-fűzték, hogy valóságos ketrec lett belőlük. A két elefánt az ormányával, néhány törpe meg a kis fejszéjével egykettőre szétbontotta a gúzst. Nem is egyet, háromféle dolgot rejtett. Elsőnek egy facsemetét, úgy tetszett, aranyból, másodjára egy hasonlót, alighanem ezüstből; a harmadik lelet — nyomorúságos szerzet — csupa sárruhában, összekuporodva görnyedezett a fák között.

— Mi a csuda! — suttogta Digory. — Hisz ez Andrew bácsi!

Hogy ezt megmagyarázzuk, vissza kell mennünk egy kicsit.

Emlékszünk, az állatok megpróbálták elültetni és szorgosan megöntözték Andrew bácsit. Mikor a locsolás eszméletére térítette, már csuromvizesen és combig földbe ásva találta magát (azaz addigra már inkább sár borította), körülvéve annyi vadállattal, amennyit soha még álmában sem látott. Nem csoda, ha üvöltő jajongásban tört ki. Ez végül is javára vált, mert mindenkit meggyőzött róla — még a varacskost is —, hogy valóban élőlény, így aztán nagy keservesen újból kiásták (a nadrágja egyszerűen megrázó állapotban volt). Amint kiszabadult a két lába, megpróbált eliramodni, de az elefánt — ormányával áthurkolva — gyorsan elkapta a szökevényt. Most mindenki egyetértett abban, hogy valahol biztonságos őrizet alatt kell tartani, míg Aslan időt nem szakít rá, hogy megnézze és eldöntse, mi történjék vele. Így összeütöttek köré valami fogolymarasztaló tákolmányt. Aztán ellátták mindenféle ennivalóval, vagy legalábbis amit annak véltek.

A szamár jókora halom bogáncsot szórt elé, de Andrew bácsi nem sok érdeklődést mutatott iránta. A mókusok diózáporral árasztották el, de ő riadalmában csak a fejét védte két tenyerével a bombázástól. Többféle madár is odaröppent, csőrében nagylelkű kukac- meg hernyóajándékkal. A medve különösen adakozó volt. Még délután vadméhfészekre bukkant, s ahelyett, hogy maga ette volna meg a mézet — ami pedig a kedvence volt —, ez a nemes lélek elhozta Andrew bácsinak. De olykor a szívjóság okozza a legnagyobb bajt. A medve az egész ragacsos masszát behajította az ágkerítés tetején, és — csupa együttérzésből — jól pofon csapta vele Andrew bácsit (a csemegében akadt néhány eleven méh is). A medve maga egyáltalán nem bántódott volna meg, ha őt vágják képen egy jó darab lépesmézzel, nem értette, miért tántorodik hátra Andrew bácsi, majd elcsúszik és fenékre ül. Az már merő balszerencse, hogy épp egy halom tüskés bogáncsba pottyant bele.

— Különben is — állapította meg a varacskos disznó —, közben azért egy pár nyelet méz a szájába is csurgott, és az csak jólesik.

Szinte megszerették furcsa kedvencüket s remélték, hogy Aslan engedélyével megtarthatják. Az okosabbak most már erősen bizakodtak benne, hogy a szájából fölhangzó zavaros lármának megvan az értelme. Elkeresztelték „Pálinká”-nak, mert ezt a hangsort hallották tőle leggyakrabban.

A végén mégiscsak ott kellett hagyniuk éjszakára. Aslant egész napra lekötötte, hogy kioktassa az új királyt és királynőt s más egyéb fontos teendői is akadtak, így nem ért rá „szegény öreg Pálinkával” foglalkozni. A töméntelen dióból, almából, körtéből, banánból, amit pártfogói behajigáltak, Andrew bácsi egész jól megvacsorázott; de nem mondana igazat, aki azt állítaná, hogy kellemes éjszakája volt.

— Hozzátok elő azt a teremtményt — mondta Aslan.

Egyik elefánt átkapta ormányával Andrew bácsit és letette az Oroszlán lábához. Féltében mozdulni sem mert az öreg.

— Aslan, kérek — szólt Polly —, nem mondhatnál neki valamit, hogy... hogy félelemtelenítsd? És aztán olyas valamit kellene mondani neki, amitől elmegy a kedve, hogy még egyszer betegye ide a lábát.

— Gondolod, hogy szívesen jönne vissza?

— Ha ő maga nem is, de elküldene valaki mást. Olyan izgalomba jött, mikor a lámpaoszlop rúdjaiból kinőtt az a lámpaoszlopfa, hogy arra gondolt.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Nagy ostobaságot gondolt, gyermekem — szakította félbe Aslan. — Ez a világ most még napokig szinte pezseg az élettől, mivel az az ének, amellyel életre keltettem, ott rezeg a levegőben és tovább morajlik a föld mélyén. De már nem tart sokáig. Csak épp hogyan értessem meg ezzel a vén bűnössel, és meg sem vigasztalhatom; a saját műve, hogy azzá lett, aki már képtelen megérteni az én szavamat. Ha szólnék hozzá, legföljebb mordulást és bömbölést hallana belőle. Ó, Ádám gyermekei, milyen leleményesen hártjátok el magatoktól mindazt, ami javatokra válnék! De részesítem az egyetlen ajándékban, amit még mindig képes elfogadni.

Lehajtotta méltóságos fejét, arcán szomorúság ült, és a varázsló csupa-rémület képébe lehelt.

— Aludj — mondta. — Aludj, hogy legalább néhány óra válasszon el mindazoktól a gyötrelmekről, amelyeket oly sóvár buzgalommal szereztél meg magadnak.

Andrew bácsi menten leroskadt, szeme már hunyva és mélyeket lélegezve békésen elszunnyadt.

— Vigyétek félre és fektessétek le — mondta Aslan. — És most, törpék, mutassátok meg, hogy jó mesteremberek vagytok! Hadd lássam, hogyan kovácsoltok ki egy-egy koronát, királyotok és királynőtök fejére.

Annyi törpe tódult elő, hogy álmatokban sem láttatok felényit sem. Körülfogták az aranyfát, levelét mind egy szálig leszedték, egy szempillantás alatt letörtek törzséről néhány ágat. És most a gyerekek meggyőződhetnek róla, hogy nem csupán látszólag volt az aranyfa, de a legkisebb hajtása is valódi, tiszta színarany. Természetesen azon a helyen szökkent elő a földből, ahol Andrew bácsi zsebéből kipotyogtak az aranypénzek, mikor talpáról a fejére fordították; éppúgy, ahogyan az ezüstfa a félkoronásaiból hajtott ki. A semmiből máris előtermelt egy halom rozsé a tűzhöz, volt ott kicsi üllő, kalapácsnak, fogónak se szeri se száma, a fújtató sem hiányzott. Egy perc — mert a törpék bolondultak munkájukért —, már lobogott is a tűz, a fújtatót élesztették, olvadt az arany, csilingeltek a kalapácsok.

Két vakond, akiket Aslan már korábban ásásra jelölt ki — mivel nekik ez volt a szenvedélyük —, egész halomra való drágakövet öntött a törpék lába elé. Az apró ötvösmesterek mozgékony ujjai alatt két korona formálódott ki — nem afféle agyoncifrázott, súlyos darabok, mint a történelmi európai koronák, hanem könnyű, nemes, remekbe formált körpántok, amelyek valóban királyi főre illettek és díszére váltak viselőjüknek. A király koronáját rubinkövekkel ékítették, a királynőé smaragdokkal volt kiverve.

Miután a patakban kihűtötték a koronákat, Aslan letérdeltette maga elé Frankot és Helent, s fejükre helyezte a királyi jelvényt, majd így szólt:

— Álljatok föl, Narnia királya és királynője, atyja és anyja mindazoknak a királyoknak, akik Narniában és Archenland szigetén uralkodnak majd. Legyetek igazságosak, könyörületesek és bátrak. Az ég áldása kíséreljen benneteket.

Harsány éljenzés tört ki, volt aki csaholt, nyerített, más trombitáit, vagy szárnyaival csapkodott, míg a királyi pár ünnepélyesen állt előttük, egy kissé tán félénk zavarban, de valamiképp ez is megnemesítette alakjukat. S Digory még egyre éljenezve meghallotta a mellette álló Aslan mély hangját:

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Oda nézzetek!

Mindannyian arrafelé fordultak és azonmód egyszerre tört fel belőlük a csodálkozás és öröm elszabaduló sóhaja. Alig néhány lépésnyire, fejük fölé magaslón megpillantottak egy fát, amelyik az előbb még bizonyosan nem állt ott. Nesztelenül kellett fölserdülnie, de olyan hirtelenséggel, ahogyan a fölsvont zászló szökik az árboc csúcsára, de ők valamennyien a koronázás szertartásába merültek. Szélesre táruló ágai inkább fényt, mint árnyékot vetettek, és ezüst almák kandikáltak ki minden egyes levele alól, akár a csillagok. Ám a látványnál is lenyűgözőbb volt az illat, mely fölöle áradt s arra készítette valamennyiüket, hogy mélyen magukba igyák. Szinte belékábultak, minden egyébről megfeledkezve.

— Ádám fia — szólalt meg Aslan —, jól vetettél. És ti, narniaiak, legelső gondotok legyen, hogy őrizzék ezt a fát, mert oltalmazó pajzsotok ő. A boszorkány, akiről beszéltem nektek, messze északra menekült. Ott él majd mindaddig, míg tovább nem növeli sötét, ártó varázserejét. De míg ez a fa virul, semmiképp sem jön el Narnia völgyébe. Nem meri százmérföldnyire sem megközelíteni ezt a fát, mert illata, ami nektek boldogság, élet és egészség, az halál, rettenet és kétségbeesés az ő számára.

Valamennyien ünnepélyes megilletődéssel bámulták a fát, csak Aslan nézett körül a tömegben, s arányló fény-sziporkák sugárzottak szét serényéről, majd nagy szeme a gyerekeken pihent meg:

— Hát ti? — kérdezte, mert izgatott sugdolózáson érte őket, még oldalba is bökdösték egymást.

— Ó, Aslan, uram — és Digory arca belepirult —, valamit elfelejtettem megmondani. A boszorkány már megevett egyet ezekből az almákból, épp olyat, mint amiből ez a fa kihajtott. — Igazában nem mondott el mindent, ami az eszében járt, de Polly egyszeriben kimondta helyette. (Digory mindig is sokkal jobban félt tőle, hogy bolondnak nézik, mint Polly.)

— Mert mi azt hittük, Aslan — szólalt meg a kislány —, hogy itt valami tévedés van, hiszen egy csepp sem zavarta ezeknek az almáknak a szaga.

— Miből gondolod ezt, Éva lánya? — kérdezte az Oroszlán.

— Hát abból, hogy megevett egyet.

— Gyerme kem — válaszolta Aslan —, éppen ezért iszonyodik most már tőle. Így járnak mindazok, akik rossz szándékkal és tilalmas módon dézsmálják meg az almát. A gyümölcs hibátlan, de ők ezután örökre megutálják.

— Ó, már értem — mondta Polly. — Vagyis hogy mivel vétett a tilalom ellen, őrá már nem is lesz hatással az alma. Nem marad tőle örökké fiatal, meg minden....?

— Hajhaj! — és az Oroszlán megrázta fejét. — De még mennyire pórul jár! A dolgok természetük szerint működnek. Elérte, amire vágyódott: kimeríthetetlen az ereje és számlálatlanok napjai a végtelen időben, akárcsak valami istené. De a gonosz szív múlhatatlan napjainak sokasága csupán véget nem érő nyomorúságot hoz rá, és ezt azóta már meg is sejtette. Ki-ki megkapja azt, ami után sóvárog, de nem mindig van köszönet benne.

— É-én magam is majdnem megettem egyet, Aslan — hebegte Digory. — És akkor én is...?

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

— Úgy van, gyermekem, te is — bólintott Aslan. — Mivel a gyümölcs mindig hat, hatnia kell, de senkit sem boldogít, aki a maga javára tépte le. Ha a narniaiak közül bárki önkényesen lopott volna a kertből egy almát s aztán elülteti itt, hogy védelmezze meg ezt a földet, a fa megvédelmezte volna Narniát. De akkor Narniából épp olyan kegyetlen szörnyhatalom lesz, amilyen Charn volt, és nem az a kedves ország, amilyennek én szeretném látni. És a boszorkány még másvalamire is rá akart venni téged, fiam, vagy nem úgy van?

— Igaz, Aslan. Arra biztatott, hogy vigyek haza egy almát édesanyámnak.

— Akkor hát megérted, hogy meggyógyította volna, de sem neked, sem neki nem lett volna benne öröme. Rátok virradt volna az a nap, mikor mindketten, te is, ő is, visszatekintve azt mondjátok, bár inkább halt volna meg abban a betegségben.

És Digory nem bírt megszólalni, mert fojtogatták a könnyek, és föl hagyott minden reménnyel, hogy megmentheti édesanyja életét; de ugyanakkor megvilágosodott előtte, hogy az Oroszlán azt is tudja, mi történt volna, és hogy létezhetnek még annál is rettenetesebb dolgok, mintha a halál elveszi tőlünk, akit a legjobban szeretünk. De most Aslan újból megszólalt:

— Ez történt volna, gyermekem, a lopott almával. De most valami történik. Amit én adok neked, abban örömed telik majd. Végtelen hosszú életet, a ti világotokban, nem adhat, de gyógyulást, azt igen. Menj. Szakíts le egy almát a fáról.

Egy pillanatra Digory föl sem fogta, amit hallott. Úgy érezte, mintha egyszeriben megfordulna vele a világ. Aztán, mintha csak álmában, odament a fához, és a

király és a királynő éljent kiáltott rá, és az állatok valamennyien velük ujjongtak. Leszakította az almát és zsebébe tette. Aztán visszament Aslanhoz.

— Aslan, most már hazamehetünk? — kérdezte. Elfelejtette megköszönni, de szava sem volt rá.

Aslan így is megértette.

15. fejezet

Ez a történet befejeződik, de a mesének nincs vége

— A gyűrűkre többé semmi szükségetek, ha én veletek vagyok — szólalt meg Aslan.

A két gyerek hunyorogva nézett körül. Egycsapásra újra ott találták magukat a világok közötti erdőben. Andrew bácsi a fűben hevert, még mindig aludt.

Aslan ott állt mellettük.

— Gyertek — mondta. — Itt az ideje, hogy hazatérjete. De van még két dolog, amit a telketekre akarok kötni: az egyik figyelmeztetés, a másik parancs. Nézzetek ide, gyermekeim.

Odafordultak, s a fűben csekély kis gödröt láttak, meleg és száraz horpadást, alján némi fűvel.

— Mikor utoljára itt jártatok — folytatta az Oroszlán —, ez még tó volt, s mikor beléugrottatok, abba a világba értetek, ahol a haldokló nap Charn romjaira süttött. Többé nincsen itt tó. Az a világ letűnt, mintha sosem lett volna. Legyen ez intő jel, Ádám és Éva sarjadékai értsenek belőle.

— Igen, Aslan — felelték egyszerre.

De Polly hozzátette:

— Azért mi nem vagyunk olyan rosszak, mint az a világ volt, ugye, Aslan?

— Még nem, Éva leánya. Most még nem. De már ebben-abbban mind hasonlóbbá váltok hozzá. És nincs semmi bizonyosság afelől, hogy az emberi nemben nem akad olyan elvetemült bűnös, aki rábukkan a Végzetes Szóhoz fogható átkos titokra, s arra használja föl, hogy minden élőlényt kiirtson. És hamarosan, nagyon is hamarosan, még mielőtt ti megöregednétek, eljön az idő a ti világotokban, hogy nagy nemzeteken zsarnokok uralkodnak majd, azok pedig éppúgy nem ismernek többé boldogulást, igazságot, sem irgalmat, mint Jadis királynő. Vigyázzon a ti világotok! Ennyi a figyelmeztetés. És most a parancs. Oly gyorsan, ahogy csak lehetséges, vegyétek el a bácsikátoktól azokat a varázsgyűrűket és ássátok el, hogy senki se használhassa őket soha többé.

Mindkét gyerek az Oroszlán szemébe nézett, mikor kimondta ezeket a szavakat. És azonnyomban (azóta sem tudják, hogyan történt), ez az arc szertehabzó aranytengerré vált előttük, s maguk is benne ringtak; és olyan édességes hatalom hömpölygette őket és zúdult át rajtuk, szinte betöltve egész valójukat, hogy úgy érezték, mind ez idáig sosem voltak igazán boldogok vagy okosak vagy jók, lehet, hogy nem is éltek, talán nem is voltak ébren. És ennek a percnek az emléke megmaradt mindkettejükben, amíg csak éltek. S ha szomorúság, félelem vagy indulat fogta el őket, ennek az arányló kegyelemnek érzése, s az, hogy még mindig jelen van, közvetlen közelükben, tán épp a sarokban vagy az egyik ajtó mögött, visszatért és valahol legbelsejükben, szívük mélyén megerősítette őket, hogy minden rendjén van.

A következő pillanatban mind a hárman (Andrew bácsi most már ébren), belecsöppentek a lármás, kavargó, forró London forgatagába.

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

Ott voltak a Ketterley ház kapuja előtt, a járdán, épp csak a boszorkány, a ló és gazdája sehol, máskülönben minden pontosan úgy, ahogy itthagyták. Ott állt a lámpaoszlop, egyik rúdja hiányzott; amott a konflis roncsai, és körülötte a tömeg. Mindenki izgatottan tárgyalta az esetet, egyesek a megsebesült rendőr mellett térdeltek s efféléket mondtak:

— Már magához tér.

Vagy:

— Na, jobban van, öregem?

És:

— Mindjárt itt lesznek a mentők!

„Magasságos ég! — sóhajtott föl Digory. — Lehetséges, hogy amíg eget-földet bejártam, megállt az idő?”

A legtöbben Jadis meg a ló után kutattak megszállottan. A gyerekekkel senki sem törődött, ahogy eltűnésük, úgy visszatértük is észrevétlen maradt. Andrew bácsira meg — amilyen állapotba a ruhája és mézzel összekent képe került —, ember rá nem ismert volna. Szerencsére a ház utcai kapuja nyitva volt, s a szobalány ott álldogálva élvezte a látványosságot (micsoda felejthetetlen napja volt!), így a gyerekek föltűnés nélkül betuszkolták az öreget a házba, mielőtt bárki kérdezősködni kezdett volna.

Már rohant is föl előttük a lépcsőn, még attól féltek, a padlásszobájába törtet oly eszeveszetten, hogy maradék varázsgyűrűit eldugja. De fölöslegesen aggódtak. Andrew bácsi első gondolata a ruhaszekrényben lapuló szeszes üveg volt, csak aztán tűnt el hálósobájában, hogy magára zárja az ajtót. Amint hamarosan újra kijött, már háziköntöse volt rajta, és egyenesen a fürdőszobába sietett.

Digory Pollyhoz fordult:

— Nem szaladnál föl a többi gyűrűért? Én édesanyámat szeretném látni.

— Rendben. Aztán visszajövök — felelte a kislány s már trappolt is föl a padlástlépcsőn.

Digory mély lélegzetet vett, majd nesztelen egérléptekkel bement édesanyja szobájába. Úgy feküdt ott, ahogyan annyiszor látta, fölpolcolt párnáin, oly összeesett, sápadt arccal, hogy Digorynak sírhatnékja támadt, mikor ránézett. Aztán elővette zsebéből az élet almáját.

És éppen úgy, ahogyan Jadis, a boszorkány sokkal rendkívülibbnek hatott a mi világunkban, mint a sajátjában, a hegyi kert gyümölcse is egészen másnak látszott. Itt a hálósobában természetesen sokféle színes holmi akadt; mindjárt az ágyon a paplanhuzat, a fali tapéta, az ablakon besütő nap, meg édesanyja csinos, világoskék ágykabátja.

De abban a pillanatban, amint Digory kivette zsebéből az almát, úgy tűnt föl, mintha egyszeriben mindez a sokféle szín kifakult volna: valamennyi, még maga a napvilág is hervadt és kopott volt az alma ragyogása mellett, amely furcsa, sugaras fényt vetett a mennyezetre. Egyszerűen nem maradt más látnivaló körülötte, megvakultak a színek. És az örök ifjúság almájának illatától mintha föltárulna a szobában egy ablak és egyenesen a mennyeekre nyílna.

— Ó, fiacskám, milyen tündéri! — szólalt meg Digory édesanyja.

— Nincs kedved megkóstolni? Kérlek!

— Nem tudom, mit szólna hozzá az orvos — válaszolta a beteg. — De... most úgy érzem, ezt igazán megehetném.

Digory meghámozta, fölszeletelte és falatonkint adta oda neki. És alighogy megette, elmosolyodott, feje visszasüllyedt a vánkosra, és már aludt is. Elyomta a jóleső, természetes, nyugodt álmot, minden utálatos altatószer nélkül, és Digory tudta, hogy ennél nagyobb vágya nincs is édesanyjának. S amint elnézte, arcát most egy kicsit megenyhültebbnek találta. Föléhajolt, lehellet-könnyen megcsókolta és dobogó szívvel kilopakodott a szobából. Az alma csutkját magával vitte.

A nap hátralévő részében, körülnézve mindent oly józanul közönségesnek látott, hogy alig mert reménykedni. De amikor visszaemlékezett Aslan arcára, újra bizalom támadt benne.

Még aznap este elásta az almacsutkát a hátsó kertben.

A következő reggel, mikor az orvos szokásos látogatásra állított be a beteghez, Digory a lépcsőkorráton áthajolva igyekezett kihallgatni véleményét. Amint kijött a betegszobából, sikerült kifülnie, amit Letty néninek mondott:

— Ez a legrendhagyóbb eset egész orvosi pályámon, Ketterley kisasszony. Kérem, ez... ez csodaszamba megy. Jelenleg még nem szívesen mondanék a fiúcskának bármit is, nehogy hiú reményeket keltsek benne. De úgy vélem... — s itt elhalkult a hangja, Digory már nem értette.

Délután lement a kertbe s elfütyülte Pollynak megállapodás szerinti titkos jelüket. A kislány előző nap már sehogy sem bírt visszajönni.

— Hogy sikerült? — érdeklődött Polly a kerítés túlfeléről. — Mi van édesanyáddal?

— Azt hiszem... igen, azt hiszem, rendbejön — felelte Digory. — De ne haragudj, jobb' szeretném, ha nem kellene most erről... És a gyűrűk?

— Megvan mind, itt nálam — mondta Polly. — Ne félj, vigyáztam, kesztyű van rajtam. Ássuk el őket.

— Igen, gyerünk. Megjelöltem a helyet, ahol elástam az almacsutkát tegnap.

Polly átmászott a kerítésen, és együtt mentek oda. De kiderült, fölösleges volt megjelölnie Digorynak. Valami már elő is bújt. Nem épp szemlátomást, mint Narniában a fák, de már jócskán kikandikált a földből. Kerítettek egy kislapátot és a fa körül mind elásták a gyűrűket.

Egy héttel azután már egészen bizonyos volt, hogy Digory édesanyja jobban van. Két hét múlva már kiülhetett a kertbe. S egy hónap elteltével az egész házban megváltozott az élet. Letty néni mindent édesanyja kedvére tett: az ablakokat szélesre tárták, az áporodott függönyöket elhúzták, hogy beáradjon a fény, a vázában friss virág, finom falatok az asztalon. Fölhangolták a vén zongorát, és anya újra

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

énekelt s úgy belémelegedett a játékba Pollyval és Digoryval, hogy Letty néni kijelentette:

— Esküszöm, hármótok közül te vagy a legnagyobb gyerek, Mabel!

A baj ritkán jár egyedül, s nem könnyű kibőjtölni a sorozat végét; de ha egyszer beüt a szerencse, akkor aztán csőstül jön az áldás! Már vagy hat hete folyt ez a vidám élet, mikor hosszú levél jött Indiából, Digory édesapjától, tele csodálatos hírekkel. Az öreg Kirk nagybácsi meghalt, s gazdag öröksége révén a család egyszeriben gondtalan jólétbe csöppent. Digory édesapja visszavonulhatott tengerentúli állásától és végképp hazatérhetett egyszer s mindenkorra. És a szép, nagy vidéki kastély, melyről Digory oly sokat hallott, de látni még sosem látta, mostantól az ő otthonuk. Az ősi családi fészek, lovagi páncélvértjeivel, istállóival és falkáival, patakjával, parkjával, a melegházakkal, szőlőskertekkel, erdeivel s a mögöttük emelkedő hegyekkel együtt mind-mind rájuk szállt, így aztán Digory úgy érezte — akár a helyében bárki más is bizonyára —, hogy ezentúl felhőtlen boldogságban élnek, míg csak meg nem halnak.

De talán egy s más dologról szívesen hallanál még.

Polly és Digory hűséges barátok maradtak ezután is, a kislány majd minden szünidejét náluk töltötte a vidéki kastélyban. S itt aztán meg is tanult lovagolni, úszni, tehenet fejni, kenyeret sütni és fára mászni.

Narniában az állatok teljes békességben és zavartalan boldogságban éltek, sem a boszorkány, sem más ellenség nem háborította ezt a kedves országot hosszú évszázadokon át. Frank király és Helen királynő gyermekeivel együtt nyugodt biztonságban, megelégedetten élt. Második fiuk lett később Archenland királya. A fiúk nimfákkal, a lányok erdő- és folyamistenekkel házasodtak össze. A lámpaoszlop, melyet — tudtán kívül — a boszorkány ültetett el, éjjel-nappal világított a narniai ligetben, így aztán eredőhelyét Lámpa térnek nevezték el. S mikor évszázadok múltán a mi világunkból egy másik gyerek toppant be Narniába egy havas éjszakán, még mindig ez a lámpafény fogadta. És ez a kaland valamiképp összekapcsolódott azokkal az eseményekkel, amelyeket épp most meséltem el nektek.

Ilyen volt ez is. Az almacsutkából, amelyet Digory a hátsó kertben ültetett el, életképes, nemes fa nőtt. Ám a mi világunk talajában, nagymessze Aslan zengő hangjától és Narnia friss, fiatal légkörétől, nem hozhatott olyan gyümölcsöt, amelytől egy haldokló, mint Digory édesanyja, új erőre kapjon; azért még mindig szebb volt termése, mint bármelyik angolai almafajta, s bár varázserejét elvesztette, remek tápláló íze megmaradt. De legbensejében s éltető nedveiben ez a fa sosem felejtette el azt a másikat ott, Narniában, amelynek sarja volt. Olykor rejtelmes borzongás futott rajta át, noha fuvallatnyi szél sem járt. Ilyenkor, úgy vélem, szélvihar zúgthatott Narniában, s az Angliába származott fa beléremegett, mert abban a pillanatban távoli őstét a délnyugati orkán tépte-csavarta. Bárhogyan is történt, később bebizonyosodott, hogy még mindig varázslatos erők lappanganak a fa törzsében. Digory már felnőtt férfi volt (és nagyhírű, tudós professzor, korának ismert világutazója), a Ketterley család régi londoni házának tulajdonosa, mikor rettenetes szélvihar söpört át egész Dél-Anglián, s kidöntötte a fát. Digory nem volt képes rászánni magát, hogy fölapríttassa tüzelőnek, így hát a hatalmas szálfából ruhásszekrényt készíttetett s azt vidéki kastélyába szállította. S noha ő maga nem

C.S.Lewis: A varázsló unokaöccse

fedezte föl a szekrény rejtelmes sajátságait, másvalaki rájött. És ezzel kezdődött az a sűrű jövés-menés Narnia és a mi világunk között, amiről más könyvekben olvashattok.

Mikor Digory szüleivel együtt a nagy vidéki kastélyba költözött, Andrew bácsit magukkal vitték, hogy náluk lakjon. Digory apjának az volt a véleménye:

— Tán sikerül vigyázni rá, mielőtt megint valami kalamajkát csinál az öreg, meg amúgy sem méltányos, ha örökké szegény Letty nyakába sózzuk.

Andrew bácsi többé soha életében meg sem próbálkozott a varázslómesterséggel. Tanult a leckéből és vénségére szerényebb és kevésbé önző ember lett belőle, mint amilyen volt. De mindig megörvendezettette, ha egy-egy látogatóval kettesben maradhatott a biliárdszobában, s ilyenkor előadta neki nagy történetét a titokzatos, külföldi dámáról, akit körülkocsikáztatott Londonban.

— Pokolian szilaj természete volt — mondta. — De káprázatosan szép is volt az a nő, uram, nekem elhiheti! Káprázatosan szép!